PAZAR 16 NİSAN 1939

TAN EVİ
İstanbul Ankara caddesi 102
TELGRAF: TAN. İSTANBUL
TELEFON: 24310. 24318. 24319
DÖRDÜNCÜ YIL — No. 1331
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASÎ HALK GAZETESİ

Büyük Hâmid'in
Ölümünün Yıldönümü dolayısiyle onun şaheseri
MAKBER
Yeni harflerle basıldı. Ankara Kütüphanesi serisine dahil olan bu eser Dr. Sadi Irmak'ın Hâmit hakkında bir yazısını da muhtevidir. KANAAT KİTABEVİ.

Roosevelt, Bir Sulh Mesajı Gönderdi

AMERİKA Demokrasiye Ne Yardım Yapabilir?

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Demokrasiler taarruza geçtiler.

Evvelki gün İngiliz Başvekili Chamberlain ve Fransız Başvekili Daladier parlâmento kürsüsünden totaliter devletlere meydan okudular.

Dün gece de Amerika Cümhurreisi Roosevelt en kuvvetli, en tehditkâr nutuklarından birini daha söyledi ve dünyayı harbe sürükliyen, Avrupayı Orta Çağ devrine döndürmek istiyen totaliter devletlere şiddetle hücum etti.

Roosevelt'i dinlerken demokrasinin sesini duyar gibi oluyorduk:

"—Amerikanın hudutları artık Atlântik sahilleri değildir, diyordu. Biz bugün Avrupada patlıyacak facianın tesirlerinden kurtulamayız, ve yarınki nesle ortaçağa dönmüş bir Avrupa bırakmak istemeyiz. Onun için demokrasilere bütün kuvvet ve kudretimizle yardım edeceğiz."

Roosevelt ötedenberi totaliter devletlerin aleyhindedir. Demokrasiye din gibi inanmış bir milletin mümessili sıfatile demokrasiyi yeryüzünden kaldırmak isteyen diktatörlere düşmandır. Bunun için de ötedenberi demokrasilerin bir an evvel harekete geçerek nazizmin bütün Avrupaya yayılmasının önüne geçmelerini istemektedir. Bunu müteaddit nutuklarında tekrar etmiş, İngiltereye bu hususta yardım elini uzatacağını da ihsas etmiş, iktısaden de Almanyaya karşı harp açmaktan geri durmamıştır.

Bugün vaziyet bir adım daha ilerlemiştir. Demokrasiler artık açıktan açığa totaliter devletlere karşı cephe almışlardır. Bu cephede totaliter devletlerin taarruzuna maruz bütün küçük devletleri etraflarına toplıyacaklarına kanidirler. Fakat en ziyade güvendikleri Amerikadır. Cihan harbinde itilâf devletlerine harbi kazandıran Amerikanın son yardımı olmuştur. Bugün de Amerikanın demokrasilerin kefesine koyacağı yardım, terazinin muvazenesini totaliter devletlerin aleyhine çevirmeğe kâfidir. Bu bakımdan Rooseveltin son nutku fevkalâde mühimdir. Çünkü Roosevelt demokrasiler cephesinde bulunduğunu söylemiş, ve Amerikanın bütün kuvvetini demokrasiler lehinde kullanacağını vaadetmiştir. Demokrasiler için bu, kazançların en büyüğüdür.

•

Amerika Avrupada bir harp vukuunda veya harp hazırlık devrinde demokrasilere ne yardım yapabilir?

Şimalî Amerika, Cihan harbinden ağzı yanık çıktıktan sonra, bir daha Avrupa işlerine karışmağa tövbe etmiş, bu tövbesini de "bitaraflık kanunu" denilen bir kanunla teyit etmişti. Bu kanun mucibince Amerika, harp halinde bulunan iki taraftan hiçbirine bir yardımda bulunmaz. Bitaraflığı muhafaza eder. İki taraftan birine, veya her ikisine ne paraca, ne silâhça, ne askerce yardım yapamaz.

Fakat zaman bu kanunun yanlışlığını isbat etti. Japonya Çine hücum etmiş ve Çini istilâya başlamıştı. Burada Amerikanın iktısadî ve ticarî birçok menfaatleri tehlike-

(Sonu: Sa. 10, sü. 1 de)

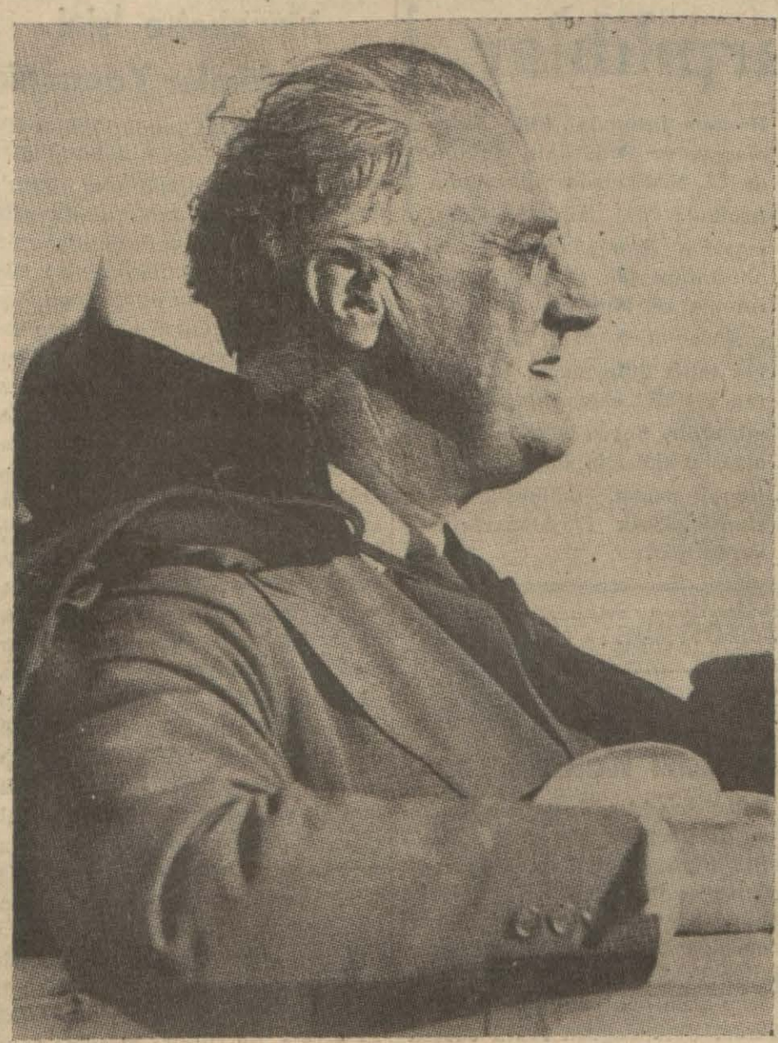

Amerika Cümhurreisi Mister Roosevelt

Almanya ve İtalyadan:

30 Devletin Istiklâline Dokunmıyacaklarına Dair Teminat Istiyor

"Bir Harp, Muzafferi de Mağlûbu da Bîtarafı da Felâkete Sürükliyecek,,

Roosevelt, Alacağı Cevabı Diğer Devletlere Bildirecek, Onların Mukabil Teminatlarından Almanya ve İtalyayı Haberdar Edecektir

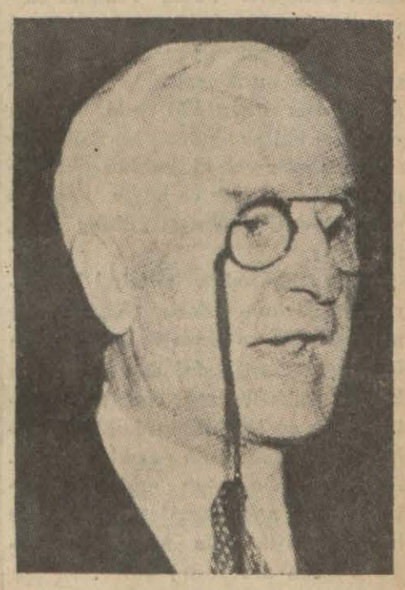

Amerika Hariciye Nazırı Hull

Londra, 15 (Hususî) — Amerika Cümhurreisi Mister Roosevelt, bugün, Her Hitler ile Sinyor Mussoliniye bir mesaj göndermiş ve 30 müstakil devletin istiklâline taarruz edilmiyeceğine ve memleketlerinin istilâya uğramıyacağına dair teminat verilmesini istemiştir, Roosevelt, bu suretle hiç olmazsa umumî sulhün on sene daha kurtarılacağını söylemiş, bilmukabele bu teminatı alan devletlerin ayni teminatı Almanya ile İtalyaya vereceklerini, bu mütekabil emniyet sayesinde bütün milletlerin silâhsızlanma meselesini ve iktısadî işleri konuşmak imkânını elde edeceklerini, Amerikanın da bu konuşmalara iştirake hazır olduğunu anlatmıştır:

Mister Roosevelt, bu mesajı verdiği sırada Amerika donanmasının Büyük Okyanusa dönmesi için emir vermiştir. Donanmaya bu emrin verilmesi için hiçbir resmî sebep gösterilmemekle beraber bunun "tehditsiz müzakere" kapısını açmayı istihdaf ettiği anlaşılıyor.

Sulhü Korumak İçin

M. Roosevelt mesajında diyor ki:

"Yüz binlerce milyon insan harpten veya harp serilerinden korkarak yaşıyorlar. Bu korku, Amerika halkını da ciddî endişelere düşürmektedir. Harp, diğer kıtalara münhasır kalsa da Amerika üzerinde en derin tesiri yapacaktır. Fakat ortalıkta bugün muvakkat bir durgunluk var. Bundan istifade ederek bu mesajı gönderiyorum."

M. Roosevelt, sulhü korumak için vuku bulan daha evvelki teşebbüsünden de bahsetmiş, ve umumî harabîden korunmak lâzım geldiğini, yeni bir harbin muzafferi de, mağlûbu da, bitarafı da felâkete sürükliyeceğini anlatmış, daha sonra şu sözleri söylemiştir:

"Dünyanın bu âkıbete uğraması, zarurî değildir. Buna karşı gelmek mümkündür. Halbuki bugün görülen manzara, bunun tam zıddıdır. Kısa bir zaman içinde Avrupada üç milletin varlığına son verilmiş, Afrikalı bir millet istilâya uğramış, ve Çin büyük bir tecavüze maruz kalmıştır. Bu vaziyet karşısında yeni tecavüz şayialarının boşa gitmesini umuyorum."

Söz Veriyorlar mı?

Roosevelt, daha sonra şu sözleri söylemektedir:

"Her Hitler ile Sinyor Mussolini, milletlerinin harp istemediğini birkaç kere söylemişlerdir. Bu söz sahih ise, harp olmaz. Biz,

(Sou Sa. 10, Sü. 2 de)

Italyan Askerlerinin Ispanyadan Çekilmesi Yine Geri Bırakıldı

Alman Filosunun İspanyaya Gönderilmesi Kararı Üzerine, İngiliz Anavatan Filosu İcabında Derhal Denize Açılmıya Hazır Bir Vaziyete Getirildi

Londra, 15 (Hususî) — Bugün İspanyada neşrolunan yarı resmî bir tebliğde General Frankonun Madride resmen girmesi münasebetiyle yapılacak zafer alayı tarihinin henüz tesbit olunmadığı bildiriliyor. Tebliğe göre bizzat General Franko bu işle meşguldür. Ve günün tesbiti de ona aittir. Daha evvel 2 Mayıs tarihi tesbit edilmişti. Alman istihbarat ajansı, hazırlıkların ikmal olunmaması yüzünden alayın 15 Mayısta yapılacağını bildiriyor.

Yapılacak geçit resmine ecnebi gönüllüler de dahil olmak üzere 200 bin kişi iştirak edecek ve bu münasebetle Ispanyanın müstakbel siyaseti hakkında mühim beyanatta bulunulacaktır.

İngiliz Anavatan filosu

Bir Alman filosunun yakında Ispanyaya gideceğine dair verilen haber üzerine salâhiyettar deniz mahfillerinde anavatan filosunun icap ederse derhal denize açılmağa hazır bulunduğu beyan edilmektedir.

Bununla beraber paskalya dolayısile verilen izinlerin kaldırılmasına lüzum görülmemiştir.

Tunca işgal edilecekmiş!

İtalyan Stefani ajansına göre, bir kaç haftadanberi göze çarpan bazı alâmetler Fransa ile İngilterenin beynelmilel Tanca mıntakasını işgale hazırlandıkları kanaatini tevlit etmektedir.

Ingiliz amiralinin sayfiyesinde bir kaç gün evvel yapılan içtimaa büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir. Cebelitarık emniyet servislerinin şefi ile beynelmilel Tanca idaresinin yüksek memurlarından biri bu içtimaa iştirak etmişlerdir.

Söylendiğine göre, içtima esnasında tehlike anında Ingiliz bahriye silâhendazlarının karaya çıkmasına intizaren şehirde bütün salâhiyetleri haiz hususi bir komitenin teşkili meselesi görüşülmüştür.

(Sonu: Sa. 10, sü. 4)

Cebelitarık Boğazını ve Tanca beynelmilel mıntakasını gösterir harita

Millî Şef, Vekiller Heyetine Riyaset Etti

Ankara, 15 (TAN Muhabirinden) — Vekiller Heyeti, bugün, Millî Şefimiz İnönünün reisliğinde toplanmıştır. Başvekâlet binasında yapılan bu toplantıya Mareşal Fevzi Çakmak da iştirak etmiştir. İçtima, dört saat kadar sürmüştür.

Mühim Siyasî Temaslar Oluyor

Sovyet Rusyanın Tam Müzahereti Temin Edilmek Üzere

Londra, 15 (Hususî) — Londra, Paris ve Moskovada İngiltere, Fransa ve Rusya arasında mühim müzakereler vuku bulmaktadır. Maksat Sovyet Rusyanın tecavüz hamlelerine karşı müzaheretini temin etmektir. İngilterenin Moskova sefiri M. Litvinof ile uzun görüşmeler de yapmıştır. Diğer taraftan İngiltere ve Fransa hükûmetleri Rusyanın sefirleriyle daimî temas halindedirler. Diplomat muharrirler bugün nikbinlik göstermekte ve müzakerelerin iyi bir istikamet aldığını söylemektedirler. Anlaşılan Lehistan ile Romanya, bir harp vukuunda Rus askerlerinin kendi topraklarından geçmelerini istemedikleri ve bu hâdiseyi endişe ile karşıladıkları için Rusyanın müzaheretini temin için yeni bir hal çaresi bulunmuştur. Deyli Telgrafın diplomat muharriri tarafından verilen malûmata göre bir tecavüz vukuunda Rusyanın yalnız hava kuvvetleriyle mütecavize kar-

(Sonu: Sa. 10, sü. 5)

Beşinci Devlet: TÜRKİYE

Yazan: Aka Gündüz

Ufuklardaki dalgalı sis bugünlerde sezilir bir süratle açılmıştır. Vaziyetleri daha net bir halde görmiye başladık. Mihver, yarı vazihlikten çıkıyor. Mihver karşısı, tam vüzuha karar vermiş bulunuyor. Vaşingtonun dili yarı resmiliği ifade eden bir ahenk aldı. Bu vaziyet, Avrupaya biraz sükûn ve emniyet vermiştir, sayılabilir.

Ne zamana kadar?

Bilinmemekle beraber eski kararsızlığın bir takım esaslar üzerinde şekilleştiği muhakkaktır. Bununla beraber, tarihin her devrinde olduğu gibi şimdi de emniyet havasını bulandırmakta menfaat bulan devletler, dış mehafil vardır. Ve onların, her buldukları yerde menfi çalışmaktan vazgeçmedikleri inkâr edilemez. Ne olursa olsun, emniyetin bütün evsaf ve eşkâli ile emin vaziyette olan memleket, egoizme kapılmıyarak söyliyelim, yine Türkiyedir. İdarî, siyasî ve bilhassa malî emniyetimiz üzerinde en ufak tereddüdü olanlara bildirelim ki, Türkiye, her bakımdan teşkilâtlanmış bir devlettir. Avrupanın söz söylemek

(Sonu: Sa. 10, sü. 5)

PENCEREMDEN

Aşk ve Şiir

Yazan: M. Turhan TAN

Dün gözüme bir Amerika karikatürü ilişti. İradelerini aşka kaptırmış bir çift nikâhlanmak üzere kiliseye gidiyorlar. Fakat papazı bulamıyorlar, beklemiye koyuluyorlar. Aradan hayli vakit geçiyor, âşık erkek sinirleniyor ve papazla yüzleşir yüzleşmez telâşındaki sebebi anlatıyor:

— Saat dörde geldi, nikâhımız henüz kıyılmadı, halbuki sevgilimle ben tam saat beşte boşanmıya karar vermiş bulunuyoruz. Onun için biraz acele ediniz papaz efendi!

Resmi bir yana bırakırken —bilmem nasıl bir tedai ile— mebus ve muharrir Sadri Ertemin bir yazısını hatırladım. İyi görür, iyi düşünür bir yazıcı olarak tanıyıp sevdiğimiz bu arkadaş son eserinin bir yerinde: "Mevzuu aşk olan şiirin mutlaka gülünç,, olacağını söylüyordu. Ben o eseri okurken bu hükmü garip bulmuş, düşüncemi de "tahlil ve tenkit,, sütunlarımızda ortaya koymuştum.

Fakat şu karikatür, Sadri Ertemin haklı olduğuna âdeta şehadet ediyor, benim de aşka karşı beslediğim imanı biraz gölgeliyor, eğer yirminci asırda aşk, bu Amerika karikatüründe tebarüz ettirildiği gibi, bir saat meselesi haline gelmiş ise Sadri Ertemin, şüphe yok ki, yerden göğe kadar hakkı vardır ve böyle aşkların şiire mevzu yapılması gülünç değil, iğrençtir.

Yalnız bir nokta zihnimi karıştırıyor. Bizim gibilerin inandığımız aşk, güzellik ve temizlik mefhumuna bağlılığın son haddi demektir. Bu hadde yükselen ruh, her türlü pisliklerden ve çirkinliklerden uzak kalabilmek kudretine ermiş sayılır. Ayni zamanda vatan aşkı, iyilik aşkı, fazilet aşkı, marifet aşkı böyle bir kudreti iktisaba müstait ruhlarda feveran derecesini bulur.

Acaba bu ayardaki aşklar da şiire sokulunca gülünç olurlar mı?... Sadri Ertemden evvel bu suale Sinan Paşa cevap veriyor ve mensur şiir lisaniyle şunları söylüyor:

"Aşk bir zâhirdir ki örtülmez. Aşk bir sırdır ki açılmaz. Aşkın kimseyle kârı olmaz. Ayînei aşk jengârı olmaz. Aşk, ser - azadları bende eder. Aşk, ser - efrazları efkende eder.

Aşk efsane ve efsun değildir. Aşk san'atı herdun değildir. Her aşk davası eden âşık olmaz, her muhabbetten dem vuran sadık olmaz, her kişi merdi aşk olmaz ve değme kalpte derdi aşk bulunmaz. Aşk, bir kimyadır. Anın madeni can olur. Aşk, bir cevherdir. Anın mekânı kân olur. Aşk, bir zevktir. Anın başka bir dil'i var. Aşk, bir şevktir. Anın ayrı ehli var. Aşk, bir coşmadır. Anın şeydaları var. Aşk, bir taşmadır. Anın deryaları var, her gönül ki aşka hane olur, belâ oklarına nişane olur, her yürek ki muhabbete makam olur. mihnet onda müdam olur. Her mertebe düşzarlık ile hâsıl olur, her izzet, hâr'lıkla hâsıl olur. Her kim bülbülei aşk'dan sermest olmaz, na'rei bülbülâna hemdest olmaz!,,

Dört yüz elli yıl önce yazılan ve aşkı tarif eden bu şiir de gülünç müdür, bilmem?

[Not: Sinan Paşa, İstanbulun ilk kadısı olan meşhur Hızır Beyin oğludur. Fatihin hocalarından, vezirlerinden ve nedimlerinden idi. Bir aralık onun gazabına da uğrıyarak hapse atılmış ve sonra bir medreseye müderris yapılmıştı. (1437) yılında doğdu, (1486) yılında öldü. Teneşirde gasli için odun alınmıya kâfi gelecek kadar dahi parası çıkmamıştı.]

11 inci Yerli Mallar Sergisi

Daimî sergi sarayının bu sene inşasına başlanamıyacağı ve başlanmış olsa bile ağustosa kadar ikmali müm kün olamıyacağı anlaşılmıştır. Yerli Mallar Sergisi bu sene de açılacaktır. Sergi geçen sene kapanırken yeni serginin daimî sergi sarayında kurulması için izhar olunan temenniler hükûmetce nazarı itibara alınmış olmakla beraber sergi yerinin henüz katî surette seçilememiş olması sergi sarayının inşasını geciktirmiştir. Yine ağustos ayında her sene olduğu gibi serginin Galatasaray binasında kurulması düşünülmektedir. Bu mesele etrafında İktısat Vekâletile temasa geçilmiştir.

DAHİLÎ HABERLER

Şehrin Süt Meselesini Halletmek Için

Altı Kişilik Bir Komisyon Kuruldu

Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarın talebi üzerine Ziraat Vekâleti, şehrin süt meselesi hakkında tetkikat yapmak üzere Ankara Ziraat Enstitüsü süt mütehassısı Lehten Berger ile Enstitü sütçülük doçenti Ekrem Rüştü ve devlet ziraat kurumu sütçülük mütehassısı Fikret Çağları memur etmiş ve bunları şehrimize göndermiştir. Vekâletin gönderdiği bu üç mütehassısa İstanbuldan da belediye baytar müdürü Esat, ziraat mektebi sütçülük muallimi Rıfat ve Fatih hayvan hastanesi lâboratuar şefi Üveysin de iştirakile 6 kişilik bir komisyon teşekkül edecek ve bugünlerde içtimalarına başlıyacaktır. Komisyon, bu husustaki tetkikatma, başlıca istihsal unsuru olan hayvandan başlıyarak raporunu hazırlıyacaktır. Tetkikat yapan heyet süt işi hakkında ayrıca bir de teşkilât projesi hazırlıyacaktır. Süt meselesinin halli için yapılacak olan organizasyon bu projeye göre hazırlanacaktır.

MAARİFTE :

Leylî Mekteplerde Pansiyon Ücreti

Maarif Vekâleti, 1939 senesi zarfında leylî mekteplerde talebeden alınacak pansiyon ücretlerini tesbit etmiştir. Vekâletin bu husustaki kararına göre:

Galatasaray lisesi 240, Erenköy kız lisesinin ilk kısmı hariç olmak üzere, İstanbuldaki diğer yatılı mekteplerle İzmr mektepleri ve İsmetpaşa Kız enstitüsü 200, Erenköy kız lisesi (ilk kısmı) ve Balıkesir lisesi 175, Erzurum lisesi 165, Adana, Bursa, Diyarbakır, Kayseri liselerile Bursa kız öğretmen okulu 160, Edirne, Konya, Sıvas, Kars liselerile Çanakkale ve Manisa ortaokulları ve bilûmum sanat okulları 150, Trabzon lisesi 145, Kastamonu, Gaziantep, Yozgat liselerile Bolu, Aydın, Maraş ortaokulları 140, Afyon, Kütahya liselerile Bilecik ortaokulu 130, Niğde ortaokulu 120 lira.

Polatlıda Topçu Alayına Sancak Verildi

Polatlı (TAN) — Buradaki topçu kıtamıza merasimle sancak verilmiştir. Halk erkenden Zafer meydanında toplanmış; Orgeneral Fahrettin Altay gelirken alkışlanmıştır.

Fahrettin Altay, bu zafer meydanının, tarihî Sakarya savaşının cereyan ettiği meydanlardan biri olduğunu hatırlatan kısa bir hitabede bulunduktan sonra alkışlar arasında sancağı, komutan vekili kurmay yarbay Hakkı Tunaboyluya vermiştir. Geçit resminden sonra merasime nihayet verilmiştir.

14 Fırın Noksan Vezinli Ekmek Sattıkları Için Cezaya Çarpıldılar

Belediye mürakıpları tarafından şehirde yapılan kontroller neticesinde on dört fırında noksan vezinli ekmek satıldığı tesbit edilmiştir. Bu fırınlar şunlardır: Kumkapıda Arapzade mahallesinde Enverin fırınında 98, İstasyon caddesinde Kirkorun fırınında 51, Ahmedin fırınında 41, Lângada Mihalin fırınında 34, Gedikpaşada Lâmbonun fırınında 145, Gedikpaşada Apostolun fırınında 88, Beyazıtta Ordu caddesinde Mahmudun fırınında 68, Bedrosun fırınında 3, Yedikulede Hasanın fırınında 646, Sulumanastırda Dimitrinin fırınında 18, Yedikulede Süleymanın fırınında 169, Samatyada Ramazanın fırınında 36, Kocamustafapaşada Mehmedin fırınında 10, Kumkapıda Nişanca fırınının ekmeğini satan seyyar satıcı Süleymanın 16 noksan vezinli ekmek tesbit etmişlerdir. Sayısı 1515 e baliğ olan bu ekmeğin 900 kilosu satılarak parası, mütebakisi de ekmek olarak Düşkünlerevine verilmiştir.

MÜTEFERRİK :

Pazarlık Yapan Esnaf Takip Ediliyor

Belediye iktısat müdürlüğü mürakıplarile İktısat Vekâleti kontrolörleri, piyasa yerlerinde yaptıkları müşterek bir mürakabe ve kontrol neticesinde birçok esnafın pazarlıksız satış kanununa muhalif hareket ettiklerini tesbit ederek bunlar hakkında tuttukları zabıt varakalarını belediye daimî encümenine göndermişlerdir. Bu zabıtları tetkik eden daimî encümen, ilk defa olduğu için bu esnafı 20 şer lira para cezasına çarptırmıştır. Pazarlıksız satış kanununa aykırı hareket eden esnaf şunlardır:

Sultanhamamında Rıza paşa yokuşunda tuhafiyeci Agop, Mahmutpaşada Kanarya manifaturacı Mesrop Şekeryan, Sultanhamamında Rıza paşa yokuşunda Kumaş ve manifaturacı Vahimyan, Mahmutpaşada 73 numarada şapkacı İsrail, Mahmutpaşada tuhafiyeci Abbas, Mahmutpaşada manifaturacı Haykaş Keçioğlu, Mahmutpaşada manifaturacı Kûbek, Mahmutpaşada manifaturacı Maksutoğlu, Sultanhamamında Ege tuhafiye mağazası sahibi Vitali, Mahmutpaşada 171 numaralı manifaturacı Artin Beşiryan, Hacıküçük caddesinde 15 numaralı tuhafiye ve şapka mağazası Cisman, Mahmutpaşada İstamat ve şeriki, Sultanhamamında Temiziş mağazası sahibi Faik.

Çocuk Balosu

23 Nisan Çocuk Bayramı münasebetile, Şişli Halkevi tarafından Çocuk Esirgeme Kurumunun da iştirakile Dağcılık klübü salonunda bir çocuk balosu verilecektir.

Bunun için bir komite faaliyete geçmiştir. Balonun çok neşeli olması için çalışılmaktadır.

Balo paazr günü saat 15 te verilecektir.

BELEDİYEDE :

Yanan Adliye Binası Enkazı Kaldırılıyor

Belediye eski adliye binası enkazının kaldırılması için Maliye Vekâletine müracaat etmiştir. Vekâlet bu enkazın ne kadar masraf ihtiyarile kaldırılabileceğini şehrimizdeki millî emlâk müdürlüğünden sormuştur. Maliye Vekâleti enkazın kaldırılması icap eden masrafı eski müteahhit Hikmet Üstündağdan tahsil edecektir.

Vali Konağı Caddesi

Vali konağı cadesinin genişletilmesi için yıktırılmasına karar verilen Yedek Subay mektebi duvarlarının ruvarının kaldırılmas işi 28 nisanda münakasaya konulacaktır. Bu duvarın kaldırılmasile Vali konağı caddesinin genişliği 25 metreye baliğ olacaktır.

Yeni Plâjlar Açılacak

Belediye bu sene deniz hamamları ve plâjlarla esaslı surette meşgul olmağa karar vermiştir. Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar şehrin yakın yerlerine deniz hamamları tesisine taraftardır. Bu arada Ahırkapı ve Üsküdarda Salacık taraflarında deniz hamamları açılacaktır.

Şişlideki Ahırlar Kalkıyor

Belediye, Şişlideki helâyı kaldırıp buradaki meydanı tanzim etmiye karar vermiştir. Bunun için 940 bütçesine icap eden tahsisat konulacaktır. Meydanın üst tarafındaki süvari karakolu ve ahırlar da oradan kaldırılarak meydana ilâve edilecektir. Bu ahırlar için ya Mecidiyeköyü, yahut ta Hürriyeti Ebediye tepesine yakın bir yerde yeni binalar yaptırılacaktır.

★ Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar Beşiktaşa giderek orada yapılmakta olan çocuk bahçesile bahçe haline getirilmekte olan Abbasağa mezarlığındaki faaliyeti tetkik etmiştir.

★ Almanyaya gitmek üzere şehrimize gelmiş bulunan Nafıa Vekili General Ali Fuat, dün belediyeye giderek vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir. 1

Şehrin Sıhhat Işleri Için Yeni Teşkilât

Murakabe Işini Hekimler Yapacak

Belediye sıhhat müdürlüğü teşkilâtında, şehrin sıhhî vaziyetini alâkadar edecek değişiklikler yapılmıştır. Bunlar âdi hastalıklarla gıda maddelerini satan ve imal edenlerin mürakabesine, otel, han gazino gibi halkın sık sık temas ettiği yerleri işletenlerin muayenesine, mektep talebesinin her sene aşılanmasına, bulaşık hastalıklarla mücadeleye, esnafın üç ayda bir defa muayenelerine taallûk etmektedir. Bu gibi vazifeler, şimdiye kadar belediye başhekimlerile belediye mevki hekimleri tarafından yapılıyordu, yeni teşkilâtla bütün bu işleri tanzim ve kontrol etmek ve ayni zamanda belediye hududu dahilinde bulunan Fatih, Eminönü, Beşiktaş, Üsküdar, Kadıköy belediye şubelerinde bulaşık hastalıklarla mücadele etmek vazifesi, İstanbul, Beyoğlu ve Üsküdar kazalarındaki tebhirhane tabiplerine verilmektedir. Bu müesseselere ait vazifelerin bu şekilde çoğalması, faaliyet malzemesinin ve unsurlarının da tezyidini icap ettirmiştir. Bu arada yeniden üç kamyon satın alınarak bu tebhirhanelere tevzi edilmiştir. Memur ve doktor adedi de çoğaltılmış, vazifeleri aralarında taksim etmek üzere üç ekip teşkil edilmiştir. Bu suretle belediye mevki hekimlerinin aslî vazifelerile uğraşabilmeleri imkânı hazırlanmıştır.

Yeni teşkilâtla, gıda maddelerinin teftiş ve mürakabesi işi de mevki hekimlerinden alınarak muayyen doktorlara verilmiştir. Bunlar, mürakıp hekim namı altında ve muayyen bir program dahilinde sıra ile teftiş ve mürakabe işlerine sevkedilmektedirler. Bu hekimler her gün mıntakaları dahilinde yapacakları teftiş ve mürakabe esnasında her gıda maddesine ait nümuneler alarak bu nümuneleri kaza başhekimleri vasıtasile belediye kimyahanesine göndereceklerdir. İlk defa olarak cuma günü bu şekilde faaliyete sevkedilen bu mürakıp hekimleri mıntakalarından 26 yağ nümunesi, 6 salam ve sosis, 12 un, 25 peynir nümunesi alarak kaza başhekimi vasıtasile belediye kimyahanesine göndermişlerdir.

● Beyoğlu temizlik teşkilâtı 31 marttan 12 nisana kadar yalnız Ağacamii civarındaki mahallelerde 92 kedi itlâf etmişlerdir.

Genişletilen Hastaneler

Sıhaat Vekâleti, İzmirdeki emrazı sâriye ve istilâiye hastanesine 25, Zonguldak hastanesine 40, Erzurum Nümune hastanesine 20, Diyarbakır Nümune hastanesine 40, İstanbul Çocuk hastanesine de 20 yatak ilâve edilmesine karar vermiş ve bu husus hakkında alâkadarlara icap eden tebligatı yapmıştır.

GÜNÜN RESİMLERİ : — Polatlıdaki Merasim

Orgeneral Fahrettin Altay, Polatlı Topçu Alayına yeni sancağını vermiştir. Yukarıki resimlerde, bu merasimden iki intıbaı görüyoruz.

SUAL CEVAP?

Hangi Tarafın Daha Çok Tayyaresi Var?

S — Tayyarece hangi taraf daha kuvvetlidir. Almanların tayyarece demokrasilere faik olduğunu söylüyorlar. İki tarafın hakikî hava kuvvetleri nedir?

C — 1938 senesi sonunda neşredilen istatistiklere göre Almanyanın 5000 tayyaresi vardır, ve bunun yarısı bomba tayyaresidir. İtalyanın 2000 tayyaresi vardır. Berlin ve Roma, birlikte ayda 1000 tayyare yapmaktadırlar.

İngilterenin mevcut tayyaresi 5000, Fransanın 2500 dür. Fransa ve İngiltere müştereken ayda 700 tayyare yapmaktadırlar. Bu miktar 1939 da ayda 1000 tayyareye çıkmıştır.

İngiltere ile Rusya arasında cereyan eden müzakereler müsbet bir neticeye varırsa, Sovyet Rusya İngiltere ve Fransaya tayyare kuvvetleriyle yardım edecektir. Rusyanın yalnız Garp cephesinde 5000 tayyaresi vardır.

●

S — İngiltere tarihinde Kızıl Vilyam ismiyle anılan Kral kaçıncı Vilyamdır ve hangi tarihlerde hüküm sürmüştür?

C — İkinci Vilyamdır. 1087 den 1100 tarihine kadar hüküm sürmüştür. Çok gaddar ve insafsız bir adam olduğu için Kızıl Vilyam denilmiştir. Normandiyayı bu kral ilhak etmiştir.

●

S — Plâtin madeni en çok nerede çıkar ve bütün istihsalât nisbeti nedir?

C — Avrupanın en uzun dağ silsilesi olan Ural, en çok plâtin çıkarılan yerdir. Bütün dünya istihsalâtının yüzde 95 ini burası vermektedir. Ayni dağlar altın, gümüş, cıva, demir, kömür madenleriyle zümrüt ve [illegible]

●

S — Mülga Darülfünun hangi tarihte kurulmuştur?

C — 1902 de.

●

S — Vagnerin doğum ve ölüm yılı nedir? En mühim eserleri hangileridir?

C — Vagner 1813 te doğmuş 1883 te ölmüştür. Eserleri sanatta yepyeni bir devre açmış ve zamanında bir sanat ihtilâli yapmıştır. İlk operası Rienzi'dir. Tauhauser, Das Rheingold, Die Walküre, Siegfried, Dersifal en meşhur eserlerindendir.

●

S — Avrupanın en uzun nehri hangisidir ve uzunluğu ne kadardır?

C — Avrupanın en uzun nehri Volga'dır. Uzunluğu 3400 metredir.

Heyet Berline Gitti

Hitlerin 50 nci yıldönümünde bulunmak üzere Nafıa Vekili General Ali Fuat Cebesoyun riyasetindeki heyetimiz dün akşam Berline hareket etmiştir.

TAKVİM ve HAVA

16 Nisan 1939
PAZAR

4 üncü ay	Gün: 30	Kasım: 160
Arabî: 1358		Rumî: 1355
Sefer: 26		Nisan: 3
Güneş: 5.21	— Öğle:	12.14
İkindi: 15.58	— Akşam:	18.49
Yatsı: 20.25	— İmsâk:	3.33

Yurtta Hava Vaziyeti

Yeşilköy meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre hava yurdun Karadeniz kıyıları ile Doğu Anadoluda çok bulutlu ve mevzii yağışlı, cenubu şarki Anadolu ile Orta Anadolunun şark kısımlarında bulutlu, diğer bölgelerde açıktır. Rüzgârlar Trakya ve Ege bölgelerile Karadeniz kıyılarında cenubî, Orta Anadoluda şarkî, diğer bölgelerde şimalî istikametten orta kuvvette esmiştir.

Dün İstanbulda hava açık geçmiş, rüzgâr saniyede 3 - 5 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 1020.8 idi. Sühunet en yüksek 20.6 ve en düşük 5,8 santigrat kaydedilmiştir.

BUGÜN

Mr. Roosevelt'in Ünsiyeti

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Evvelki gün söylediği nutukla yeni dünyanın eski dünyaya yardım edeceğini anlatan Mister Roosevelt, dün de Almanya ve İtalhükûmet şefleri Her Hitler ve Sinyor Mussoliniye birer mesaj göndererek dünya sulhünü hiç olmazsa on yıl daha korumak için mühim tekliflerde bulunmuştur. Mister Roosevelt tecavüz korkusunun ortalığı nasıl kapladığını anlattıktan sonra bir harp koptuğu takdirde, Amerikanın bu harbe iştirak etmemesinin onu harbin tesirinden koruyamıyacağını, medeniyeti bir harabeye çevirecek olan bu harbin bütün dünyayı altüst edeceğini izah etmiş, daha sonra bugünkü durgunluktan istifade ederek yakın bir harbin önüne geçmek dilediğini ve bunun için otuz milletin istiklâline taarruz etmemek için söz verdikleri takdirde bu sözü bu milletlere, bilmukabele alacağı teminatı da kendilerine bildireceğini söylemiştir.

Mesajın metnini gazetemizde okuyacağınız için burada bu teşebbüsün kıymeti ve tesirinden bahsetmek isteriz.

Mister Rooseveltin umumî sulh namına yaptığı bu teşebbüs, onun ilk teşebbüsü değildir. Bilâkis Mister Roosevelt daha evvel de buna benzer teşebbüslerde bulunmuş, fakat bu teşebbüsler bir netice vermemişti. Bu yeni teşebbüsün de bir netice vermesi çok şüphelidir.

Çünkü tecavüzünden korkulan taraf, tecavüz yaptığına değil, ihata edildiğine inanıyor ve bu ihatayı kırmak için çalıştığını söylüyor. Millî varlıkları yok edilen bütün küçük milletlerin, kendi tarafından yapılmıyan ihata teşebbüsüne âlet olmak ve bir fesat yuvası teşkil etmek yüzünden bu akıbete müstahak olduklarını anlatıyor.

Karşı tarafın iddiası bu iddianın taban tabana zıddıdır. Ona göre Almanyanın bütün meşru dilekleri nazarı dikkate alındığı ve Almanyanın tatmini için herşey yapıldığı halde, bu devlet, kuvvetine dayanarak bütün Avrupaya tahakküm yolunu tutmuş, ve bu yüzden verdiği sözü de tutmıyarak küçük milletleri ezmiye başlamıştır. Bu hattı harekete karşı müdafaa tedbirleri almak icap etmiş fakat Almanya bu müdafaa tedbirlerini de kendini çevirmek saymıştır. Hakikatte Almanyayı çevirmek istiyen yoktur. Ancak yeni tecavüzlere mâni olmak için tedbir alınmıştır.

Biribirine zıt görünen bu iddiaları telif etmek imkânsız değildir. Fakat o hüsnüniyet nerede? Menfaatler o kadar karışık, hedefler o kadar aykırı ki bunları telif etmek Mister Ruzveltin dahi istitaati haricindedir.

Onun için Mister Rooseveltin bu teşebbüsünden bir netice çıkması çok şüphelidir.

Kaldı ki Mister Ruzvelt, diktatörlük aleyhtarı olduğunu hiç bir vakit saklamamış, bilâkis nutuklarında diktatörlere karşı en şiddetli hücumlarda bulunmuş ve diktatörlük idaresinde yaşıyan halkın vaziyetine düşmemek için Amerikalıların her fedakârlığı göze almıya ve her mücadeleye girmiye hazır olduklarını bildirmiştir. Bu teşebbüse girerken ilk teminatı diktatörlerden almak istemesi de diktatörlerin tecavüzcü olduklarına inandığını göstermektedir.

Hulâsa, Amerika Cümhurreisinin bu teşebbüsü demokrasi tarafından takdir edilmekle kalacağa benziyorsa da daha geniş bir kabul ile karşılanacağını ummak ta isteriz.

KISA HABERLER

Prag civarında Kbery askerî hava meydanında bir tayyare kazası olmuştur. Bir Çek tayyaresi yere düşmüş ve mürettebatını teşkil eden üç Alman zabiti ölmüştür.

● Bulgar ilâhiyat fakültesi talebesinden 50 kişilik bir grup, dün Belgrada gelmiştir.

● Beynelmilel asrî musiki cemiyetinin 17 nci festivali 20 memleketin iştirakile dün akşam Varşovada merasimle açılmıştır.

● Daimî afyon merkez komitesi, Milletler Cemiyetinde 38 inci içtima devresini açmıştır.

SON HABERLER

SURİYEDE Vatanîciler Grev İstiyor

Dükkânlarını Açanlar Tehdit Altında

Halep, 15 (Tan Muhabirinden) — Suriyede anarşi devam etmekte ve asabî bir hava esmektedir. Halepte bazı dükkânlar açılmışsa da Vatanî Parti dükkânlarını açanları muhtelif vesilelerle tehdit ve halkı greve teşvik etmektedirler.

Sadullah Cabirî yanında vatanî erkânından bazı şahıslar olduğu halde, dün buraya geldi ve halkı büyük camie davet ederek bir nutuk söyledi. Cabirî bu nutkunda: "Istıklâle kavuşmak için bir çok zahmetlere katlanmak ve sabretmek lâzım geldiğini greve devam edilirse fakirlere yardım yapılacağını,, söyledi. Fakat camide bulunan vatanî muhaliflerinden Kâmil Henana Cabiriyi şiddetle protesto etmek istedi ve iki taraf arasında camide şiddetli bir arbede başladı. Bu sırada Kâmil Henanu, muhtelif yerlerinden yaralandı. Camiden çıkarken de Henanunun üzerine vataniler tarafından tabanca ile ateş açıldı. Vaka yerine gelen zabıta iki tarafı güçlükle ayırabildi.

Vatanî muhaliflerden eski Maliye Veziri Şakir Nimet Şabanî de bu sabah Şamdan buraya gelmiştir. Şakir Nimet muhalefet erkânile temaslar yapmaktadır.

✶

Ali komiserlik kararile Lâzkiyeye muhafız Alevî Şevket Abbas tayin edilmiş ve yeni muhafız dün vazifesine başlamıştır. Bu münasebetle Lâzkiye Fransız ve Alevî bayrakları ile donatılmıştır. Vataniler, bu hareketi protesto etmişlerdir.

Liverpolde Yine İnfilâklar Başladı

Liverpool, 15 (A.A.) — Gece bir telefon kulübesinde bir infilâk vukubulmuştur. Kulübe, tamamile harap olmuştur. Kulübe civarında bulunan bir kadın yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır.

Polis, suikastten biraz evvel kulübede görülen bisikletli bir adamı aramaktadır.

Başka bir telefon kulübesinde bir bomba daha bulunmuştur. Bir polis memuru bombanın kapsülünü vaktile çıkarmıya muvaffak olmuştur.

Kredi Fonsiye Tahvilleri Çekildi

Kahire, 15 (A.A.) — Yüzde 3 faizli ve ikramiyeli Mısır Kredi Fonsiye tahvillerinin bugünkü çekilişinde: 1903 senesi tahvillerinden 743874 numara 100 bin, 1911 senesi tahvillerinden 2628 numara 50 bin frank kazanmışlardır.

Yeni Irak Kralı

Irak Kralı Birinci Gazinin bir otomobil kazası neticesinde ölmesi üzerine altı yaşındaki küçük oğlu Faysal, İkinci Faysal namı ile Kral ilân edilmiştir. Resimde yeni Irak Kralını görüyoruz.

Şarkî Erdün Başvekili Şehrimizde

Geçenlerde Londrada toplanan Filistin konferansına iştirak eden Şarkî Erdün Başvekili Tevfik paşa dünkü ekspresle şehrimize gelmiştir. Bugün Toros ekspresile memleketine dönecektir.

Tevfik paşa konferans etrafında dün Perapalasta kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

"— Londra konferansından müsbet bir netice alınamadı. Çünkü müzakere mevzuu olan İngiliz tekliflerini ne Araplar, ne de Yahudiler kabul etmişlerdir. Konferans bu suretle akim kalınca İngiliz hükûmeti birinci tekliflerini tâdil eden ikinci bir teklif daha vermiştir. Bu teklifler halen Mısırda toplanan; Mısır, Irak, Hicaz hükûmetlerile Filistin Arapları mümessilleri ve Yahudileri temsil eden Doktor Vaysman tarafından müzakere edilmektedir. Ben Şarkî Erdün hükûmeti namına bu tekliflere karşı mütaleamı tahrirî olarak Mısır konferansına verdim. Kanaatimce ikinci teklifi Filistinden başka diğer Arap devletleri mümessilleri kabule mütemayildirler. Filistin meselesi üzerinde nihaî karar Mısır konferansında verilecektir. Konferans kararı Filistin Arapları veya Yahudilerden birisi tarafından kabul edildiği takdirde diğer tarafın muvafakatine bakılmadan İngiltere hükûmetince derhal tatbik edilecektir."

★

Kahire, 15 (A.A.) — Resmî Mısır mahfillerinde gösterilen ketumiyete rağmen siyasî Kahire mahfillerinde Filistin konferansının bir anlaşma ile neticelendiği beyan edilmektedir. Bu anlaşma ile Filistinin müstakil bir devlet olarak ilânı için konulan müddet 10 sene olarak tesbit edilmiştir.

Mısırın Londra sefiri müzakerelerin neticelerini Ingiltere Hariciye Nezaretine bildirmek için geleck pazar günü Londraya hareket edecektir.

Kont Ciano Chamberlaine Cevap Verdi

Arnavutluğun Londra Elçisi, Yeni Rejimi Tanımıyor, Tiranın, Milletler Cemiyetinden Çekilme Kararı da Muteber Sayılmıyor

Roma. 15 (Hususî) — Kont Ciano, bugün, söylediği bir nutukta, Mister Chamberlain'in geçen perşembe söylediği nutka cevap vermiş, onun, anlattığı vakaları tahkik etmeden ileri sürdüğünü, bugünkü meşgaleler arasında tarihi de unuttuğunu, çünkü İtalya - Arnavutluk hâdiselerini geçen perşembe ve cuma günkü hâdiselerle anlamanın mümkün olmadığını söylemiş, daha sonra İngiliz - İtalyan anlaşmasını bozan bir hâdise vuku bulmadığı noktasında Mister Chamberlain ile beraber olduğunu söyliyerek İtalyanın anlaşmalara en büyük ehemmiyeti verdiğini ve bunları tatbik ederek ve bütün hükümlerine riayet ederek bunu isbat ettiğini anlatmış, daha sonra İspanyadaki İtalyan gönüllülerinden bahsederek Avrupa medeniyetine en büyük hizmeti ifa eden cesur lejyonların Madrit sokaklarında yapılacak zafer alayına iştirak ettikten sonra memleketlerine döneceklerini izah etmiştir.

Ciano, İtalyanın Arnavutluktaki menafiinin söz götürmez mahiyette olduğunu, işgalin ortalığı kasıp kavuran Zogo oligarşisini ortadan kaldırmak için yapıldığını Arnavutluğun bu işgali kendiliğinden istediği ve Kral Zogonun muahedenin tâdili hususunda vuku bulan teklifi reddettiğini, mukavemet gösterenlerin gayri memnunlardan müteşekkil bir grup olduğunu söylemiş, daha sonra işgalin Yugoslavyayı zerre kadar tehdit etmediğini anlatarak demokrasilere hücum etmiş ve mihverin İtalyan dış siyasetinin temeli olduğunu anlatmıştır.

Arnavutluk tacını İtalya kralına takdim etmek üzere gelen Arnavut hiyeti askerî merasimle karşılanmış, ve Sinyor Mussolini tarafından kabul edilmiştir.

Londra sefiri Tiranı tanımıyor

Arnavutluğun Londra sefareti, bu gün şu tebliği neşretmiştir:

"Tiran Hariciye Nazırı, 13 nisanda Arnavutluk sefaretine bir telgraf çekerek Tirandaki sözde millet meclisince ittihaz edilen kararları bildirmiş, bir hükûmet kurulduğunu haber vermiştir. 15 Nisanda Londraya gelen bu telgrafa Arnavutluk sefiri şu cevabı vermiştir:

"Tiranda ecnebi tahakkümü altında kurulan rejimi ve hükûmeti tanımaktan imtina ediyorum."

★

Cenevreden bildirildiğine göre, yeni Arnavutluk sefiri Cerlaci'nin Arnavutluğun Milletler Cemiyetinden çekilmeğe karar verdiğine dair gönderdiği 13 Nisan tarihli telgrafa cevaben Avenol, kendi cevabile birlikte malûmat husulü zımnında cemiyetin azası olan devletlere gönderdiği bu tebliğin muteber olup olmadığı hakkında bir karar vermeğe salâhiyettar olmadığını bildirmiştir.

Mareşal Goering'in ziyareti

Roma, 15 (A.A.) — Mareşal Göring, bu sabah Panteonda kral ikinci Victor Emanuel ile birinci Humbert'in mezarları önünde eğilmiştir. Mumaileyh bundan sonra meçhul askerin mezarı ile faşistler namına dikilen heykeli ziyaret etmiştir.

Mareşal, faşist partisinin sekreteri Strace tarafından kabul edilmiştir.

Öğle zamanı Göring ile refikası Quirinal sarayına giderek hükümdarlar tarafından kabul edilmişlerdir.

✶

Sofya, 15 (A.A.) — Bütün muhalif mebuslar hükûmetin haricî siyaseti hakkında bir istizah takriri imzalayarak parlâmentoya tevdi etmişlerdir.

İtalyada askerî hazırlık

Daily Telegraph gazetesinin İtalyadan öğrendiğine göre, askerî hazırlıklar faaliyetle devam ediyor. Napolide asker sevkiyatı için bütün hususî otomobillere ciheti askeriyece vaz'ıyet edilmiştir.

POLONYA TAHŞİDAT YAPIYOR:

Son gelen İngiliz gazeteleri, Polonyanın Alman hududunda tahşidatını haber veriyorlar ve hududa sevkedilen motörlü kıtaatı gösteren bu resmi neşrediyorlar.

FELEK

Zorbanın Sonu

Yazan: B. FELEK

Bir İlkbahar arifesi idi. Kış bıkılmış soğuk bir misafir gibi eteğini çekmekte, bahar da nazlı bir dost gibi ancak uzaktan seslenmekte olduğu günlerden biridi idi. Palto ağır, ceket hafif geliyordu.

Bir hava alalım dedik, şöyle Mecidiye köyünün kır kahvelerinden birine oturduk.

Herkes güneşin yaldızlarından düğün evinde para kapışır gibi hisse almak için kendini güne vermişti. Ortada bir kaç küçük çocuk koşuşuyor, bir iki genç kız gülüşüyor, bir kaç aile sessizce konuşuyordu. Yani rahat bir yer ve asûde bir gün idi. Bir aralık civarda oturduğunu sonradan öğrendiğimiz kılığı, kıyafeti ve hal ve tavrı pek zarifane olmıyan orta yaşlı birisi kahvenin bahçesine girdi. Tek masalardan birine oturdu, eliyle masaya vurarak:

— Kim bu kahvenin sahibi? diye bağırdı. Çırak geldi.

— Sen kahveci misin? diye sordu.

Çocuk çekinerek:

— Hayır! Ustam var.

— Ustanı çağır!! Sen çek! Bakalım.

Çocuk süklüm püklüm kahveye döndü. Yaşlıca bir adam olan kahveci geldi.

— Buyurun!

— Ne diye müşterilere bakmıyorsun!

— Affedersiniz. İçerde ocak başındaydım.

— Bana bir nargile! Bir de şekerli kahve... Köpüklü olacak.

Biraz sonra kahve geldi. Nargile de beraber.

Haşin müşteri kahveye bir baktıktan sonra tepsiye elinin tersiyle bir vurdu. Fincan yere düştü; kırıldı. Tepsi çamur oldu.

— Böyle bulaşık suyu gibi kahve istemem. Ben köpüklü kahve isterim. Diye bağırdı. Biçare çırak koşarak içeri girdi. Hep anladık ki: herif zorba. Doğrusu bir belâ çıkarmasın diye seslerimizi birer perde aşağı aldık.

Nargileyi bir çekti... Vay anam vay... Gur, gur, gur!. Sanki kazan kaynıyor!., Dumanı da bir üfledi ki, lokomotif islim bırakıyor sanırsınız. Az sonra genzini temizledi. Ve yanındaki masadakilere bakarak yere hızlıca bir tükürdü.

Ne diyeyim!.. Muttasıl civarını rahatsız edecek şeyler yapıyordu. Geyiriyor, tükürüyor, genzini temizliyor, burnunu karıştırıyor... Ve bizi tedirgin edip duruyordu.

Hava güzel, güneş ılık ve yer asûde olmasa hep bırakacak, gidecektik!

İkinci defa kahve geldi. Ve bu sefer asıl kahveci getirdi. Temiz bir fincanda köpüklü bir kahve. Yanında bir bardak ta berrak su.

Beriki aldı. Bir yudum içti. Kahveci bekliyor. İçmesiyle tükürmesi bir oldu.

— Bu ne biçim kahve be?

— Ne olmuş, bayım?

— Ben şerbet istemedim, kahve istedim.

— Affedersiniz. Bir daha yapayım.

Doğrusu kahvecinin sabrına şaştık. Eğer yanımda başkaları olmasa çoktan herifle maraza çıkaracaktım.

Aradan çok geçmeden orada oyun oynıyan çocuklardan birinin çemberi bizim hoyrat müşterinin ayağına takıldı. Beriki hiç fütur getirmeden kaba ve nalçalı kundurasını çemberin üstüne bastı. Çocuk çemberi çekiyor, herif ayağını kıpırdatmıyor. Öteden bir ihtiyarca kadın:

— Ayol! Çocuğun çemberini versene!

Diyecek oldu. Beriki hemen:

— Kes sesini! Kocakarı! Sen işine bak! Dadısı mısın piçin?

Diye harladı.

Aman Allah! Deli olacağım.. Derken bir küçük fino köpeği sokulup ayağını koklıyacak oldu. Ona bir tekme vurdu. Köpek beş dakika inledi.

Oradaki yavrulardan birinin lâstik topu —aksiye bakın!— Herifin nargilesinin üstüne düşüp lülesine çarpmaz mı?

Vay efendim! Sen misin nargileye

(Devamı 8 ncide)

Mahkemelerde

Beş Otomobille Gelmediği Için Gelini Güveye Vermem'şler

Her iki taraf biribirinden davacı idiler. Galiba son zamanların siyasi modası halk arasında da yayılmış ki, iki taraf ta dövülüp hakaret edildiğini iddia ediyordu.

Evvelâ bir taraf dinlendi:

— Ben Kâmilin eniştesi oluyorum. Kâmil bu Osmanın yeğeni olan kızı aldı. Nişan, nikâh, düğün oldu. Gelin alma meselesinde kabak patladı. Osman ve karısı gelini beş otomobille almağa gelmemizi istiyorlardı, biz o kadar masrafa tahammülümüz olmadığını söyledik. Osman şaka kabilinden:

— Beş otomobille gelmezsen gelini vermem, dedi.

Fakat biz fazla paramız olmadığı için bir otomobil tuttuk. Kasımpaşadan tâ Koca Mustafapaşaya bir otomobil az parayla mı gider? Otomobilde bir ben vardım, bir de kayın valdem, gittik. Bizi Osmanla damadı Mustafa karşıladı. Bir otomobille geldik diye gelini vermiyeceklerini söylediler. Ağız münakaşasını azıttılar. Derken bana:

— Senin Kâmille aranda husumet vardır. Biz sana kızı verme - yiz.. diye bağırmağa, beni tahkir etmeğe başladılar.

Sonradan üzerime hücum ede - rek gözlerimin altından beni yaraladılar. Davacıyım.

Obür taraf bunu inkâr ettiler. Davacının sabıkalı bir adam olması dolayısile kızı teslim etmediklerini söylediler:

— Bunun Elâzığ hapishanesinde dört sene hapisliği vardır. Böyle sabıkalı bir adama kızı nasıl teslim ederdik? Kim bilir neler yapmak fikrindeydi. Kızı kaçırması bile akla gelebilirdi. Üstelik bizi tahkir etti. Kızı vermiyoruz diye söylemedik lâf bırakmadı, nihayet üstümüze yürüdü. Bizi adam akıllı dövdü. Eğer biz kendisini dövmüş olsaydıkı onun hemen şikâyete gitmesi lâzımdı. Halbuki şikâyet etmedi de, Kasımpaşaya kaçtı. Bu da gösteriyor ki suçlu odur. O bizi dövmüştür. Biz ondan davacıyız.

Beş otomobil, bir otomobil derken çıkan kavgadan üç adam yaralanması epeyce hoş bir meseleydi. Fakat içinden çıkmak zordu.

Hâkim şahitleri dinlemek iste - di ve muhakemeyi gelecek haftaya talik etti.

I. K.

Otobüs Kazası Muhakemesi

Evvelki gün saat on ikide Mecidiyeköyünde Topal Cemalin kahvehanesi önünde rençber Hurşidin on beş yaşındaki oğlu Süleyman şoför Remzinin kullandığı otobüsün altında kalarak ezildi ve öldü. Tahkikata el koyan müddeiumumi muavini Kemal Tan hâdiseyi meşhut suçlar kanunu çerçevesinde gördüğü için dün saat on dokuzda asliye ikinci ceza mahkemesi davayı tetkik etti. Ölen çocuğun amcazadesi arabacı Mahmut ta suçlu sıfatile mahkemeye verilmişti. Hâdise şöyle olmuştu. Arabacı Mahmut amcazadesi Süleymanı su arabasına almışı Şişliden Büyükdereye doğru ilerliyormuş. Mecidiyeköyüne gelince Süleyman:

— Ben dayıma gideceğim, yemek yiyeceğim, demiş, ve arabadan indikten sonra yolun soluna geçerken otobüsün altında kalmış ve ölmüştür. Mahkeme iddianameyi okuduktan sonra evvelâ Mahmudu dinledi. O:

— Süleyman arabamdan indi. Ben yoluma bir kurşun atımı devam ettim. Sonra beni durdurdular. Süleymanın otobüsün altında kalarak öldüğünü gördüm. Ben arkamdan otobüsün geldiğini görmedim korna çaldığını işitmedim, diyordu. Şoför Remzi kendisini müdafaa ederken:

— Ben Mecidiyeköyünden 5 - 10 kilometre süratle ağır ağır ilerliyordum. Sağda araba vardı. Korne çaldım. Birdenbire arabanın üstünden bir çocuk önüme atladı. Ben, el, ayak frenlerile beraber derhal sola kırdım. Tekerlekler hendeğe girdi ve otobüsüm yavaş yavaş durdu. Benim bu hususta zerrece kabahatim yoktur, diyordu.

Bundan sonra otobüsün içinde bulunanlardan Taksimde Abdülhak Hâmit caddesinde 18 numarada oturan Ragıp kızı bayan Güzin şahit olarak dinlendi.

— Ben otobüsün önünde ve sağ tarafında oturuyordum. Birdenbire otobüsün önünde bir adam belirdi. Yarı beline kadar görünüyordu. Ağır gidiyorduk. Şoför fren yaptı. Yanımda çocuğum vardı. Devrilmek üzere olduğumuzu anladım. Hemen çocuğumu kaptım ve bu sırada otobüsümüz hendek içine yuvarlandı ve yavaş yavaş yan yattı. Ben heyecandan fazla bir şey görmedim.

Büyükderede Kahkaha sokağında 20 numaralı evde oturan polis Mazlûm da otobüsün içinde imiş, o da gördüklerini şöyle anlattı:

— Otobüs Mecidiye köyüne doğru ilerliyordu. Önümüzde bir su arabası vardı. Şoför korne çaldı. Arabayı geçmek üzere otobüs sola geçerken birdenbire arabanın üstünden otobüsün önüne atladığını zannettiğim bir şahsın çabalamasını görür gibi oldum. Sonra otobüs devrildi. Ben yolcuları teskin ettim. Onları çıkardıktan sonra yola çıktım. Bir çocuk ölmüş, kenara alınmıştı. Dört, beş yüz metre uzakta bir araba gidiyordu. Bağırdım. Işitmedi, koştum. Onu çevirdim. Şoförle beraber polise teslim ettim.

Son şahit Ibrahim vaziyeti çok iyi tenvir etti:

— Olen çocuk birdenbire arabadan otobüsün önüne atladı. Aralarında bir metre kadar mesafe vardı. Çiğnendi. Öldü. Şoför çok ağır gidiyor, ve korne çalıyordu, dedi.

Mahkeme şahitleri yüzleştirdi. Hepsi ifadelerinde ısrar ettiler. Mahkemenin gayri mevkuf devamına ve bazı noktaların tetkiki için çarşamba gününe talikine karar verildi.

Delilik Rolü Yapmak Istiyen Bir Çifte Katil

Karısı Zehra ile kayınpederini öldüren ve ustası Mehmedi yaralayan kunduracı çırağı Emin ağır ceza mahkemesinde duruşması yapılırken, müddeiumumi, hakkında idam cezasının tatbikini istemişti. Bu sırada Emin kendisine deli süs vermiş ve birdenbire yerinden fırlayarak dinleyiciler arasında bulunan bir çocuğun gırtlağına sarılmış, onu boğmak isterken jandarmalar tarafından güç hal ile kurtarılmıştı. Müddeiumumilik bu hususta dolayı da Emin hakkında tahkikat yaptırmış onun kendisine delilik süsü vermek ve bu suretle kanunun hususı maddelerinden istifade etmek için yaptığı anlaşılmıştır. Boğulma tehlikesi atlatan çocuk idamı istenilen bir adam hakkında şikâyet etmiye lüzum görmediği için şahsî dava açmamıştır

İnhidam Tahkikatı

Müddeiumumi muavinlerinden Rifat Yenişehirdeki inhidam tahkikatile dün de meşgul olmuştur. Müddeiumumilik binanın yapıldığı tarihi belediyeden sormuştu. Belediye binanın Mütareke senelerinde yapıldığını tesbit etmiştir. Beyoğlu kaymakamlığı da enkazı kaldırtmıştır. Bir mütehassıs heyet yakında temeller üzerinde de tetkikat yapacaktır. Eğer temellerin son zamanlarda çatladığı tesbit edilirse bina sahibi hakkında takibat yapılacaktır.

Bir Kamyon Bir Çocuğu Ezdi

Nuri isminde bir çocuk dün sabah Kabataşta bir kamyonun arkasına asılmış, sonra düşerek arkadan gelen bir otomobilin altında kalmış ve kacağı ile dişleri kırılmıştır. Yaralı Şişli çocuk hastanesine kaldırılmış, Tabibi Adil Enver Karan da muayenesini yapmıştır. Vereceği rapora göre, tahkikata devam edilerektir.

Orman Müdürlüğü Bütçesi

Ankara, 15 (Tan Muhabirinden)— 1938 malı yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin masarifi umumiye faslına 78.200 lira munzam tahsisat verilmesi hakkındaki kanun lâyihası meclis ruznamesine alınmıştır. Gümrük ambarlarında kanunı müddetini doldurup tesahüp edilmiyen ve bundan sonra da sahipsiz sıfatını iktisap edecek olan şekerlerin memlekete ithali hakkındaki kararname Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir.

Karısiyle Kaynanasını Öldüren İsa

Dün ağır ceza mahkemesinde karısı Sadiye ile kayınvaldesi Senihayı kama ile öldüren hamal İsanın muhakemesine devam edildi. Cinayet geçen yaz, Usküdarda Bülbülderesinde bir bostanın seddi üzerinde işlenmişti. Karısını ve kızını kaybeden eski polis memurlarından Kâmil mahkemede müdahil sıfatile bulunuyordu. Mahkeme dün öğleye kadar hâdisenin Hasan, Ali, Mustafa, Halim, Hüsamettin, Tahir, Salih Tahir, Emin, Osman, Faik, Aziz, Feyzi, Ali Çavuş, Ahmet, Bayram, Süleyman isminde on sekiz şahidini dinledi.

Ilk dinlenen şahit Usküdar merkezi komiserlerinden 88 numaralı Ahmet, facia hakkındaki bilgilerini sıralarken dedi ki:

— İsa, hâdiseden evvel merkeze gelerek karısının polis Ismail Hakkı ile yaşadığını, kendisine ihanet ettiğini, şimdi de Safiye isminde bir kadınla beraber yaşadığını söyledi. Daha evvel de İsanın karısı Sadiye merkeze müracaat ederek kocası tarafından dövüldüğünü söylemiş ve Isa buldurularak cürmü meşhut mahkemesine verilmişti. Isa bir müddet sonra Emniyet direktörlüğüne bir istida vererek polis Hakkının karısını kandırdığını da söylemiş, bu istida da bizde idi. Tahkikat yaptık. Olen Sadiyenin Safiye isminde bir kadınla beraber oturduğunu öğrendik. Safiye şununla bununla düşüp kalkar. Polis Hakkının Safiyenin evinde bir maliye memuruna silâh çektiğini de biliyorduk. Hâdise günü de Isa bize geldi.

Cürmü meşhut yaptırmak için iki memur istemişti. Fakat o memurların şimdi isimlerini bilmiyorum.

Diğer şahitler de bildiklerini anlattıktan sonra gelmiyen şahitlerin celbi için mahkeme talik edildi.

ASKERLIK IŞLERI

Şubeye Davet

Eminönü Askerlik Şubesinden:

Yedek hekim Atgm. 2744 diploma numaralı Rıza oğlu 1207 doğumlu İsmailin tez olarak şubeye gelmesi ilân olunur.

Toplantılar, davetler :

Tıp Cemiyeti Toplantısı

Türk Tıp Cemiyeti 18 nisanda toplanarak şu maddeleri görüşecektir:

1 — Postencephalitique parkinson da belladon kökü ile tedavi (İhsan Şükrü Aksel).

2 — Asabi frenginin Schreuss - Bernstein şemasına göre tedavisinden alınan netice (Şükrü Hazım Tiner).

3 — Huleyme ödemleri (Prof. İgershelmer).

Nağmeden... Şiir ve aşktan örülmüş eşsiz bir senfoni
Şafağa Dönüş

Bugün SAKARYA Sinemasında
2 büyük ve güzel Fransızca sözlü film birden:
3 ARKADAŞ — ROBERT TAYLOR, MARGARET SULLAVAN tarafından fransızca sözlü
Barones ve Uşağı — WILLIAM POWEL, ANNA BELLA tarafından fransızca sözlü
ilâveten: Paramunt Jurnal. Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

Dünya bir kasırgaya tutulmuş
İnsanlar sel halinde LÂLE'ye akıyor
Sinemacılığa bir şeref tacı giydiren
KEŞİF ALAYI
ERROL FLYNN - OLIVIA de HAVILLAND

ENDÜLÜS GECELERİ'nin Parlak ve Unutulmaz Yıldızı
İMPRIO ARGENTINA
Nefis İspanyolca şarkıları ve danslarile
MORENA KLARA
İspanyolca sözlü ve şarkılı Filminde sizi yeniden gaşyedecektir.
Bu Çarşamba akşamı SÜMER Sinemasında

Müthiş, heyecanlı ve tüyleri ürpertecek sahneler...
Brezilyanın balta girmemiş ormanları... Bütün vahşi hayvanlar bile bir adama karşı
Sonsuz Mücadele
(Marajo)
Trader - Horn ve Tarzan filimelrini gölgede bırakacak derecede meraklı, heyecanlı ve şayanı hayret bir film. Kaplanlar ve Timsahlar filmi.. Bir aşk ve macera romanı...
Bugün TAKSİM Sinemasında
Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı halk matineleri

Haftanın en güzel ve en büyük Programı:
SARAY Sinemasının
1 - LOREL - HARDY AVCILAR
İki komiğin en son ve en neşeli Türkçe sözlü komedileri
2 - KORKUNÇ GECE
FLORENCE RICE ve EDMOND LOVE
tarafından oynanmış büyük aşk ve ıztırap Romanı
İlâveten: FOKS JURNAL: Mr. Lebrun'ün yeniden Reisicümhur intihabı ve Yunanistanda istiklâl şenlikleri
Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

Müessir Bir Fedakârlık Romanı
SON PUSE
HERBERT MARSHALL - BARBARA STANWYCK

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu

Dalga Uzunluğu			
	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw
T. A. P.	31,70 m.	9456 Kcs.	20 Kw

Pazar, 16. 4. 1939

12,30 Program. 12,35 Müzik (Küçük orkestra— Şef: Necip Aşkın) 1— Hippmann (Ormanda bir cüce duruyor) Halk şarkısı üzerine variyasyonlar. 2 — Lehar (Göttergatte) operetinden potpuri 3 — Stolz (Viyanada ilk bahar). 13,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13,15 Müzik (Küçük orkestra— Şef: Necip Aşkın) 1— J. Strauss (Çıgan baron) operetinden hazine valsi. 2 — Lincke (Şaka şarkısı ve dansı). 3 — Fischer (Tatil günleri). 13,50 Türk müziği. Çalanlar: Cevdet Çağla, Hasan Gür, Hamdi Tokay. Okuyan: Safiye Tokay. 1 — Saba pesrevi. 2 — Udi Ahmedin (Saba şarkı) Gülzarı harap eyleme. 3 — Udi Ahmedin (Saba şarkı) Öyle afeti yektayı. 4 — Hasan Gür) Kanun taksimi. 5 — Hamdi Tokayın (Kürdili hicazkâr şarkı) Aşkın dolan sineme el sürme. 6 — Karcığar (Türkü) Yar bağında üzüm var. 7 — Oyun havaları (Hasan Gür lâvta ile iştirak edecektir. 14.20—14.30 Konuşma (Kadın saati — Çocuk terbiyesine dair)

17,30 Program. 17,35 Müzik (Pazar çayı Pl.) 18,15 Konuşma (Çocuk saati) 18,45 Müzik (Şen oda müziği — İbrahim Özgür ve ateş böcekleri) 19,15 Türk müziği (Fasıl heyeti) Celâl Tokses ve arkadaşları. 20,00 Ajans ve meteoroloji haberleri. 20,15 Türk müziği Çalanlar: Vecihe, Reşat Erer, Ruşen Kam, Cevdet Kozan. Okuyanlar: Necmi Riza Ahıskan, Radife Neydik. 1— Numan Ağanın (Bestenigâr peşrevi). 2— Haşim beyin (Bestenigâr şarkı) Kaçma mecburundan. 3 — Mustafa İzzet (Bestenigâr şarkı) Gayrıdan bulmaz. 4 — Hafız Yusuf (Bestenigâr şarkı) Çok sürmedi. 5 — Ruşen Kam (Kemence taksimi) 6 — Hacı Arif (Rast şarkı) Zahiri hale bakıp. 7 — Salâhattin Pınar (Nihavent şarkı) Hâlâ yaşıyor. 8 — Osman Nihadın (Nihavent şarkı) Yine aşkı bana. 9 — Zekinin (Kürdili hicazkâr şarkı) Sevmekte benim. 10 — (Kürdilihicazkâr) Saz semaisi.21.00 Memleket saat ayarı. 21,00 Neşeli plâklar - R. 21.10 Müzik (Riyaseticümhur bandosu — Şef: İhsan Künçer) 1 — Loui Pautrat (Marş). 2 — Kotlar) Monte Kristo. (Vals). 3 — R. Vagner (Rienzi) operasının üvertürü. 4 — A. Roussel (Orman) senfonisinin 3üncü parçası. 5 — V. Ketelbey (Bir Çin mabedinin bahçesinde) fantezi. 22,00 Anadolu ajansı (Spor servisi), 22,10 Müzik (Cazbant-Pl.) 22,45-23 Son ajans haberleri ve yarınki program.

Daktilo Aranıyor
Askerliğini yapmış, eski ve yeni türkçeyi ve daktilo bilir, dosya tasnif eder erkek bir kâtibe ihtiyaç vardır. Aylığı (25) liradır. Posta Kutusu 406, mektupla müracaat.

Şafağa Dönüş
Çigan müziklerinden ateş alan bir film

Bugün MELEK Sinemasında
Haftanın en güzel filmi
KUTUP YILDIZI
Fransızca sözlü AŞK - GÜZELLİK - GENÇLİK NEFİS ŞARKI ve DANSLAR Fevkalâde eğlenceli bir mevzu
SONYA HENNIE - RICHARD GREENE
İlâveten: PARAMUNT dünya haberleri.
Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

Bugün İPEK Sinemasında İki Film Birden
1 - HALKIMIZDAN GÖRDÜĞÜ BÜYÜK RAĞBET ve UMUMÎ ARZU ÜZERINE
Süveyş Fedaileri
Seanslar: 1 - 4.15 ve 8,10
2) CAMBAZHANE ÇOCUĞU
Seanslar 11, 2,30 - 6 - 9,45
Fransızca sözlü, son derecede müessir bir mecara şahesedi. Baş rollerde:
VALAS BERRY - JAKI KOPER

GÜNÜN MESELELERİ

Vaziyet Salâha Doğru Gidiyor

Günden güne vaziyet salâha doğru gidiyor.

İngiltere, Romanya ve Yunanistandan sonra Sovyet Rusya ile de anlaşmış görünüyor. Sovyet Rusya ile aşağı yukarı bir aydanberi cereyan eden müzakerelerin nihayet müsbet bir neticeye vardığı haber veriliyor.

Müzakerelerin bu kadar uzamasının sebebi şudur:

Sovyetler Şarkî Avrupada tehdit altında bulunan bütün devletlerle birlikte bunların istiklâl ve tamamiyetlerini garanti etmeyi, âdeta bu devletlerle demokrasiler arasında birer askerî ittifak akdini teklif ediyordu. Halbuki Polonya ve Romanya böyle bir ittifaka yanaşmıyorlardı. Çünkü Sovyet ordularının Romen ve Polonya topraklarına ayak basmasından korkuyorlardı.

Halbuki Sovyet Rusya ile anlaşmadıkça demokrasiler Şarkta kendilerini emin vaziyette göremezlerdi. Ne Polonya, ne de Romanya, arkalarında dayanacak başka bir kuvvet olmadıkça Almanyaya karşı duramazlardı. Onun için İngiliz ve Fransızlar Sovyet Rusyanın da sulh cephesine girmesine büyük ehemmiyet veriyorlardı.

Anlaşmanın şartlarını bilmiyoruz. Fakat Sovyetlerin garantisi inzimam ettikten sonra Balkanlarda sulh cephesi kuvvetlenebilir. Bulgaristanı ikna etmek te kolaylaşır. Belki de bir iki gün içinde Balkanlardaki sulh cephesinin tamamen kurulmuş olduğunu öğrenmiye muktedir olacağız.

●

Totaliter devletler şimdilik sükût ediyorlar. Kont Cianonun dün beyanatta bulunması mukarrerdi. İtalyan Hariciye Nazırının ne söyliyeceğini tahmin edemeyiz. Fakat herhalde yüksekten atacağa benzemiyor. Çünkü şimdilik İngiltereye İtalyanın Arnavutluktan ileriye gitmek niyetinde olmadığına, İspanyadaki askerleri 2 Mayısa kadar geri çekeceğine dair kuvvetli teminat vermiştir. Hattâ son gelen haberlere göre İspanyadaki askerlerini çekmiye de başlamıştır.

Tehlike gelirse, yukardan, yani Almanyadan gelebilir. Çünkü bütün tekziplere rağmen, Almanyada büyük askerî harekât vardır. Almanyanın herhangi bir cepheden yeni bir huruç hareketi yaparak yeni bir emrivâkie teşebbüs etmesi ihtimalden uzak değildir. Çünkü demokrasiler henüz Almanyanın etrafındaki küçük devletlerin hepsine garanti vermiş değillerdir. Almanya etrafında çevrilmekte olan sulh çemberinin kapanmasından evvel yeni emrivâkilere cüret edebilir.

Şimdilik yegâne tehlike burada görünüyor.

Akdenizde İngilizlerin aldığı tedbirlerle, İtalya yeni bir hamleye cesaret edemiyecek hale getirilmiştir.

Bugünkü vaziyet budur.

Adaya Su İskelesi

Belediye Sular idaresi, Büyükadada yapılacak olan su şebekesile su iskelesinin 150 bin liraya çıkacağını tesbit etmiştir. İskelenin yeri daha katî surette tesbit edilmemiştir. Evvelâ iskelenin Maden tarafında yapılması düşünülmüş ise de sonradan buranın lodosa maruz olduğu düşünülerek vazgeçilmiştir.

TAN

Gündelik Gazete

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimî olmak, karilin gazetesi olmıya çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr
750 „	6 Ay	1500 „
400 „	3 Ay	800 „
150 „	1 Ay	300 „

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplar 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

Balkanların Yeni Vaziyetinde YUNANISTANIN ROLÜ NEDİR?...

Türkiyenin Kavi Dostluğu Almanyanın Tahakkümü

Yunanistan siyasetini idare eden Başvekil General Metaksas

Yunanistanı bekliyen İngiliz Akdeniz filosundan iki parça, haritada, Yunan sularındaki İngiliz filosunun dikkatle hesaba aldığı bahrî üslerin isimleri ve oklarla yerleri gösterilmiştir.

YAZAN:

ANTHONY WINN

"DAİLY TELEGRAPH" MUHARRİRİ

Son günlerin en mühim tehlike noktası, Yunanistandı ve Arnavutluğun işgalinden sonra o memleketin bir takım maceralara sahne olması bekleniyordu.

1936 senesinin 4 Ağustos gününden başlıyarak Yunanistanda iş başına gelen General Metaksasın tuttuğu haricî siyaset, ayni devre içinde Yugoslavyanın tuttuğu siyaset gibi, ihtiyatlı bir siyasetti. Fakat cereyanlar ve girdaplar arasında dosdoğru yoldan ayrılmak mecburiyetleriyle karşılaşıyordu.

Türkiye - Yunanistan dostluğu

En mühim istikrar amili, Yunanistanın Türkiye ile dostluğuydu. 1930 da doğan bu siyaset, Büyük Harptenberi, mihverin icadı istisna edilirse, en büyük diplomatik inkılâptı. 1921 den 1930 senesine kadar iki memleket mübadele meselesini halletmeğe uğraşmışlar, bu meselenin halli, Ankaranın Venizelos tarafından yapılan ziyareti ile alkışlanmış, iki memleketin münasebetlerini bozan bulutlar sıyrılmış, ve kısa bir antikal devresinden sonra hakikî ve samimî dostluk iki memleket arasında yerleşmişti.

1934 tenberi Yunanistan ile Türkiye, Balkan antantı içinde daima elele vererek bir iç takımı olarak çalışmış ve Yugoslavya ile Romanyayı dostluk içinde ikinci bir takım teşkil etmek üzere bırakmışlardı.

Müşterek siyaseti Türkiye idare ediyordu

Iki memleket arasındaki dostluğun diğer bir neticesi, Atatürkün hâkim şahsiyeti altında olan Türkiyenin müşterek siyaseti idare etmesiydi. Şimdiki Türkiye Hariciye Vekili Saracoğlu, ayni kapasite içinde çalışmak liyakatini haiz görünüyor.

Bu bakımdan Balkan antantı ya Ankarada kuvvet bulur, yahut ta orada yıkılabilir. Ve bu hareketler, Atinadan veya daha başka yerden Ankarada müessir olur. M. Gafenkonun Türkiyeyi ziyareti neticesinde alınan ilk haberler emniyet vericidir. Çünkü Bulgaristanın Balkan birliğine sadakatini tazammun eden siyasetten inhiraf etmesi takdirinde Türkiyenin bütün dostları Türkiyeye güvenmektedirler.

Almanyanın Yunanistanda güvendiği şeyler

Türkiye istikrarı temin ettiği halde diğer kuvvetler mihvere doğru temayül etmişlerdir. Almanyanın Yunanistanda güvendiği şeyler, komünizm aleytarlığı, iktısadî tazyik ve General Metaxas'ın Alman kültür ve metoduna karşı sempatisidir.

Son haftadan önce de, Almanyanın iktısadî hâkimiyeti, Yunanistanı da diğer Balkan devletleri gibi, Almanya ile iyi geçinmeğe sevketmiştir. Bu tazyik için kullanılan en belli başlı silâh, Yunanistanın en belli başlı mahsulü olan tütünü satın almaktır. 1937 de Yunanistanın ihraç ettiği 42 bin tondan 18,600 ü Almanyaya, ve 2000 i Avusturya ile Çekoslovakyaya gitmişti. Amerika 9000 ton alarak Yunanistana çok muhtaç olduğu akçeyi temin etmişti.

Yunanistanın Almanyaya boyun eğmesi nedendir?

Bu vaziyetle karşılaşan İngiliz muhibbi Yunanlılar şu sözleri söylüyorlardı: İngiltere ile sıkı bir ittifak yapmak isteriz. İngilizler beynelmilel hırsız olmadıkları gib Yunanistan da stratejik bakımdan onlar için zarurîdir. Fakat Almanyaya bağlı olduğumuz için buna imkân yok.

Sonra İngiliz silâhı almak için elimizde İngiliz lirası yok. Bunu ancak bizim tütünümüzü satın almanız temin eder. Makedonya tütünlerini Virjina ile karıştırsanız hem zarar etmezsiniz, hem de bizi iktısaden kurtarmış olursunuz.,,

Yunanlıların bu teklifi bir büyük İngiliz tütün kumpanyasına takdim olunmuş, fakat bu teklif kabul olunmamıştı. Çünkü işlerine gelmemişti.

İtalyaya karşı itimatsızlık var

Almanyaya karşı vaziyet bu merkezdedir. Mihverin ikinci ve daha küçük ortağı olan İtalyaya gelince, bu memleket 1923 te Korfu adasını zaptetmesindenberi sevilmemekte ve kendisinden korkulmaktadır. Yunanistan, İtalyaya karşı daima itimatsızlık beslemiştir. Bugün ise, bu itimatsızlığı besliyenler, kendilerini son derece haklı buluyorlar. Endişe iki istikamette de hareket eden bir histir. Fakat Arnavutluk işgalinin Yunanistanda yaptığı tesir, teslimiyet değil, kalkınma ve isyandı.

Yunan halkı İngilizleri sever

Yunan halkı arasında Almanlar, İtalyanlardan fazla sevilmiyorlar. Yunanlılar bunlara boyun eğerlerse ancak, kahir zaruretlere inkıyat ederek boyun eğerler. Yoksa Almanların Atinada yaptıkları geniş propaganda Yunanlıları ancak güldürmektedir.

Buna mukabil Yunanlılar İngilizleri severler. Gerek hükûmet, gerek muhalefet, mihver devletlerine dost olmayı bir kaplanın sırtına binmek saymaktadır. Yunanistanda bir İngiliz deniz heyetinin uzun bir zaman bulunması, ve Yunanistana esaslı hizmetler yapması, İngiliz - Yunan dostluğunu derinleştirmiştir.

Şu halde vaziyet, katî reyi haiz olan Türkiyenin mert ve sağlam siyaseti ile mükemmel bir surette mütevazin mahiyettedir.

Yunanistanın İngiliz Stratejisindeki kıymeti

Fakat Yunanistanın İngiliz stratejisindeki hayatî bir nokta olmasının sebebi nedir? Ve Yunanistan ne derece kuvvetlidir?

Yunanistana hayatî bir mahiyet veren sebep, Şarkî Akdenizde üslerin azlığıdır. Bugün Korfo, kolay kolay zaptedilmez sayıldığı gibi, garbî sahil üzerindeki Cefalonya gibi diğer üsler de çok kıymetlidir. Navarin ile Giridi kullanmak için verilecek müsaade de daha çok kıymetli olur.

Şimalin müdafaası için bol bol para sarfedilmiştir. Kral, Yunanistanın muharip kuvvetlerine çok büyük ehemmiyet vermiş, ordudaki çiftçilerle bahriyedeki balıkçılar çivi gibi sağlam adamlardır.

Yunanistan tecavüze karşı olan cepheye dostturlar

Yunanistanın tecavüze hasım cepheye dost olduğu muhakkaktır. Fakat bu arada hükûmetin dahilî vaziyetini de unutmamak lâzımdır. Metaxas hükûmeti, Yunanistanın senelerdenberi gördüğü hükûmetlerin en tesirlisi, ve en ilerisidir. Çiftçilerin borçları azaltılmış, istihsal arttırılmış, sulama işleri ilerlemiş, memleketi ağaçlandırmak işi teşvik edilmiş, sanayi âleminde ücretler yükseltilmiş, grevler yasak edilmiş, çalışma saatleri tahdit olunmuş, yollar ve sıhhî servisler düzelmiştir.

Bununla beraber hükûmetin, muhalefete nefes verdirmemesi bir mesele teşkil etmektedir. Fakat bu mesele yalnız Yunanistanı alâkadar eder. Ingiltereyi alâkadar edecek nokta istikrar meselesidir.

GÖRÜŞLER

Yeni Dünyanın Eski Dünyaya Mesajı

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Ruzveltin Amerika kadar kuvvetli, Amerikalı gibi enerjik ve katî sesini radyoda duydum. Ruzvelt elektrik cereyanlariyle beraber Avrupaya akıyor, biribirini yiyen, asırlarca didinerek kurdukları medeniyetleri yıkmak için, insan zekâsını, insan enerjisini hedreden Avrupalılara haykırıyordu:

"Eski dünyayı bu vaziyete sevkeden bir fatalite yoktur. Kendi kendilerini bu akıbete sürüklüyorlar. Sulhperver milletler, hiç bir sulhperver milleti çember altına almak istemezler. Amerika bütün meselelerin umumî konferanslarla hallini ister. Hür ve müstakil Amerikanın ideali milletlerin birliği idealidir. Demokrasinin, hürriyet ideallerinin eski dünyada yıkılmasına müsaade etmiyeceğiz. Cebir ve zor siyasetine dayanarak bir esirler dünyası yaratmak istiyenler, bilsinler ki, hürriyet ve demokrasi onu boğacak kadar kuvvetlidir. Bu da yeni dünyanın, eski dünyaya bir mesajıdır...

●

Avrupanın fiilen esaret altına giren milletleri, esaret altına girmek korkusiyle, kuş gibi çırpınan devletleri bu mesajı hürmetle selâmlıyacaklardır.

Fakat eski dünyayı bu akıbete sürükliyen bir fatalite vardır. Bu da 1914 harbinden çıkan Vilsonun, Klemansonun, Loit Corcun imzaladıkları sulh muahdesi, Avrupa devletlerinin emperyalizm siyasetinden uzak kalmamalarıdır.

Biz eski dünyanın küçük milletleri, bizi yutmak için çember kuran büyük devletlerin, ya nüfuz mıntakası, ya kolonisi olmak tehlikesini, asırlardır, nesillerden nesillere devrederek gelip gidiyoruz. Eski dünyayı cebir ve zor siyasetinin yaratacağı bir esirler dünyası olmaktan kurtarmak istiyorsanız, bu seyri durdurunuz.

Birleşik Amerika gibi, Birleşik bir Avrupa yapabilmek için, emperyalizmin araya koyduğu hudutları kaldırınız. Milletler, sulh ve sükûn içinde yaşamak için, esareti kökünden kaldıracak müşterek bir emniyetin hasretini çekiyorlar. Cihan Harbinde 8 milyon ölü verdik. Cihan Harbinin geriye bıraktığı malûller, açlıktan verem olmuş nesiller bu milyonların üzerine milyonlar ekledi. Biz küçük milletler, harbe varlığımızı muhafaza için gireriz. Büyük devletlerden gelecek taarruzu durdurmak için on sekiz senedir, beynelmilel, konferanslar ne yaptılar?

Her milletin istiklâlini, esaretin ebediyen yeryüzünden kalkmasını tekeffül eden beşerî bir kanuna, beşerî bir müeyyideye ihtiyacımız var. Artık beynelmilel kanunlara, müşterek emniyet vaatlerine bel bağlıyamayız. Avrupa milletlerinin, bilhassa küçük milletlerin hürriyeti, selâmeti, istiklâli her an için tehlikededir. Biz ebedî bir sulh ve ebedî bir emniyet istiyoruz. Bir harpten bir harbe geçtikten sonra, aradaki sulh senelerinin fasılası ne kadar uzun olursa olsun, yapılanı yıkmanın acılığı o kadar derin olur.

Dünyanın en azaplı günlerini yaşadığı bu devirde, Ruzveltin Bahri Muhiti aşarak bize kadar uzanan sesini, insanlara bir cennet vaadeden kurtarıcı bir ses gibi dinliyor, ve ümit ediyoruz. Küçük milletlerin kurtuluşunu emniyet altına almayı vadeden hürriyet ve demokrasinin bu sesini bir nefes gibi içiyoruz.

Bu mesaj, cebir ve zor siyasetine dayanarak bir esirler dünyası kurmak istiyenlere hürriyet ve demokrasinin bir tokatıdır. Bu tokat fiilî tesirini göstermezse, önümüzdeki nesillere yalnız bir Kurunu Vüsta Avrupası değil, yeryüzünde bir cehennem bırakacağız.

Eski dünyanın fiilen esaret altına giren milletleri, esaret altına girmek korkusiyle kuş gibi çırpınan devletleri yeni dünyanın bu mesajını hürmetle selâmlarlar.

SPOR

MEKTEPLİLER ŞAMPİYONASI

Birinci resimde Hayriye Lisesi oyuncularını, ikinci resimde de Haydarpaşa Lisesi oyuncularını görüyoruz

"TAN Şildi„ Maçları Alâka İle Seyredildi

Istanbul Lisesi Galatasarayı Yendi Boğaziçi Istiklâli Kazandı

Dünkü millî küme maçından bir görünüş

Mektepliler Tan şildi müsabakalarına dün iki üç bini aşan bir seyirci kütlesi önünde devam edildi. Maçların hepsi çok heyecanlı oldu. Bu sıkı karşılaşma ümit edilmiyen bir netice ile Istanbul Erkek lisesi şampiyonanın en kuvvetli namzetlerinden Galatasarayı, ve Boğaziçi lisesi Istiklâl lisesini tasfiyeye uğrattılar. Hayriye lisesi ile Haydarpaşa da çok çetin bir karşılaşmadan sonra temdide rağmen yenişemeden berabere kaldılar.

Galatasaray - İstanbul Lisesi

İlk karşılaşmayı Galatasaray - Istanbul liseleri yaptılar. Bu maçın neticesi Galatasaray lehine olarak tahmin ediliyordu.

Her iki takım sahada şu kadrolarla yer aldılar:

Istanbul lisesi: Fikret - Hayri, Nuri - Ahmet, Kâzım, Hamdun - Yunus, Cezmi, Mükerrem- Cihat, Muharrem.

Galatasaray: Fazıl - Ali, Faruk - Abit, Halil, Talât - Melih, Aydın, Refik, Metin, Nuri.

Galatasarayın golü

İlk dakikalar karşılıklı hücumlarla geçiyordu. Dördüncü dakikada Saimden açılan hücumda Galatasaray sağ açığı takımına ilk golü kazandırdı. Bundan sonra hücuma geçen Istanbulsporlular arka arkaya yaptıkları hücumlarda bir türlü beraberliği temin edemiyorladı.

İstanbul Lisesinin beraberliği

Nihayet 18 inci dakikada kale önünde olan kasdî bir hareket bir penaltıya sebebiyet verdi ve Mükerrem beraberliği temin etti. Devre 1 - 1 beraberlükle neticelendi.

İstanbul Lisesinin ikinci golü

Ikinci devrde çok serî başladı. Istanbul liseliler beraberliği bozan ikinci golü kazandılar. Bu gole Galatasaraylılar Aydının ayağı ile mukabele ettiler ve bu suretle oyun berabere vaziyete girdi. Oyun bundan sonra çok heyecanlı bir şekil aldı.

Karşılıklı hücumlardan birisinde İstanbul lisesi bir gol daha kazanarak beraberliği bozdu ve neticede 3-2 İstanbul lisesi maçı kazanarak Galatasarayı tasfiyeye uğrattı.

Boğaziçi ve Istiklâl liselerinin bu maçı mektepliler arasında büyük bir alâka uyandırmakta idi. Sahada şu kadrolarla yer aldılar:

Boğaziçi: Cihat - Bülend, Süreyya - Enis, Osman, Necdet - Sabri, Mustafa, Niyazi, Abdullahı Bilgi.

Istiklâl: Muzaffer - Şeref, Celâl - Fethi, Hüseyin, Sırrı - Yekta, Sadi, Kadri, Tarık, Ragıp.

Oyun çok seri başladı. Mütevazin cereyan ediyordu. Devre ortalarına doğru Boğaziçi oyunda hâkim olmağa başladı. Fakat bu hâkimiyet netice vermedi ve devre beraberlikle neticelendi.

Boğaziçinin ilk golü

İkinci devreye Boğaziçi muhakkak galip gelmek azmile başladı ve bir hücumda birinci gollerini kazandılar.

Boğaziçinin ikinci golü

Bunu ikinci Boğaziçi golü takip etti. Bundan sonra oyun Boğaziçinin hâkimiyeti altına girdi.

Üçüncü ve dördüncü goller

Iki gol daha kazanan Boğaziçi maçı 4 — 0 kazanarak Istiklâli tasfiyeye uğrattı.

Erkek okullar arasındaki voleybol karşılaşmalarında Işık Kabataşa, Haydarpaşa Şişliye, Sanat okulu erkek öğretmene galip geldiler.

Kızlar arasındaki maçlarda da Kandilli kız lisesi, Kız muallimi, Inönü Yüce Ülküyü yendiler.

Galatasaray - İstanbul Lisesi maçından bir görünüş

Millî Küme Maçları

Dün Fener Doğansporu 5 - 1 Mağlûp Etti

Dün Kadıköy Fenerbahçe stadında Fenerbahçe ve Doğanspor karşılaştılar. Sarı lâcivertliler çok rahat bir oyunla Doğansporu 5 - 1 gibi bir farkla mağlûp ettiler.

Takımlar sahaya çıktıkları vakit, şu kadrolarla oldukları görüldü:

Fenerbahçe: Hüsamettin - Muzaffer, Lebip - M. Reşat, Aytan, Esat - Semih, Yaşar, Ali Rıza, Naci, Basri.

Doğanspor: Omer - Abdullah, Irfan, Abbas, Macit, Sait - Hâmit, Mehmet, Fuat, Yusuf, Sabri.

Fenerbahçe müdafi Yaşardan, İzmirliler de Fethiden mahrum bulunuyorlardı.

Oyun Fenerlilerin hücumile başladı. Müdafaada kesilen bu hücumdan sonra, Izmirliler mukabil bir hücum yaptılar ve neticesiz kaldı. Biraz sonra sarı lâcivertliler oyunda hâkim oldular ve maç Izmir nısıf sahasında oynanmağa başladı.

Fenerin ilk golü

Beşinci dakikada soldan açılan bir Fener hücumunda top sağa geçti. Top sağdan ortaya geldi. Naci yetişerek kale direğinin içini sıyıran bir şütle ilk Fener golünü yaptı.

Doğansporun beraberliği

Fenerbahçelilerin bu golünü Fener golleri takip edeceği zannediliyordu. Fakat bütün tahminler hilafına olarak üç dakika sonra bir Izmir hucumunda Mehmet, Hüsamettinin tereddüdünden istifade ederek beraberliği temin eden golü kaydetti.

Bu gol Fenerbahçelileri harekete getirdi. Oyun tekrar Izmir nısıf sahasına girdi. Bu arada Fenerbahçe Naciniin ayağı ile bir gol kaydetti. Fakat hakem bu golü ofsayd saydı.

Izmirlilerin de fasılalı hücumlarla Fenerbahçe müdafaasını sıkıştırdıkları oluyordu. Bilhassa Fuat Izmir takımında göze çarpan bir oyun çıkarıyordu.

Fenerin ikinci golü

Fenerbahçeliler sıkı bir hücumda bir korner kazandılar. Basrinin attığı bu kornerde top kale önüne düştü. Kargaşalık esnasında Izmir kalecisi topa yanlış bir yumruk attı ve top falsolu bir şekilde Izmir ağlarına takıldı.

Fenerin üçüncü golü

Bu ikinci golden sonra bir Fener hücumunda Ali Rıza Naciden aldığı pasla üçüncü Fener golünü de yaptı. Devre 3 - 1 Fenerin galibiyetile nihayetlendi.

Izmirliler ikinci devreye çok canlı başladılar. Fakat sarı lâcivertliler hâkimiyeti almakta gecikmediler. Biraz sonra oyun tamamile Fenerbahçe hâkimiyeti altına girdi.

Fenerlilerin dördüncü golleri

23 üncü dakikada Naci müsait bir vaziyette yakaladığı topu Izmir ağlarına atarak dördüncü golü kazandırdı.

Fenerin beşinci golü

38 inci dakikada Saimden açılan bir Fener hücumunda top ortaya geldi. Ali Rıza bir kafa vuruşile kalecinin elleri arasından beşinci ve son golünü yaptı ve maç ta bu suretle 5 - 1 Fenerin galibiyeti ile neticelendi.

Galatasaray ve İstanbul Liseleri oyuncuları ile Boğaziçi Lisesi ve İstiklâl Lisesi takımları birarada

EKONOMİ

Son Bir Hafta Içindeki Piyasa Hareketleri

Dün piyasamıza yalnız Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından bir miktar buğday getirilmiş ve yumuşaklar 5.25 kuruştan, sertler beş kuruştan verilmiştir. Yemlik çuvalla arpalar 4,21, sarı mısırlar 4.26 - 4,27, kuru bakla 4,02,5, iç ceviz 74 kuruştan satılmıştır. Bir parti ince afyon kilosu 7 liradan verilmiştir. Anadoludan şehrimize 133 ton un, 36 ton nohut, 45 ton pamuk getirilmiş ise de henüz satılmamıştır. Son hafta içinde şehrimize 1491 ton buğday, 359 ton arpa, 616 ton mısır, 32 ton çavdar gelmiş ve satılmıştır. Haftalık piyasa vaziyeti şudur:

BUĞDAY: Hafta içinde muhtelif limanlardan, Anadoludan ve Trakyadan şehrimize ceman 1491 ton buğday gelmiştir. Memleketin ihtiyacından az olan bu miktarı, Anadolunun belli başlı 14 kadar un değirmenlerinden gelen unlar telâfi etmektedir. Bu itibarla buğday satışları isteksizlik içinde geçmiştir.

ARPA: Havaların müsait gitmesi, fiatların tereffüüne mâni olmaktadır. Diğer taraftan ecnebi memleketlerden talepler olmakla beraber vaziyeti hazıra dolayısile ihracat tacirleri yeni taahhütlere girişememektedir. Gelen mallar yerli sarfiyat için satılmaktadır.

ÇAVDAR: Bu mataımıza dış piyasalardan alıcılar çıkmış olduğundan fiatlar bir miktar yükselmiştir. Ehemmiyetli stok yoktur.

MISIR: Son iki hafta zarfında ehemmiyetli partiler ihraç edilen bu mahsulümüzün satışlarına bir durgunluk âriz olmuştur. Fiatlar 5 para kadar gerilemiştir.

TİFTİK: Bu hafta zarfında tiftik satış muameleleri olmamış ve hemen hemen hareketsiz bir şekilde geçmiştir. İhracatçılar, vaziyetin tavazzuhunu beklemektedirler. Piyasa durgundur. Satış ismen fiatları gösterilmiştir.

YAPAK: İhracat için Karacabey mıntakasında yetişen yarım kan kıvırcık cins yapaklarından 750 balya miktarında satılmıştır. Yerli fabrikalarımız da 200 balya kadar Anadolu malı satın almışlardır.

AV DERİSİ: Piyasada hiçbir faaliyet görülmemiştir. İhracata mahkûm olan av derilerimize Almanya, Fransa ve Amerikadan talep çıkması beklenmektedir. Vaziyet sakindir.

BORSA

15 - 4 - 939

ÇEKLER

Londra	5.93
Nevyork	126.6925
Paris	3.3550
Milâno	6.6625
Cenevre	28.4075
Amsterdam	67.2550
Berlin	50.7050
Brüksel	21.31
Atina	1.0925
Sofya	1.56
Madrid	14.035
Varşova	23.7875
Budapeşte	24.9675
Bükreş	0.9050
Belgrad	2.8925
Yokohama	34.62
Stokholm	30.56
Moskova	23.9025

ESHAM VE TAHVILAT

Ergani	20.—
Sıvas-Erzurum III	19.—
Sıvas-Erzurum IIII	19.05
% 5 1938 Hazine tahvili	86.—
Anadolu Demiryolu Mümessil peşin	37.50

GAZETELERLE ŞAKALAR

"Teminat„ ın Başına Gelenler!

Bir aralık İtalya, Cümhuriyetçi İspanya hükûmetine, İspanya işlerine karışmıyacağına dair: "Teminat„ vermişti.

Bir aralık Almanya, ortaya çıkan rivayetlerden kuşkulanan Avusturya hükûmetine: "Teminat„ vermişti.

Bir aralık yine Almanya, bir taarruza uğrıyacağını hesaplıyan Çekoslovakyaya: "Teminat„ vermişti.

Ve bir aralık, İtalya, bugün yerinde kanlı yeller esen Arnavutluğa: "Teminat„ vermişti.

Şimdi de yine İtalyanın Yunanistana, ve yine Almanyanın Romanyaya, Yugoslavyaya verdikleri şeyin adı şudur:

"— Teminat!„

Artık, "Teminat„ almış olan milletlerin akıbetlerine bakıp ta, "Teminat„ ın lûgatteki değil, hayattaki mânasını anlamamış olan kimse kalmamıştır sanırım: Dün sokakta, iki vatandaş arasında geçen bir konuşmayı dinledim. Bunlardan birisi, diğerine:

"— Sana teminat veririm ki..„ diye lâfa başlar başlamaz, öteki hiddetle gürledi:

"— Ağzını topla, yoksa gözünü patlatırım!

Vaydman adında azılı bir katil, veya Staviski adında korkunç bir dolandırıcı türemeden evvel, herhangi bir vatandaşa: Staviski veya Vaydman diye hitap etmek, bir hakaret mânasına alınamazdı. Fakat bugün, bir vatandaşa:

"— Staviski, veya Vaydman demenin, altı aydan üç seneye kadar cezası vardır:

Görülüyor ki, kelimelerin mânaları da, hâdiselere göre değişiyor. Ve bugünkü halde, herkese ağır bir küfür gibi gelen kelimelerden birisi de şu olmuştur:

"— Teminat!„

Dün, arkadaşlardan birisinin eline, sahte bir elli kuruşluk geçmiş. Dostumuz, bu kalp elliliği, hiç bir yerden almadıklarını söyledikten sonra, esefli esefli ilâve etti:

"— Dalgınlıkla, ben bunu geçer akçe sanmıştım: Şimdi anlıyorum ki, bu: "Teminat„ mış!„

Eğer, dostumun kalp paraya verdiği bu isim halk arasında da taammüm ederse, gazetelerin zabıta sütunları arasında, şu kabîl havadisler okuyacağımız günler yakındır:

"— Dün, Alberto adında bir sabıkalı, Arnavut Recebe "Teminat„ verirken, cürmü meşhut halinde yakalandı!„

Bu havadisin serlâvhası da tahminen şöyle olacaktır:

"Azılı bir teminatçı yakalandı!„

Bunu okuyunca, hep birlikte edeceğimiz dua da elbette şu olacaktır:

"— Darısı, daha azılılarının başına!„

•

Hava (!) meselesi

Gazetelerde okudum: Evvelki gün Kütahyadan İstanbula, Mehmet oğlu Hüseyin adında bir vatandaş gelmiş. Bu vatandaş dün, bilmem hangi çarşıda, cebinden cüzdanını çıkarmak lüzumunu duymuş. Cüzdanında da tam 2000 lira para varmış. Mehmet oğlu Hüseyin, cüzdanını açar açmaz, şiddetli bir rüzgâr, bu 2000 liranın 500 lirasını uçurmuş. Rüzgâra kapılan paralariyle birlikte, aklı da başından giden biçare vatandaş ta soluğu karakolda almış.

Polislerimizin, rüzgârdan davacı olan bu vatandaşa ne cevap verdiklerini bilmiyorum. İhtimal, boyunlarını acizle bükmüşler, ve:

"— Biz onun işine karışamayız: Onun izini, değil biz, koca rasathane bile takip edemiyor!„ demişlerdir.

Bana kalırsa, Mehmet oğlu Hüseyinin, rüzgârdan davacı olmıya hiç te hakkı yok. Hem, bu işte kabahatli kendisidir. Eğer ihtiyatlı davranıp evvelki günkü rasathane raporunu okusaydı, bu akıbete uğramazdı: Çünkü o raporda, rügârın o gün sert eseceği, ve bazı yerlerde şiddetli "anafor„ lar yapacağı yazılıydı.

Şimdi, Mehmet oğlu Hüseyine, yapılacak bir tek hareket kalıyor: Derhal bir piyango bileti almak: Belki "hava„ merhamete gelir de, 500 lirasını iade eder!

Naci Sadullah

Prenses Jeraldin, Kral Zogo Ile Nasıl Tanıştı Ve Nasıl Evlendiler?

(Yunanistandan yazılıyor)

Bu sabah Arnavut kraliçesinin sıhhati tehlikeli olmakta devam ediyordu. 40 derece harareti vardı. Fakat tedavi eden doktorlar tehlikeyi inkâr etmemekle beraber, kurtaracaklarını kuvvetle ummaktadırlar.

Kraliçenin vaziyeti, pazartesi akşamı etrafındakileri telâşlandırmağa başlamıştı. Kral Zogo akşam üstü Larissaya vasıl olunca, kraliçeyi bir sedye ile Olimpos oteline naklettirmiştir.

Arnavut nazırları ve kralın maiyetini teşkil eden zevat hastaya, otele kadar refakat etmişlerdir.

Kralla beraber Yunan hududuna iltica eden 113 kişiden doksanı bin dikleri vagonlardan çıkmamışlar, ve Selâniğe gitmekten imtina ederek krallarını beklemeğe karar vermişlerdir. Vagonlar boş bir yola çekilmiş ve Yunan hükûmeti kralın Selâniğe hareket etmesini tavsiye etmiş ise de kraliçenin sıhhati anî bir müdahaleyi istilzam ettiği için bu kabil olamamış, Arnavut mültecileri de kral ve kraliçeyi Larissada bırakarak yola devam etmek istememişlerdir.

Yunanistanın üç meşhur doğum mütehassısı Yunan Kralı Sa Majeste Jorjun emrile hemen kraliçenin tedavisine başlamışlardır.

Otele, polis kordonu dolayısile yaklaşmak mümkün değildi. Bilhassa mültecilerle konuşmak imkânını ortadan tamamile kaldıracak tedbirler alınmıştı.

Mülteciler, tabii olarak, kendilerine müracaat eden gazetecilere çok nazik muamele etmekte, fakat beyanatta bulunmaktan kaçınmaktadırlar. Maamafih Kral Zogonun Türkiye Cümhuriyet hükûmetinden, kraliçe iyi olur olmaz, kendisini ve maiyetini hudutları içinde oturtmayı kabul edip etmiyeceğini sorduğu aşağı yukarı tahakkuk etmiş gibidir.

Haber alnıdığına göre, dün bir Arnavut piyade yüzbaşısı Larissa şehrinin Arnavutluk viskonsülü ile aralarında başlıyan politik bir münakaşa neticesinde, viskonsülü tabanca ile öldürmüş, bu hareketine mâni olmak istiyen bir Yunan refakat zabitini yaralamıştır.

Küçük Prenses Jeraldi ile, güzel Prens Zogonun sevişmeleri ve evlenmeleri etrafında çok heyecanlı aşk hikâyeleri uydurulmaktadır. Halbuki, hakikat, hayale yer vermiyecek kadar enteresan ve alâka vericidir:

Jeraldi, asil bir aileye mensuptur.

Cetlerinden birisi, Kont Antuvan Apponyi, Avusturyanın Paris elçisi idi. Parisin en muhteşem binalarından biri olan Eckmühl otelinde oturuyordu.

Oğlu Kont Rudolf Apponyi, Teres Nogarola adında, ve güzelliğinden dolayı ilâhi Teres diye anılan bir İtalyan kontesile evlenmişti. Kont Rudolf ta, babasından sonra Londra sefaretinden Paris sefirliğine tayin edilmişti. Kont Rudolfun oğlu Lüi Apponyi, - yani kraliçe Jeraldinin büyük babası ise - Avusturya - Macaristan kralı Fransuva Jozef tarafından Budapeşte kraliyet sarayı mareşalliğine getirilmişti.

Bu Mareşalin oğlu Jül Apponyi, imparator ilân edilen Fransuva Jozefin maiyet kumandanlarındandı. Pariste tanıştığı güzel bir Amerikalı misle, yani, Virginia Stevort ile evlendi. Mis Virginia, aslen Fransız olan ve Amerikaya hicret etmiş bulunan bir aileye mensuptu. Işte bu izdivaçtan ikisi kız, birisi erkek, üç çocuk doğdu: Jeraldin, Virginia, ve Giyulu!

Babası öldüğü zaman. Jeraldin. 8 yaşındaydı. Genç yaşında dul kalan annesi, üç çocuğunu alarak Fransaya yerleşti. Bu suretle, küçük Jeraldin, çocukluğunu Kotdazür de geçirdi.

Kral Zogonun Kraliçe ile beraber alınmış bir resmi

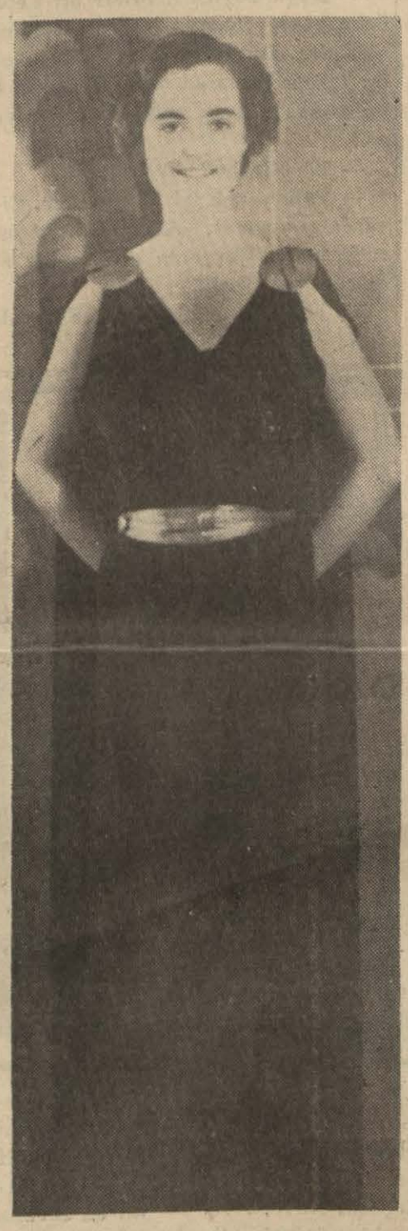

Kraliçe Jeraldin

Kışı Kan'da geçirenler, açık bronz saçlı, ve deniz gözlü küçük kızın göze çarpan güzelliğini mutlaka unutmamışlardır. Küçük Jeraldinin zekâsı da güzelliği kadar nazarı dikkati celbediyordu. Fransızcayı da Macarca kadar kolay ve ahenkli konuşuyordu.

Jeraldinin hayatındaki ilk facia, annesinin tekrar evlenmesile başladı. Bu hâdise karşısında duyduğu ıstırabı ve ümitsizliği kız kardeşine gecelerce ve uzun uzun anlatmış ve iki kız kardeş, ne olursa olsun, aile yuvalarını terkederek asıl vatanlarına dönmeyi kararlaştırmışlardı. Fakat kaçmak için paraları yoktu. Yaya olarak yola çıkmayı göze aldılar. Bir gece hareket ettiler. Fakat Rivyeradan Italya hududuna geldikleri zamanı hudut muhafızları bu iki küçük kızı yakaladı ve tekrar annelerine iade etti. Seneler geçmişti: Kontes Apponyi, Miralay Girault adında bir Fransız zabitile evlenmiş ve Fransız tabiiyetine girmişti.

Fakat Jeraldin bahtiyar değildi. Aklı fikri, daima, yaya yürüyerek de olsa bir gün yurduna dönmek idi. Nihayet, iyi bir fırsat zuhur etti. Küçük Kontes Jeraldin, tahsil çağına da gelmişti. Annesinden tahsil için kendisini babasının memleketine, yani Budapeşteye göndermesini rica etti. Annesi kızının bu istirhamını kabul edince Jeraldin, Budapeştede halası Kontes Szertos'un yanına yerleşti ki, bu hala, müstakbel Arnavutluk kraliçesinin ikinci anası olmuştur.

Güzel genç kızın Kontesi şaşırtan fikirleri vardı:

— Ben, bir meslek sahibi olmak istiyorum, diyordu.

Bütün mümanaatlara rağmen, stenografi öğrendi. Halasına:

— Hayatta müstakil yaşamak için meslek sahibi olmak lâzım! diyordu. Sevdiğim adama hiç olmazsa kâtiplik edebilmeliyim!

Küçük Jeraldin, artık sevimli bir genç kız olmuştu. Gittiği ilk baloda, hayatının sırrı taayyün etti. Halası, onu, Budapeşte yüksek sosyetesine o gece çıkarıyordu. Genç kız. hemen nazarı dikkati celbetti. Kontes Jeraldinin sevimliliğine daha fazla kapılanlar arasında Kral Zogonun iki kız kardeşi Prenses Sadiye ile Ruhiye de vardı.

Prensesler:

— Bu güzel, bu nefîs kız kimdir? diye sordular. Adını öğrenince tanışmak istediler. Daha birinci kelimelerde anlaştılar ve prensesler, Kontes Jeraldinin fotoğrafını ısrarla talep ettiler:

Işte bu harikulâde sevda romanı böyle başladı!

Bir gün, Jeraldin, stenografi dersine gitmiye hazırlanırken, evlerinin kapısında büyük bir lüks otomobil durdu. Genç kıza:

— Sa Majeste Kral Zogo, sizi görmek istiyor! dediler. Arnavutluğun genç kralı, Kontes Jeraldinin resmini görür görmez deli gibi âşık olmuştu.

Otomobil Tirana doğru yola çıktı. Nihayet otomobil Kral sarayının avlusuna girdi. Genç kızı, etrafında herkesin hürmetle eğildikleri güzel bir delikanlı karşıladı. Bu Kral Zogo idi.

Kırk yaşında dedikleri halde, ancak otuz yaşlarında gösteren kral Zogo, uzun boylu, narin endamlı sempatik bir erkekti. Arnavutlukta yerleşmiş bir Türk paşasının oğluydu. Tam bir Şarklı erkek güzeliydi.

Izdivaç takarrür etti. Italya Hariciye Nazırı Kont Ciano ve Kont Apponyi şahit oldular. Arnavut milleti, 18 yaşında bir genç kız gibi taze ve güzel duran 22 yaşındaki kraliçeye hürmet ve sevgi ile bağlandılar.

Veliahtı 5 nisanda doğdu. Akrabaları doğum yatağının kenarına, henüz tamamile toplanamadan, Kral Zogo, Italyadan mahut ve müthiş ültimatomu aldı. Bazıları bu garip hâdisede tesadüften başka şeylerin, bir kastı mahsusun olduğunu da iddia ediyorlar.

Şimdi, kral tahtına oturmak şansile doğan küçük bir prenses, Yunanistanın bir taşra şehrinde, bir otel odasında ağlamakta ve bütün dünyada sulh istiyen milletler, bu küçük insan yavrusuna sadece annesile beraber ölümden kurtuluş temenni etmektedir!

Trakyada Her Köye Bir Eğitmen

Lüleburgazda 220 Mevcutlu Yeni Bir Kurs Açılıyor

Edirne (TAN) — Lüleburgazdaki devlet ziraat işletmeleri kurumu çiftliğinde 220 mevcutlu bir eğitmen kursu açılmak üzeredir. Eğitmenler çadırda çalışacak ve kurs Cümhuriyet bayramında bitecektir.

1940 senesinde de böyle 220 mevcutlu bir kurs açılıp mezunlarını verince, Trakyadaki en küçük köylerin bile eğitmene kavuşacakları hesaplanmaktadır.

Eğitmenlerin köylere büyük faydaları dokunmaktadır. Bir misal olarak Hasköyden bahsetmek kâfidir. Burada on beş bin kavak çileği dikilmiş, yoncalıklar, çeşitli fidanlıklar tesis edilmiştir. Alınan bir motopomp ile su ihtiyacı temin olunmuştur. Tavuk istasyonunda yalnız Rodeyland cinsi yetiştirilmekte ve 12 tavuktan her gün 10 yumurta alınmaktadır. Bunlar, köylünün adî yumurtalarile değiştirilerek, cins tavukların bir an evvel üremesine çalışılmaktadır.

İpekböcekçiliği

Ziraat Vekâleti, Bursa ve Erikliceden temin ettiği 1100 kutu ipekböceği tohumunu Trakyanın fakir köylülerine dağıtacaktır. Trakyanın her yerinde dutçuluk ilerlemektedir. En ileriye geçmiş olan yer, Çanakkaledir.

Orada, 300 binden fazla dut fışkını elde edilmiş ve 20 bin kadarı, bir yardım olarak Meriç, Uzunköprü ve Karıştırana gönderilmiştir.

Ziraat kursu talebesi muallimlerile beraber, Trakya içinde bir haftalık tatbikat seyahatine çıkmışlardır. İlkin gittikleri Kırklarelindeki hususî şahısların bağlarında on beş bin kadar aşı, ve budama yapmışlar, binlerce kavak çileği hazırlamışlardır. Oradan Pınarhisar, Vize, İnece, Babaeski, Hasköy ve Havsaya giderek kollektif fidanlıklarda aşı ve budama yapmışlardır .

Edirnenin Kıyık bağlarındaki yardım ve hizmetleri bitince, yine muallimlerile beraber bir hafta sonra seyahate çıkarak Uzunköprü, Keşan ve Çanakkaleye gidecekler, ahlat ve zeytin deliceleri aşı ve budama işlerini göreceklerdir. Bir ay sonra da mandıralara dağılarak, geçen yıl olduğu gibi, üç hafta kadar sütçülük, peynircilik tatbikatı göreceklerdir.

Zonguldakta Çocuklara Yardım

Zonguldak (TAN) — Çocuk esirgeme kurumu, nahiye ve köylerden fakir çocukların isimlerini istemiştir. 23 Nisan bayramından bir gün evvel beş yüz fakir çocuğa elbise verecektir.

Kozlu nahiyesi ilk mektebi tarafından, Çocuk esirgeme kurumu menfaatine bir müsamere verilmiştir. Elde edilen üç yüz lira ile altmış fakir çocuğa elbise alınmıştır.

Doktor ve Hâkim Yok

Kızıltepe (TAN) — Burada mevcut sulh mahkemesi, geçen yıl hâkim vekâlet emrine alınarak kapanmıştır. O vakittenberi mahkemenin açılması hakkında halkın vukubulan müracaatları semeresiz kalmıştır. Alâkadarların muhakemeleri için Mardine gidip gelmeleri zahmetli ve masraflı olmaktadır.

Geçen yıldanberi ilçemizde sıhhat memuru da yoktur ve burada bir doktora da şiddetli ihtiyaç hissolunmaktadır.

Hendekteki Harap Köprü

Hendek (TAN) — Adapazarı şosesi üzerinde bulunan Yağbasan köprüsü yıkılacak bir vaziyet arzetmektedir. Bunun için on beş gündenberi köprünün başına bir nöbetçi dikilmiştir. Gelen otomobil ve kamyonlar yükleri boşaltıldıktan sonra köprüden geçirilmektedir. Bu hal, büyük güçlüklere ve iktısadî zararlara sebep olmaktadır. Köprünün biran evvel sağlamlaştırılması lâzımdır.

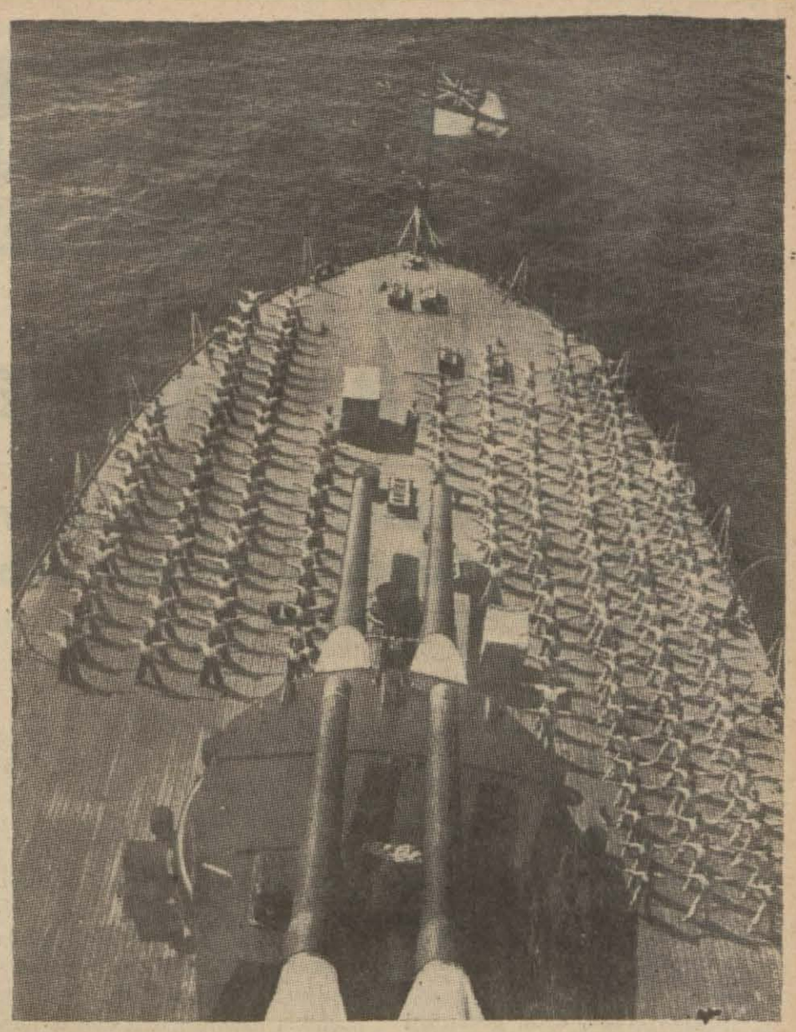

İngilterenin Akdeniz filosuna mensup gemilerden biri seyir halinde

Ingilterenin Akdenizdeki Donaması

Akdenizdeki İngiliz donanması, 4 safı harp gemisinden, bir tayyare zırhlısından, altı kruvazör, 39 muhrip, yedi tahtelbahir, bir refakat gemisi, altı motör torpitobot, 10 mayin gemisi, bir ağ atıcısı, bir sahil mayin gemisi, altı tamirat ve levazım gemisinden müteşekkildir.

Bunlardan başka safı harp kruvazörü olan (32.000 tonluk) Repulse Cebelittarık'ta bulunuyor.

Zırhlıların vaziyeti hakkında alınan en son malûmat şu merkezdedir:

Safı harp gemisi Warspite, 32000 ton. Amiral Dudley Pounun Amiral gemisidir. Gemi, San Remo'dan Aberden gemisi ile birlikte hareket etmiştir.

Safı harp gemisi Bahram. 31000 ton. Visamiral Leyton'un Amiral gemisidir. Geçen cumartesi Napoliden hareket etmiştir.

Safı harp gemisi Malaya 31.000 ton. Cezaire gittiği anlaşılıyor.

Safı harp gemisi Ramillies 29,150 ton. Şarki Akdenizde olacaktır.

Tayyare zırhlısı Glorious Maltadadır.

Devonshire ve Sussex kruvazörleri onar bin tonluktur. Penelope 5270 ve Arethusle 5220 tonluktur. Hepsi de Maltadadır.

Kruvazör Galateer 5220 tonloktur. Ve Malta yolundadır.

Afridi, Guskha, Nubian, Sih, Active, Bulldog, Wolsey muhriplerile ilk filotillâya ait 9 ve üçüncü filotillâya ait 9 gemi Maltadadır. Wishard muhribi Cebelittarıktadır.

Cossack muhribi Palma Majurkadaydı. Ve Cebelittarık'a gitmiştir.

Maori muhribi İspanyadan Cebelittarık'a gitmiştir.

Mohaulk muhribi 4 nisanda Villâ Frank'taydı.

Zulu muhribi Marsilyadaydı, ve Cebelittarık'a hareket etti.

Hosty, Hostile ve Hunter, Hyperien muhripleri nisan başlarında Tunustaki Stax'taydı.

Hotspur, Herenvard, Hero, Hardy ve Haivork muhripleri geçen cumartesi günü Serrento'daydılar.

Yedi tahtelbahirin yedisi, altı mayin gemisi, sahil mayin gemileri hep Maltadadır.

Dört mayin gemisi de İskenderiyededir.

Kozan Ortaokul İstiyor

Kozan (TAN) — Burada bir ortamektebe ihtiyaç vardır. Bundan yalnız Kozan değil, Fekke, Saimbeyli ve Kadirli çocukları da istifade edecektir. Son üç yılda bu yerlerdeki mekteplerin beşinci sınıfından mezun olanların adedi, vasatî olarak her sene 175 çocuğun ilkmektep şahadetnamesi aldığını göstermektedir. Bunlardan ancak 25 i ortamektep olan yerlere aileleri tarafından gönderilmekte, fakat oralarda yalnız başlarına oldukları için ekseriya muvaffak olamamaktadırlar.

Her sene geriye kalan 150 çocuğun ise kahvehaneleri mesken vapıp kumara dadandıkları teessürle görülüyor.

İtalyan, İngiliz, Fransız filolarının 938 senesi tonajları, en büyük zırhlıların en büyük toplarile attıkları güllelerin sıkleti

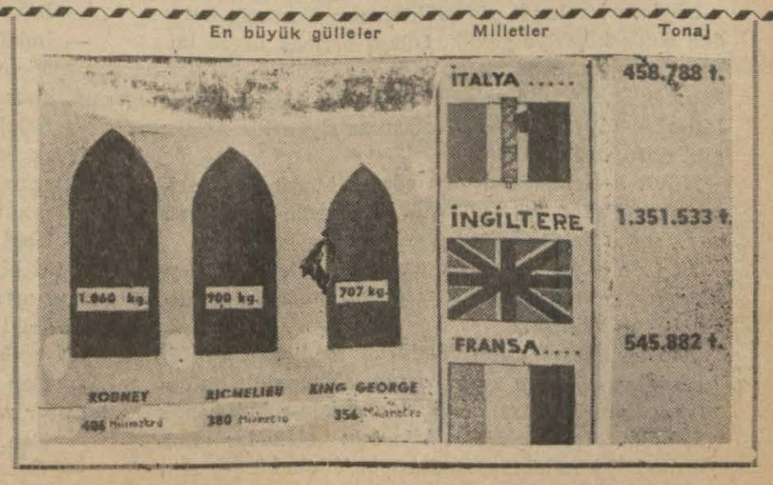

Türk Safosunun Hayatı — TEFRİKA No. 14

Sinyorita, Bu Nasıl Söz?

Bu İkaz Karşısında Bafa, Acır veya İğrenir Gibi Budala Gencin Yüzüne Hayretle Baktı

Bu hal, Bafanın kendi kendini dinlemekten yorulmasına ve gözlerini sersemler kafilesine çevirerek her erkeği bir lâhza süzmesine kadar devam etti. Şimdi büyük, küçük bütün o âvâreler, keskin ziyadan örülme bir ağ içine düşmüşler gibi üzerlerinden geçen bakışın ışığına sarılmışlardı. Yeni bir sersemliğin vecdini yaşıyorlardı.

Kaptan Loredano, en cesur dil oldu ve yılışa yılışa Bafaya sokularak yaltaklandı:

— Otuz erkek, dedi, gözünüzü denizden çeviremedi. Çok dalgındınız, galiba Venediği düşünüyordunuz?

Asîl Surançe, Lerodanoyu kıskandı. Başka bir ağıza düşmek üzere bulunan kemiğe sokulmakta tehalük gösteren mahlûklar gibi hemen atıldı:

— Sinyoritanın, dedi, Korfoyu düşündüğüne eminim. Çünkü istikbal, geride değil, ileridedir. Gemi de bizi adım adım ileri götürüyor.

Genç Kapitano da, bir şeyler söylemek ve hiç olmazsa harharasını hissettirmek istiyordu. Fakat Bafa, aptal kadınlar yüreğinden başka hiç bir duygu kaynağı üzerinde dalga yaratamıyacağına kanaat beslediği bu üç miskin heyecanı zarif bir dudak bükümiyle tezyif ettikten sonra, yüzü denize çevrili olduğu halde, düşüncelerinin hakikatini onlara bildirdi:

— Ne düşündüğümü keşfedemediniz. Şu engin denize saatlerce kapanan bir muhayyile, ne Venedik, ne de Korfo üzerinde bu kadar uzun müddet oyalanabilir. Hele genç bir kızın şuurunu saatlerce esir eden mevzu mutlaka deniz kadar engin olmak lâzım gelir. Venedik böyle bir vaziyette bir parça köpük, Korfoda bir tutam su hükmünde kalır.

Ve ortaya atacağı hakikatin, o budalaları bir kat daha alıklaştırması için kelimelere yüksek bir tınnet vererek ilâve etti:

— Türkleri düşünüyordum!

Kıza hayli sokulmuş olan üç asilzade gibi gerilerde kalan erkeklerin de yüzleri soldu, gözleri bulandı, derileri üzerinden bir soğuk seyyale geçti ve bütün başlar ihtiyarsız denize çevrildi. Hepsi, istisnasız olarak hepsi, gözlerinin görme hududu dışında Türk korsan gemilerinin dolaştığını kuruntuluyorlar ve engin bir boşlukla uzanıp giden denize korka korka bakıyorlardı.

Ne ileride, ne geride, ne sağda, ne solda bir yelken, hattâ bir gölge görünmemesi — yine öbürlerinden önce — Loredanoyu cesaretlendirdi ve dillendirdi. Fakat asilzade kaptan, Bafanın Türkleri yükselten sözlerini, o ilk korku sırasında, unutuverdiğinden mevzuu tahrifle söze girişti:

— Sinyorita, dedi, bu nasıl söz? Karşımızda Loredanoların kanını taşıyan bir kaptan var. Hangi Türk korsanı, bir "Câli Bey,, olmak ister ve önüme çıkmak alıklığını gösterir (1).

Bafa, acır veya iğrenir gibi, budala gencin yüzüne uzun uzun bakarken Kapitano, deminki sükûtunun elemini merhemlemek istedi, söze karıştı:

— Muhterem Loredano dedesinin babası tarafından bir buçuk asır evvel Gelibolu önlerinde kazanılan deniz zaferini hatırlatmak istiyor. Müsaade ederseniz ben de ayni yıllarda bir "Kapitano,, nun Osmanlıları Kesendireden tart, Kristo Polis kalesini(Kavala)onlardan zaptettiğini size hatırlatmakla müftehir olacağım. Söylemeğe hacet yoktur ki, o Kapitanonun asîl kanı, hiç bozulmadan bu kölenizin damarlarında dolaşıyor.

Surançe, bir suçlu gibi kötü kötü düşünüyor ve öbür asilzadelerden — cesur kan itibariyle — geri kalmaktan ürkerek — işe yarar bir tarih hatırası bulmak için — hafızasını yorup duruyordu.

Bafa da, gözlerini ona dikmişti. ve maskaralık yarışında bu sersemin nasıl davranacağını öğrenmek istiyordu. Surançe, işte bu müstehzi bakış altında bir iki asır evvelki Venedik tarihini hatırladı, dedelerinin o devirlerde neler yaptıklarını gözönüne getirebildi ve üç beş kere öksürdükten sonra, "Budala mağrurlar,, kafilesine katılarak şu cevheri yumurtladı:

— Asîl arkadaşlarıma son derece müteşekkirim. Çünkü dedelerini yüksek huzurunuzda münasebet getirerek anmakla beni de büyük ceddim Civani Surançonun aziz hatıraları arasına sürüklediler, heyecanlandırdılar. Loredano da, Kapitano da bilirler ki, Gelibolu ve Kesendire zaferlerini kolaylaştıran büyük ceddim olmuştur. Çünkü o, Venedikten kalkarak ve bin türlü güçlükler yenerek Konyaya kadar gitmiş, Karaman oğullarını, Osman oğulları aleyhine ayaklandırmıştı.

Bafa, yüzlerine tükürmek istediği bu şımarık gençlerin o biçim davrandığı takdirde utanacak yerde kıvanç duyacaklarını sezdiğinden tükürüklerini heder etmedi. Lâkin ölülerin kahramanlığını kendilerine maletmeğe savaşan budalalara edep ve iz'an dersi vermekten de kendini alamadı:

— Gelibolu nerede, Kesendire nerede, Konya nerede ve yüz elli yıl evvel yurtlarına alın açıklığile hizmet eden Loredanolar, Kapitanolar, Surançolar nerede?.. Cüret, zekâ, haysiyet, bilgi ve namus; para gibi, ev gibi, ad gibi soydan soptan miras kalsaydı, dünyada hiç bir değişiklik olmazdı. Ne yazık ki, Gelibolu önünde bir deniz harbi kazanan Loredanonun torunları henüz bir zafer kazanmamışlar, hattâ harbin yüzünü görmek imkânını bulmamışlardır. Kesendire kahramanının torunları da ayni durumdadır. Şu halde bir tarih satırını bütün bir ömür ve bütün bir aile, zerre zerre yemekten vaz geçmeli, kabilse, o satıra bir kaç kelime ilâve etmeli.

Bir lâhza durdu, sonra yüzünü buruşturarak içindeki bulantıyı kelime halinde heriflerin idrâkine kustu:

— Dedelerinizi tanıyorum, Türklerin de nasıl bir cihan olduklarını öğrenmiş bulunuyorum. Fakat siz, malûm geçinen meçhullersiniz. Mümkün olsa da kendilerile övündüğünüz dedelerinizle yüz yüze gelseniz, onların kanını taşıdığınızı güç ispat edebilirsiniz. Onun için tarihi rahatsız etmiyelim, susalım.

Asîl olmıyanlar yüreklerinde bir tat dolaştığını duyarak için için gülümsediler. Asalet gururiyle bir gemi güvertesinde tarihî hatıraları şahlandırmıya çalışan budalalar ise, sillelenmiş gibi kızardılar, sustular. Bafayı gücendirmemek kendilerince zekâ borcu ve hülya vecibesi olduğundan şu ağır hakarete tahammül ediyorlardı. Önlerine bakıp dilsizleşiyorlardı. Zaten bahsin münakaşaya tahammülü de yoktu. Bafa, kendilerinden belki daha asîl bir ailenin çocuğuydu. O, geçmiş günlerle gıdalanmanın ahmaklık olduğunu söyledikten sonra, kendilerine ancak susmak düşerdi.

Bafa, Türklerin ismini andığı zaman saygı göstermiyen ve bu edebsizlikle de iktifa etmiyerek Türklerin ufak mikyastaki askerî talihsizliklerini dile alan budalalara güzel bir ders verdiğinden dolayı memnundu, sırtını onlara ve yüzünü denize çevirerek gülümsüyordu

(Devamı Var)

(1) 16 veya 29 Mayıs: 1416 da Gelibolu önünde vukua geldiğini frenk tarihlerinin —dil birliği ile— yazdıkları bu deniz harbinde Osmanlı donanmasına Cali Bey, Venedik filosuna da Amiral Piyetrolore Dano kumanda ediyordu. Neticede Osmanlılar, mağlûp olmuşlar, Cali Bey de dahil olmak üzere üç bin şehit vermişler ve Venediklilerin eline beş galerya ile dokuz galyot bırakmışlardır. Fakat bu harbin siyasî hâdiseler üzerinde hiç bir tesiri olmamış ve Osmanlılar —eskiden olduğu gibi— Venediklilerin ensesinde çorba pişirmiye devam etmiştir.

M. T. T.

Zorbanın Sonu

(Başı 3 üncüde)

ilişen. Hemen kalktı, çocuğun elinden topu aldı ve cebinden çıkardığı bir sustalı çakı ile elma keser gibi kesti, parçaladı ve kaldırıp attı. Çocuk başladı ağlamıya.

Meğer yavrucak kahvecinin torunu imiş. Kahveci dışarı çıktı ve hiç telâş etmeden:

— Baksana kuzum. Sen buradan gitsen iyi edersin!

— Vay sen bana mı...

— Uzatma! Müşteriler rahatsız oluyor. Sen her zaman böyle yaparsın!

— Sen bana böyle söz söylemiye cesaret edecek adam mısın be! Ben adamın...

Hiddetimden titriyor, ihtiyar kahveci hoyrat heriften dayak yiyecek diye endişe ediyordum.

Kahveci daha fazla beklemedi. Nargileyi aldı ve marpucu çekerken kapıştılar...

Ben gözümü kapadım. Bir dakika geçti, açtım. Kahveci herife boyunduruk çekiyordu. Gûya ayırmak için koştuk ve üşüştük... Üst tarafını izaha hacet yok!. Allah ne kısmet ettiyse yedi.

On dakika sonra merkum sendeliyerek Maslağa doğru gidiyordu..

Biraz yorgun olan ihtiyar kahveci izahat verdi:

— Huyu böyledir. Bıldır bir kere daha böyle maraza çıkardı. Dersini aldı gitti. Unutmuş olacak ki bu sefer tekrar musallat oldu. Hiç bunun burasında adama zorbalık ettirirler mi?

— Kimdir bu? diye sorduk.

— Vallahi pek iyi bilmiyorum. Civarda oturuyor. Alman çiftliği taraflarında.. Vurgunla geçinir bir adam galiba! Dedi.

Ve hep tekrar güneşlemiye koyulduk.

Horoz Dövüşü Yüzünden 2 Kişi Öldü

Sıvas, (TAN)— Fengi Sayfer köyünde, bir horoz döğüştürme müsabakası iki kişinin ağır surette yaralanmasiyle neticelenmiştir.

Köylü eğlenti olsun diye köy meydanında toplanmışlar, Ömer oğlu İsmail ile İbrahim oğlu Mehmet ve kardeşi Abdullahın horozlarını karşılaştırmışlar ve seyre başlamışlardır. Kendi horozları mağlûp olunca iki kardeş kızmışlar, İsmailin galip horozunu müşkülâtla yakalayıp yere vurmuşlardır. İsmail de bıçakla Mehmedi ve kardeşi Abdullahı ağır surette yaralamıştır.

Yaralılar bura memleket hastanesine getirilmiş, İsmail tevkif olunmuştur.

Yalova, Otel ve Gazino İstiyor

Yalova (TAN) — Kaplıcalarının asrîliği herkesi tatmin edecek derecelerde olan Yalovanın bir hayli eksikleri vardır. Bunun sebebi, belediye bütçesinin dar oluşduur. Kaplıcalara gelenlerin Yalovada oturabilecekleri bir gazino, istirahat edebilecekleri park ve otel yoktur. Denizbank bütün gayretini kaplıcalara sarfetmektedir.

Burada park, gazino ve otel ihtiyaçları hissediliyor ve Denizbankın bunları yaptırırp yaptırmıyacağı soruluyor.

Beden Terbiyesi Müdürlüğü Bütçesi

Ankara, 15 (Tan Muhabirinden)— Maliye Vekâleti, evvelce Türk Spor kurumuna ayırdığı 239.570 ve gençlik teşkilâtına ayırdığı 111.600 liraya mukabil bu sene Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü için 351.170 lira tahsisat ayırmıştır. Umum müdürlük yarım milyon lira ile bir Beden Terbiyesi Enstitüsü, yarım milyon lira ile de bir umum müdürlük binası inşa etmek ve bir buçuk milyon lira ile de klüplere yardım ve spor teşkilâtının diğer şubelerine sarfetmek istediğini bildirerek iki buçuk milyon lira istemiştir.

Ayrılan ve istenilen arasında büyük fark mevcut olduğu için vaziyet hükûmetin arzusuna bırakılmıştır.

Belediye Borç Alıyor

Çanakkale (TAN) — Belediye reisi Osman Günel Ankaraya gitmiştir. Belediyeler bankasından yüz bin lira borç alınmasını temin edecektir. Bu para elektrik tesisatının ıslahına ve şehrimizin mühim ihtiyaçlarına sarfolunacaktır.

Günah Bende mi?

Yazan: Kerime Nadir — TEFRİKA No. 26

Elimi kalbimin üstüne bastırdım. Bu suretle çarpıntımın şiddetine mâni olmak istiyordum. O yine siyahlar giyinmiş ve başını bir tül grekle sıkmıştı. Beni görmediği için gayet sakin ve kayıtsız bulunuyordu.

Artık yapacağım şeyi iradem tayin edemezdi. Parçalanmış kalbimin son arzusuna tâbi olacaktım.

Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Nüvid, benim gideceğim tarafa doğru yürümeğe başladı. Aramızdaki mesafeyi biraz daha açtım ve takibe koyuldum Arada sırada duruyor ve vitrinlere bakıyordu. Bazan da bir dükkâna girerek beni sabırsız ve tahammülsüz bir halde bekletiyordu.

Nihayet çarşıdan çıktık. Bir iki sokak geçtik. Istasyon caddesine doğru gideceğimizi hesaplıyordum. Lâkin tahminim yanlış çıktı. Nüvid "Kan" ırmağının sahilini takibe başladı.

Nereye gidiyordu?. Bir kere bile dönüp arkasına bakmamıştı. Kâh bir evin köşesini. Kâh bir ağacın göğdesini siper alarak arkasından ilerliyordum.

Böylece bir hayli yürüdükten sonra ırmağı kateden geniş köprüye geldik. Güneş batmak üzere idi Etrafta hazin bir sessizlik ve tenhalık vardı. Iri birkaç kavak ağacının gölgelediği köprü, güneşin kızıllıklarile tutuşan ırmağın ortasında siyah bir kemer gibi duruyordu.

Nüvit ilerlemekte devam ederek köprünün üzerine çıktı. Fakat fazla gitmedi. Kenarına dayanarak suyu seyre daldı.

Ben de gayri ihtiyarî durmuştum. Geri dönmeyi hatırıma getiremezdim. Ilerlemek... Buna cür'et edebilecek miydim?...

Âni bir karar başımı döndürdü. Ve hiçbir şey düşünmeden köprüye ayak bastım. Müteredddit bulunmak, cesaretimi kırabilirdi. Bunun için çabuk çabuk yürüdüm. Ayak seslerim bile onu alâkadar etmiyordu. Hiç kımıldamadan duruyor, âdeta bir şey arar gibi ısrarla suya bakıyordu.

Arkasına geldiğim zaman bir an durdum. Zilleti artık göze almıştım. Birdenbire kolunu tutarak:

— Nüvid!.. dedim.

O derece ürktü ve titredi ki, şaşkınlıktan bir adım geriliyecek yerde bana doğru gelerek göğsüme düştü. Fakat zaptetmeme vakit kalmamıştı; kendini bir saniye içinde toplıyarak arkaya fırlamıştı. Helecanlı bir sesle:

— Benden ne istiyorsunuz?.. Ne istiyorsunuz?. Diye bağırdı.

Yalvaran bir tavırla:

— Sus! Bağırma Nüvit!.. Bir dakika beni dinle!. Diye inledim.

— Sizi dinlemek.. Artık buna muktedir değilim..

— Her şeye rağmen dinliyeceksin... Bak.. Halime bak.....

Bu sözüm onda iyi bir tesir yapmıştı. Beni meyus nazarlarla süzerek mırıldandı:

— Kendi kabahatiniz..

— Beni affet!..

— İmkânı var mı?..

— Niçin olmasın!.. Hem ne derece kabahatli olsam, mazur değil miyim?..

— Asla!..

Artık bundan sonra susamazdım.. O da kaçmak uzaklaşmak için bir harekette bulunmuyordu. Parmaklığın üstüne koyduğu elini usulca tutarak:

— Seni kalbimin tahammül edemiyeceği kadar şiddetli bir aşkla seviyorum, dedim. Bak, bunu itiraftan artık çekinmiyorum.. Cevap ver Nüvit!.. Pişman değil misin?..

Hayretle gözlerini açtı:

— Ben mi?.. Bu suali kendinize sorsanız daha iyi olur zannederim..

— Ben.. Belki pişmanım. Fakat neye yarar?..

— Cezanızı çekmeğe!.. Çünkü haksız yere o derece şiddetli davrandınız ve bir hiç uğrunda o kadar merhametsizce beni terkettiniz ki, dünyanın en büyük işkence ve azaplarına duçar olsanız, yine lâyıkile cezalanmış bulunmazsınız..

— Sen bu kadar fena kalpli değilsin Nüvit!.. Vâkıâ belki seni mânasız bir kıskançlık yüzünden bıraktım.. Belki tamamiyle günahsızdın!.. Fakat, uzun yılların bile kalbimden sökemediği bu şüpheyi o zaman nasıl hazmedebilirdim?..

— Bana inanarak..

— Elimde değildi.. Hâlâ bile inanamıyorum.

— O halde benimle görüşmek istemenizdeki maksat nedir?.. Yalancı bir kadından hakikati sormak gülünç değil mi?..

— Artık sana inanmak ihtiyacındayım.. Evet.. Her şeye rağmen bu ihtiyaç beni harap ediyor.. Yemin et Nüvit!.. Beni artık aldatmıyacağına yemin et!..

— Buna mecbur değilim.. Hem maksadınızı kısaca bildiriniz..

— Sana inanmak istiyorum..

— Peki sonra?..

— Bana inanmanı istiyorum..

— Bütün bunlar neye yarıyacak?..

— Anlaşmamıza!..

— Netice?..

— Orasını birlikte tayin edeceğiz.

Eski karım hafifçe gülümsedi. Güzel dişlerinin pırıltısı matemli ruhumda ılık bir heyecan uyandırmıştı. Bir zamanlar dişlerimin, bu dişler üzerinde dakikalarca nasıl kilitli kaldığını düşünüyor ve son hadde varan bir ıztırapla eriyordum.

Kısa bir sükûttan sonra dedim ki:

— Evvelâ bana söyle, Muhtar ne oldu?..

Uzaklara bakarak fütursuz ceyap verdi:

— Öldü!..

— Ya çocuğumuz?..

— O da!!...

İki eline birden sarıldım ve soluk soluğa:

— Nasıl?.. Diye inledim. Çocuğumuz da mı?.. O da mı öldü?.

— Evet!..

— Yarabbi!.. Fakat doğru söyle Nüvit!.. Bu çocuk benim miydi?..

Bu sualim onda bir yıldırım tesiri yapmıştı:

— Ya kimin olabilirdi?.. Diye sordu.

— Beni affet!.. Bilmiyorum.. Ah bu Muhtar!..

— Ölünün günahını almayınız, Halûk Bey.. Çünkü bu zavallı verem benim kardeşimden başka bir şey değildi.. Onunla hiç bir münasebetim olmadı.

— Yemin eder misin?..

— Tabiî!..

— Peki, mademki bizi daima birbirimize bağlı kalmağa mecbur kılan bir yavrumuz olacaktı; mademki, anne olacağını biliyordun; niçin o gece bunu bana söylemedin?..

— O zaman daha farkında değildim.. Fakat sonra yazdım...

— Ah, evet!..

Başımı yeisle sallıyarak elimi cebime soktum ve daima kalbimin üstünde bir muska gibi taşıdığım silik mektubu çıkarıp uzattım:

— Bundan ne anlıyabilirdim, Nüvit!..

Zarfı aldı, açtı ve göz gezdirmeğe başladı. Sonra yüzüme bakarak:

— Elinize böyle mi geçti?.. Diye sordu.

— Evet!.. Şerifin başından bir kaza atlamış..

— O halde bahtımıza küselim.. Demek ki, ikimiz de felâketimizin devamına müstahakmışız....

— Buna yalnız benim müstahak olduğumu zannediyorum.. Çünkü sen yine mesut oldun..

Bu sözüm Nüvide acı bir tebessüm verdi. Gözlerinde gizliyemediği bir elemle:

— Evet, doğru!.. Dedi..

Ah bu ses!.. Kalbim temiz, insanî hislerle doluyordu. Şu muhakkaktı ki, Nüvidin aşkı benliğim varlığım üzerinde her türlü tesiri yapabiliyor, ve ben bir vahşî, bir canavarken, birdenbire iyi kalpli ve merhametli bir adam oluveriyordum.

Ellerini çekti. Kısa bir tereddütten sonra titriyen bir sesle dedi ki:

— Hayatta takip edeceğimiz yollar, müebbeden ayrılmıştır Halûk Bey.. Artık birbirimiz için tamamiyle iki yabancı olarak yaşamalıyız.. Buna mecburuz..

Seyrek görüşelim.. Zaten bu sıkıntıyı, harbin sonuna kadar çekeceğiz.. Ondan sonra haliyle siz memleketinize döneceksiniz.. Ben de... (Devamı var)

İŞGAL ALTINDA

Tefrika No. 16

"Teşekkür Ederim Aziz Kapiten,,

Sultanlar Yaşaran Gözlerini Silerlerken Hain Ferit, Ayağa Kalkarak Elindeki Kadehi Kaldırmıştı

Mebusan meclisi bu kargaşalık içinde çırpınırken, Tevfik paşa ve kabinesi âzaları üzülüp çarpınırken Baltalimanı sarayı da görülmedik bir günün yaşıyor, her taraftan zevk ve âhenk taşıyordu.

Hain Ferit nihayet meramına erişmiş, kapiten Halidi eline geçirmişti. İşte hiç ummadığı Fehime Sultan bu gururlu zabiti ayağına getirmişti. Büyük yemek salonunun pancurları kapatılmış, perdeleri indirilmişti. Parlak avizeler, yemyeşil palmiyeler arasına gizlenmiş renkli ampullerin saçtığı ışıklarla, serilen serpilen çeşit çeşit çiçeklerle salon gerçekten bir dünya cennetine çevrilmişti. Mediha Sultanın huriler gibi güzel, şirin cariyelerinden mürekkep bir saz takımının başdöndüren âhenkleri, kızların gönül gıcıklıyan cıvıltıları salonda tatlı akisler yapıyordu.

Kapiten Halit, Mediha ve Fehime Sultanların arasında ve Damat paşanın karşısında oturuyordu. Feridin sağında Madam Eliza, Ali İhsan bey, solunda da âyan âzalarından Azaryan efendi ile Aristidi paşa bulunuyorlardı. Çalın çığrıyor, içip eğleniyorlardı.

Bir aralık, saz çalan cariyecikler Mediha Sultanın, görünmiyen bir göz işareti ile ansızın salondan çekilmişlerdi. Kim bilir, belki de Mediha Sultan birkaç söz söyliyecek, şen meclisi şereflendirecekti. Fakat, kurnaz Kapiten Halit vaziyeti kavramış, daha gözü açık davranmıştı. Süzgün gözleri ile Mediha ve Fehime Sultanlara tatlı tatlı bakmış, nazlı nazlı gülümsiyerek ayağa kalkmıştı. Ve:

— Beni, demişti, yüksek ve haşmetli huzurlarına kabul ile şereflendiren büyük sultanlarım, elbette birkaç söz söylememe de müsaade buyurmak lûtfünü esirgemezler benden sanırım. Sevgili vatanımızın şu acıklı, felâketli vaziyeti, emin olunuz, yüreğimin bunca senedir kapanmıyan hicran yaralarını yırttı ve kanattı. Bugün yine sızlıyor, sancıyor. Bilmem bilir misinz?.. Bendeniz de, bu mübarek topraklardan kaderin koparıp yâdellere attığı, yâdellere avuç açtırdığı bir mağdurum. Şu Fransız üniforması altında ezilen ruhum, üzülen kalbim yalnız bugün değil, her vakit ve her an bu aziz vatana, büyük hanedanınıza olan sevgimi, saygımı en derin köşesinde saklamış, her vakit onların saadet ve selâmetleri dileklerile çarpınmıştır. Cihan harbini ben de sizler gibi manevî bir ıztırap içinde geçirdim. Bu sebeple İstanbulda çalışmak için Fransa hükûmeti tarafından verilen bu vazifeyi büyük bir memnunlukla, yüksek duygular ve samimî arzularla aldım. Padişah hazretlerine, kadri celil hanedanına, sevgili hemşerilerime Fransanın dostluğunu, Fransızların teessür ve tâziyelerini getirdim. Memleketimizin üzerine kâbus gibi çöken, varlığını çöktüren bu felâket bulutlarının dağılmasında, hiç şüphe yok ki, Fransa dostluğunun her halde çok kıymetli yardımı olacaktır. Bu yardımı yapacak iyi yürekli dost ellerinin size pek yakında uzatılacağını, sözlerimi dinlemek zahmetine katlanan Mediha ve Fehime Sultanlar hazeratile, devletlû, fahametlû Damat paşa hazretlerine ve diğer kıymetli muhataplarıma müjdelemeyi lüzumlu, çok şerefli bir vazife sayıyorum.

Kapiten Halit rolünü gerçekten çok parlak ve pek kıvrak jestlerle çok güzel oynamıştı. Hazır bulunanlar üzerinde iyi tesirler uyandırmıştı. Sultanlar yaşaran gözlerini silerlerken hain Ferit vakarlı bir eda ile ayağa kalkmış, kadehini kaldırmıştı ve:

— Bizi pek tatlı heyecanlar içinde bıraktınız aziz Kapiten.. Demişti. Duygularınıza, bilhassa tebşirlerinize hakir şahsiyetim ile beraber sıhriyeti ile şeref ve iftihar duyduğum saltanat hanedanı namına da teşekkürler ederim. Kıymetli müjdelerinizle, ıssız ve susuz bir çölde gaipten yardım bekliyen bir kafile ümitsizliği ile çırpınan hanedanımızla beraber bu felâketin azap ve ıztırabı ile yanan, türbelerine sığamıyan ceddimiz hakanların da ruhlarını sevindirdiniz. Varolunuz Kapiten. Biz Osmanlılar Fransayı kurtarıcı sıfatı ile değil, bilhassa diriltici ve yaşatıcı kuvvetile bu asrın mesihi tanıyor ve bu iman ile bekliyoruz. Yaşasın büyük Fransa. Yaşasın dost Fransızlar.

Hain Ferit bu alçakça sözlerini zorla yaşarttığı gözlerinden akıttığı damlalarla bitirdi. Sahne gerçekten pek ibretli idi. İki taraf da duygularının tam zıddına söz söylüyor, karşısındakini kandırıp yalanlarına inandırmak, aldatıp entrikalarına âlet yapmak için uğraşıyordu. Daha açık bir ifade ile karşılıklı iki canbaz bir ipte oynuyordu. Saatlerce de oynadılar.

Yemekten sonra, günün iki kara yüzlü fesatcısı yan salona çekilip başbaşa kalmışlar, uzun, tatlı bir sohbete dalmışlardı. Ne konuştular?. Onu bize zaman ve hâdiseler gösterecek. Yalnız şu kadar söyliyeyim ki, Halit Baltalimanı sarayından ancak ikindi vakti çıkabilmişti. Çıkabilmişti diyoruz. Çünkü, iki entirikacı yalnız anlaşmış değil, tam manası ile uyuşmuş ve kaynaşmıştılar. Tesadüfün, hâdiselerin karşılaştırıp bir kaç saat içinde yoldaş ettiği bu fesat üstatları, kanaatleri hilâfındaki duygularına, düşüncelerine, sözlerine birbirini inandırmış vaziyette ve çok memnunlukla ayrılmışlardı.

Damat Ferit, Kapiten Halidi uğurladıktan sonra sevincini saklıyamamıştı artık. Yeni elbiselerini giyinip te şımaran, sevinç içinde çırpınan hani şu bildiğimiz görgüsüz sokak çocuklarına pek benzemişti. Her vakitki yapma gurur ve kurumu kalmamış, haline bir sırnaşıklık,sıvışıklık gelmişti. Büsbütün bayagılaşmıştı. Arsız arsız övünmğe başlamıştı. Fakat..... Karısı Mediha Sultanın tıpkı bir kamçı tesiri yapan sinirli bakışından ürkmüş, hemen kendini toplamış ve uzanan dilini kısaltmıştı.

Biraz sonra Sultanlar Madam Elizayı alıp harem dairesine geçmişlerdi. İşte o vakit Damat Paşa boş meyden bulan yularsız aygırlara dönmüştü. Hemen kişniyerek şahlanmıştı. Halitten, kazanılan muvaffakiyetten çalımlı bir edâ ile yine bahse başlamıştı. Çılgınca fikirler, saçma sapan mütalealar, hele yersiz ve yakışıksız sözler ve övünmelerle sade hainliğini değil, ahmaklığını, alıklığını da göstermiş, muhataplarını için için kendine güldürmüştü. Nihayet Azaryan efendi ile Aristidı paşa da, o güne kadar şöyle böyle bir adam sandıkları bu hain ve sapık devletlinin yanından kaçmak lüzumunu hissetmişler, müsaade diliyerek çıkıp gitmişlerdi.

(Devamı var)

LOKMAN HEKİMİN ÖGÜTLERİ

GÖZ İŞE KARIŞINCA...

Yarım baş ağrısı nöbeti gene ayni ıztıraptır. Fakat o gelmeden önce, gözde onun geleceğini haber veren bir rahatsızlık peyda olur ,insanı sancıdan daha ziyade telâşa düşürür de sonra yarım baş ağrısı âdeta bir iyilik gibi gelir...

Meselâ bir şey okurken yahut el işi işlerken bir baş dönmesi ve midenin üzerinde boşluk gibi bir duygu. Yahut, onlar da hiç olmaksızın gözlerde acaip bir hal: Yazının harfleri yahut el işi insanın gözleri önünde oynamağa başlar, dans ediyorlarmış gibi. Gözönündeki sahanın yan tarafında, şakağa doğru esmer, kara gibi bir leke etrafında parlak ve iğri büğrü çizgiler, ateş saçarlar, çarkı felek gibi. Kimisinde de ateşsiz, yalnız dişli bir çark. Bazısında kale duvarı gibi dişli çizgiler... Bazılarında da, ortada kara bir leke bulunmadan gözlerin önünde büsbütün parlak ve küçücük bir karpuz titrer durur, eğleniyormuş gibi.

Bu manzara tabiî insanı pek müteessir eder. Hele ilk zamanlarda insan neye uğradığını bilmez, telâşa düşer.. Manzara güzeldir, fakat güzellik te yerinde ve âdet üzere olmazsa insanı korkutur.

Kimisinde de o parlak, çizgili veya çizgisiz ateş gibi şey hiç bulunmaz da, insan baktığı yerin bir kısmını birdenbire görmez olur. Neye baksa yarısını göremez: Yukardaki, yahut sağdaki veya soldaki yarısı yokmuş gibi.

Bu da insana şüphesiz telâş verir, baş dönmesi getirir. Vücudün yarısı yukardan aşağıya kadar uyuşur, ondan sonra titreme, arkasından çocuklarda olduğu gibi havale hareketleri... Bazısında dil de uyuşur. Kelimeler birbirine yapışmış gibi kesik kesik çıkar, heceler birbirinden ayrılır, tek tek hecelerle insan Çin dilinde konuşuyormuş gibi söyler...

Bütün bu haller az sürer. Bir çeyrek, yarım saat, bir saat, pek nâdir olarak biraz daha ziyade. Onlar kaybolunca insan rahat edecekmiş sanırken yarım baş ağrısı nöbeti meydana çıkar...

Böyle gözde alâmetlerle başlıyan yarım baş ağrısı nöbeti, hiç alâmetsiz başlıyandan daha ziyadedir.

Onun birde - bereket versin pek az görülür - gene gözlere felç getiren şekli vardır. Bu da hep nöbetle, vakit vakit gelir: İlkin bulantı ve sonrası. Arkasından, gözlerin birinde felç. Bir gözün kapağı düşer. Göz şakağa doğru kayar, şaşılık gelir. Öteki şeklinde bir şeyin yarısını görmediği halde, bu sefer her şeyi iki görür; fakat bulanık olarak. Göz hem miyop, hem de ipermetrop olmuş gibi yakından da, uzaktan da her şeyi dumanlı görür... Bu felç nöbeti pek nadir olmakla beraber, geldiği vakit daha uzunca sürer: Üç gün, bazılarında daha ziyade...

Yarım baş ağrısı nöbetinin yerine sinir ağrıları geldiği de olur. Bu sinir ağrıları da gene yalnız bir tarafta olur, sağda veya solda. Yarım baş ağrısı gibi nöbet nöbet, hem de kadınlığın o günlerini kollayarak gelir ve o günler geçince sinir ağrıları da kaybolur. Bunlar da gebelikte ve kadınlığın sonbahar mevsiminde artık gelmez olurlar, aynile yarım baş ağrısı gibi. Onun için bu türlü sinir ağrıları da yarım baş ağrısına bedel ayni hastalıktır.

Gurbet Hâtıraları

HÜLLE

Yazan: **Refik Halid**

— Bu, Şama ikinci gelişimdir, diye söze başladı, ama birincisinde pek toy idim, babam sürre kâtibi olarak alayla Mekkeye giderken beni de götürüyordu; hacılığım oradan geliyor, yirmisine yeni basmıştım, aşağı yukarı kırk senelik bir mesele...

İnsan kendi memleketinden uzaklaşıp ta böyle başka ırklarla meskûn ayrı isimli yerlere gitti mi bilmediği, görmediği acayip vakalarla karşılaşmak, bir takım sergüzeştler geçirmek ister. Çoğu defa, bunları yapamadığı içindir ki seyahatinden mübalâğacı, hattâ yalancı olarak döner. Bire bin katmak, habbeyi kubbe yapmak, fili yılana yutturmak... Işte yolculuğun eskiden resimli gazete ve sinema asrından evvelki şıarı bunlar idi.

Fakat benim başımdan, Şamda hâlâ esrarına iyice akıl erdiremediğim çok meraklı bir vaka geçmişti.. Derebeylik devrine ait romanları hatırlatan bir gizli nikâh... Bilmediğim, bir güzel kadınla, bir gece, düğünsüz, derneksiz evlenmiş, sabaha karşı da ayrılmıştım... Hem, bir daha, biribirimizi görmemek şartile! Bu kadın, belki de, kırk sene sonra ikinci defa ayak bastığım şu şehirde sağdır, çoluk çocuk sahibidir.

Ben anlatayım, siz, isterseniz inanmayınız.

Bir ikindi üstü, yarı kır, yarı şehir, tenhaca bir semtte yabancı yabancı dolaşıyor, "Evveli Şam, ahari Şam!" diye öğdüğümüz memlekette beğenilecek hiçbir şeye rastgelmiyerek toz, toprak içinde geze geze akşamı bulmağa çalışıyordum. Bir aralık, etrafımda çarşaflı ve yaşlı bir kadının dönüp dolanması merakımı çekti. Kendi kendime: "Bir şey soracak? Bir yer mi danışacak " derken kadıncağız çekine çekine yanıma sokuldu:

— Evlâdım, dedi, yabancısınız galiba?

— Evet, dedim, Sürre ile geldim bir haftadır buradayım, yarın da yola çıkacağız.

— Şamda hiç tanıdığınız, ahbabınız, akrabanız yok mu?

Bir tek adam bile tanımadığımı bildirdim. Kadın memnun olmuştu:

— Sizi bu akşam bir misafirliğe çağırsak gelir misiniz?

Demin size yaşımın yirmi olduğunu söylemiştim ya... O zamanlarda yirmi yaşındakilerin, şimdikiler gibi ne tahsil, ne spor, belli başlı hiçbir ciddî meşguliyetleri yoktu; kaleme devam ederler, bıyıklarını büyütmeği, ve evlenmeği düşünürlerdi. Yaşlı hanımın davetî hem yabancı memlekette aradığım sergüzeşti, hem de peşinde koşup ta bir türlü temin edemediğim bir zevki önüme sermişti. Ama ihtiyatlı bir gençtim:

— Yolcuyum, dedim fazla masrafa gelemem.

Kadın kıpkırmızı kesildi:

— O nasıl lâf beyim, dedi, siz niçin masraf edecek mişsiniz? Tanrı misafirimizsiniz. Ezandan yarım saat sonra, karanlık basınca şu ahşap minare altında bekleyiniz; ben sizi bulurum.

Atlı araba devrinde kasaba yapılı dar mahallelere, akşam üstleri, hava durgunsa koyu bir köy kokusu sinerdi. Berber dönüşü, bıyıklarım pomadalanmış, yanaklarım bol pudralı, elde baston, ahşap minare gölgesine dikildiğim zaman etrafa inen karanlıkta bu kokuyu duyuyordum, yaş saman ve fışkı kokusu...

Kadın geç geldi ve beni, geceye karıştığım için zor fark etti.

— Aman beyim, dedi, gürültüsüz yürüyelim.

Şamın bu iç mahalleleri ve yılankavi sokakları o kadar biribirlerine benzer, öyle ayırdedilmez şeylerdir ki... Her kapı, her cumba, her yalak, her binek taşı; bütün çeşmeler, mescitler, türbeler diğerlerinin eşidir. Bana insanlar görerek değil, koku alarak evlerini bulurlar zehabını verir. Akşamları koyun sürüsü köye dönünce nasıl yeni kuzular, şaşırmadan analarını seçip memelerine yapışırlarsa bu mahalle insanları da kapılarının halkalarına öyle, bizim akıl erdiremediğimiz bir hassa ile şaşırmadan el atarlar.

Gittik, gittik. Çıkmaz zannettiğim sokaklar, daima bir başka sokağa varıyor, orası da bana çıkmaz görünüyor, ama yine bir dar dönemeçten geçit vererek bir başkasına geçiyordu.

Nihayet bir yerde durduk, kilit içinde dönen bir anahtar sesi.. Her Şam evi gibi, kapıdakiler içerisini görmesinler diye bir tahta bölme; ağaçlıklı bir iç bahçe ve bu avluya açılan bir sıra kapılar, sıran sıran pencereler...

Şimdi odalardan birindeyiz; lâmba yakıldı: Sedefli Arabesk mobilyalarla döşenmiş bir "Kâa" dayım. Mermer arklardan döne kıvrıla, irili, ufaklı yalaklardan geçe atlıya, odanın ortasında, durmamacasına sular akıp gidiyor. Taze traş yanığı ile ve heyecanla alevlenmiş yüzüme serinlik ıslak bir tülbent gibi hoş ve yumuşak yapışıyor. Hiç ses yok. Acaba ne olacak? Çocukluğumda hikâyelerini dinlediğim Binbirdirek batakhaneleri cinsinden bir yere mi düştüm? Hani Sultan Mahmut bunları basmış ve mahzenlerinden yüzlerce delikanlının ölüsünü çıkarmıştı.

Derken yan tarafta hafif sesler, mırıltılar oldu, sonra kapı aralandı, bir kadın göründü, ayağa kalktım. Başına sıkı sıkıya bir namaz bezi dolamıştı, gençti, güzeldi, endamlı idi, ilk rastgeldiği kanapeye oturdu, gözlerini önüne eğerek güçlükle:

— Safa geldiniz! dedi.

Göğsü kalkıp kalkıp iniyordu, ellerile mendilini büküyordu. Bir ayağı yerde halıyı dövüyordu; helecandan bitiyordu. Karşılıklı oturuyorduk. Odanın ortasındaki sular, ambardan boşanıp kileye akan buğday gibi hışıldıyordu, bir türlü konuşamıyoruz. Neden sonra ben kekeledim:

— Rahatsız ettim... Emrederseniz artık gideyim.

Kendimi beğendiremediğime hükmettiğim için böyle demiştim. Kadın al al oldu:

— Estağfurullah, biz sizi rahatsız ettik. Ricam şu idi, söylemiye cesaret edemiyorum...

Yine durdu, fakat birden nefsini zorlıyarak dedi ki:

— Beni bir gece için nikâh eder misiniz?

Gözlerim dört açıldı, ne evetı ne hayır manasına gelen bir şeyler mırıldanıyordum; o devam etti:

— Burası bir gecelik eviniz olacak... Nikâhı şer'i şerife uygun olarak "linefsihi binefsihi" akdedeceğiz. Ne imama, ne şahide lüzum var.

— Olabilir mi, diye sordum, sahih sayılabilir mi?

— Olur, fetvasını aldım.

— Sonrası?

— Beni tatlik edip gidersiniz. Tabiı lûtfunuza mukabil bir bergüzar takdim edeceğim.

Yine sustuk, fakat kulaklarım şiddetle uğuldadığı için "Kâa" ortasındaki suların sesini artık duymuyordum.

— Büyük bir insaniyet etmiş olacaksınız. Reddederseniz ölümden başka çare kalmıyacak!

Benim yerimde ve yaşımda siz olsanız bu gözleri dolu dolu, yüzü kıpkırmızı, göğsü kabarıp inen, dertli veya deli, genç kadını o halde bırakır, gider miydiniz?

— Nasıl isterseniz.

Dedim. Kadın yerinden fırladı. İçeriye seslendi:

— Dadı! Dadı! Misafir Bey kabul etti.

Hikâyemin teferrüatı uzundur, çoktur, treni kaçırmamanız için kısa keseceğim: Karşı karşıya geçtik, isimlerimizi söyleştik. Sordum:

— Allahın emri, peygamberin kavlile kendini bana tezvice razı mısın?

— Evet, razıyım.

— Ben de seni aldım, zevceliğe kabul ettim.

Merasim böyle bitince nikâhlım, başındaki örtüyü, utanarak, usulca kaldırdı; zira artık helâlımdı.

Aradan, bakınız, kırk sene geçtiği halde ben bu nikâhın hükmüne inanmaktayım ve onun içindir ki bir gecelik eşimden hakikî zevcem imiş gibi biraz sıkılarak, ve mahremiyetine girmiyerek bahsediyorum.

Dadısına ait olan bu evde başbaşa yemek yedik. On türlü yemeğin bir tepsi üzerine hep birden dizildiği Şam usulü sofra.. Taze ezilmiş karadut şerbeti içtik, oradan hatırlıyorum ki mevsim yaz başlangıcıydı. Vakaya dair hiç konuşulmuyordu, havaî lâflar...

Daha sonra beni mükemmel bir yer döşeği serilmiş yatak odasına aldılar; üçer kollu ve fanuslu şamdanların aydınlattığı bir temiz oda... Atlas bohça içinde keten entari, kuşak, takke vardı; önüme terlikler çevrilmişti; Kenarda leğen, ibrik, havlu duruyordu; eksik yoktu.

Ben ne yapacağımı bilemiyerek ayakta bekliyordum. Zevcem kapalı bir gecelik elbisesile, saçları arkasına toplanmış, utana sıkıla yanıma geldi. Helecandan ikimiz de titriyorduk.

— Çok teşekkür ederim, dedi, şimdi de lûtfunuzu tamamlayınız.

— Ne gibi efendim?

— Beni tatlik ediniz.

— Hemen mi?

Aklımdan bir saniyede neler, ne tereddütler, ne fikirler, ne acayip düşünceler geçti... Fakat, sonunda kadının masum yüzüne bakınca derin bir rikkatle bu istediğini de yaptım.

Sinirlerim o derece gevşemişti ki, yüzümü avuçlarımla kapatarak yatağın kenarına oturmuştum. Kadın da, galiba diz çöktü, ellerimi yakaladı, onları minnettarlıkla öptü.

Biraz sonra, dadısının uzattığı baş örtüsü ile tekrar saçlarını sarmış, ağır ağır odadan çıkıyordu. Zira artık "nâ mahremim" olmuştu!

Yatakta döne döne kim bilir kaç saat geçmişti, dalar gibi olurken dürterek uyandırdılar. Dadı

— Beyciğim, diyordu, ortalık aydınlanmadan çıksanız iyi olur.

çıktım.

Daha alaca karanlıktı, dar, iğri büğrü biribirlerine benziyen yollardan Merce meydanını nasıl bulacağımı bilemiyordum. rastgele yürüyordum. Nihayet bir ışık gördüm, yaklaşıp baktım. Bir kundura tamircisi, gazete kâğıdından siper geçirdiği bir petrol lâmbası başında dalgın çalışıyordu. Sualime, yüzüme bile bakmadan Arap şivesile

— Togri! Togrî!

Diye cevap verdi; doğru yürüdüm; yine saptım, yine döndüm, nihayet caddeyi buldum. Oyle sokaklar ki... Bir daha, güpe gündüz arasam da yine çıktığım evi bulamazdım.

Başımdan geçen vakanın esasında anlaşılmıyacak bir cihet yok: Sevdiği kocasının nasılsa talâkı selâse ile boşadığı bir kadın, din ahkâmı icabınca, nikâhı yenilemek için bir hülle yapmıştı; sırrını şehir içinde duyulmaması için bir yabancı seçmişti,

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

AMERİKA Demokrasiye Ne Yardım Yapabilir?

(Başı 1 incide)

ye düşüyordu. Amerikanın menfaati Çine yardım etmek, Japonyanın ilerlemesine mâni olmaktı. Fakat "bitaraflık kanunu" Amerikanın Çine yardım etmesine mâni oldu. Bundan dolayı da Çindeki Amerikan menafii hayli zarar gördü.

Cenubî Amerikada faşistlerin tahrikile bir iki harp patlamıştı. Şimalî Amerika bu harpleri bastırmak ihtiyacında idi. Fakat bitaraflık kanunu karışmasına mâni oldu. Bir şey yapamadı.

Nihayet Avrupayı harbe sürükleyen, demokrasiyi yeryüzünden kaldırmak isteyen bir cereyan, bir tehlike başgösterdi. Bu tehlike Amerikaya da sirayet etti. Cenubî Amerikada faşizm Amerikan birliğini bozacak bir felâket halini aldı. Şimalî Amerikanın içinde de faşizm propagandası milleti ikiye bölmeğe başlamıştı. Amerika bu cereyana karşı duran demokrasilere yardım mecburiyetini duyuyordu. Fakat bitaraflık kanunu Rooseveltin elini kolunu bağlıyordu.

Şimdi bütün bu tecrübelerden sonra "bitaraflık kanunu" nun Amerikanın menfaatine uygun olmadığı anlaşıldı. Roosevelt kongreye bu kanunun kaldırılmasını, Cümhurreisine Amerikan kuvvetlerini istediği gibi, istediği devletin lehine kullanmak hakkının verilmesini istedi.

Evvelâ büyük muhalefetle karşılanan bu teklif son hâdiselerden sonra kongrede ekseriyet kazanmağa başladı. Bugünlerde kanun halinde çıkması ihtimali çoktur.

•

Bitaraflık kanunu kaldırıldıktan sonra Roosevelt'in fikri demokrasilere Amerikanın maddî ve manevî bütün kuvvetlerile yardım etmektir. O vakit Amerika demokrasilere donanmasile, tayyaresile, parasile yardım edebilecektir. Totaliter devletler abluka altında bulunurken demokrasilerin Amerika gibi zengin bir yardım kaynağına sahip olmaları başlı başına bir kuvvettir.

Roosevelt'in dün yardım vaadini tekrar etmesi totaliter devletlere karşı cephe alan demokrasiler için büyük bir manevî yardımdır.

Ankaradaki Maç

Ankara, 15 (A.A.) — Ankarada bu gün yapılan Beşiktaş — Demirspor maçı 2 - 1 Demirsporun galibiyetile neticelenmiştir.

Manisada Maarif Hareketleri İlerliyor

Manisa (TAN) — Vilâyetimiz, ilk mekteplerde yeni usullerle tedrisat takip edip başarmak hususunda çok ilerlemiştir. İki senedenberi bu feyizli hareket göze çarpmaktadır. Muallimler derslerden sonra her gün maarif müdürü Rauf İnanın riyaseti altında toplanarak geç vakte kadar müzakerelere devam etmekte, bilgi ve maharetlerini arttırmaktadırlar. Ayda bir, bütün muallimlerin iştirakiyle yapılmakta olan yakın yurt tetkik ve gezilerinden de çok istifade edilmektedir. Bir taraftan da şehir ve köylerde bir çok yeni mektepler yapılmıştır ve yapılmaktadır.

---

bu yabancının yolcu olmasını tercih etmişti; sonra musallat olmaması için de bu adamı bulunması güç olan bir semtte, geceleyin, dadısının evine getirtmişti.

Çocuklar! Vaktiniz geldi, benim saatim ona çeyrek var. Ha, işte o bir gecelik nikâhlımın hediyesi budur, şu altın saat.. Gözüm gibi saklarımı mübarek bir saniye şaşmaz!

Biz trene yetişmek üzere otomobile atladığımız zaman arkadaşlardan biri dedi ki:

— İhtiyar iyi masalcı imiş, öyle güzel uydurdu ki, inanacağımız geldi.

Roosevelt, Bir Sulh Mesajı Gönderdi

(Başı 1 incide)

beynelmilel meselelerin, masa başında halledileceğine kaniiz. Onun için Her Hitler ile Sinyor Mussolini müsellâh kuvvetlerile şu müstakil billetlerden hiç birinin topraklarına veya müstemlekelerine müsellâh kuvvetlerile taarruz etmiyeceklerine veya bunları istilâ eylemiyeceklerine dair teminat vermeğe razı mıdırlar?

Roosevelt'in bahis mevzuu ettiği milletler şunlardır: Finlandiya, Estonya, Letonya, Litvanya, İsveç, Norveç, Danimarka, Holanda, Belçika, İngiltere ve Irlanda, Fransa, Portekiz, İspanya, İsviçre, Polonya, Macaristan, Romanya, Yugoslavya, Rusya, Bulgaristan, Yunanistan, Türkiye, Arap devletleri, Suriye, Filistin, Lüksemburg, Mısır ve İran.

Roosevelt, mezkûr devletlere hiç değilse on sene müddetle ve "daha ileri gitmeğe cesaretiniz varsa çeyrek asırlık" bir garanti verilmesini teklif eylemektedir.

Roosevelt, derhal şu iki meselenin müzakereye konulmasını ileri sürmektedir:

1 — Ezici silâhlanma yükünün hafifletilmesi çaresinin aranılması,

2 — Bütün milletlerin ayni müsavat dairesinde dünya piyasalarından alış veriş etmeleri ve kendi muslihane ekonomik hayatları için lüzumlu olan iptidaî maddeler elde edebilmeleri için enternasyonal ticaret yolunun açılması.

Roosevelt, beynelmilel meselelerin konuşulduğu sırada müsellâh kuvvetlerin hariçte kalması lâzım geldiğini, ancak bu şekilde hüsnü niyet dairesinde karar verileceğini ve neticede adaletin tahakkuk edeceğini anlatmış, ve umumî sulhün bu karşılıklı teminat ile kurtulacağını izah ederek Amerikanın Avrupa meselelerine takılı olmaması yüzünden bu tavassutu yaptığını, alacağı cevabı diğer milletlere bildireceğini, buna mukabil diğer milletlerden alacağı cevabı ve mukabil teminatı da Almanya ile İtalyaya sunacağını söylemiştir.

Nasıl Karşılandı?

Mister Roosevelt'in bu mesajı alâkadar milletlerle istişare etmeden verdiği anlaşılıyor.

Mesajın verilmesinden sonra Her Hitler, mesaj hakkında Von Ribbentrop ile görüşmek üzere Berchtesgadenden Münich'e gelmiştir.

Von Ribbentrop ile Kont Ciononun, bugün bu mevzu üzerinde uzun bir telefon muhaveresi yaptıkları haber verilmektedir.

Bütün demokrasiler, Mister Roosevelt'in teşebbüsünü memnuniyetle karşılamışlardır

Bugün de bu mülâkatlar tekerrür etmiş, Amerikanın Varşova sefiri de Miralay Beck ile görüşmüştür.

Mister Chamberlain ile Halifaxın tasvibi ile neşrolunan beyanata göre, İngiltere, Mister Roosevelt'in beyatını tamamile tasvip etmekte ve bu eşebbüsü bir ilham eseri saymaktadır. Bu beyanata göre, bir felâkete karşı gelmek için başka çare yoktur.

Fransa hükûmeti, Mister Rooseveltin mesajını şartsız kabul ve tasvip etmiş ve Fransanın beynelmilel sulhe saygı ve milletlerin istiklâlini tanımak esasına raiyet ettiğini anlatan bir notayı Amerikaya göndermiştir.

Amerikanın Londra sefiri İngiltere kralının Vindsorda misafiridir ve sefir krala mesajı anlatmıştır. Amele lideri Mister Atlee, dün kralın misafiri idi, yarın, Mister Chamberlain kralın misafiri olacaktır.

Rooseveltin mesajı Parisin siyasî mahafilinde dehşetli bir heyecan uyandırmıştır.

Mahafil, mezkûr mesajı sulhün en kuvvetli garantisi olarak telâkki eylemektedir. İngiliz ve Fransız beyanatlarını hemesn takip eden bu mesaj, emniyet işine muazzam bir manevî müzaheret teşkil eder.

Rooseveltin bütün Amerikayı filen taahhüt altına koyan bu hareketinin fevkalâde ehemmiyeti tebarüz ettirilmektedir.

Roosevelt'in mesajı hakkında Alman mahafilinde deniliyor ki:

Almanya Atlantiğin öte tarafından insaniyet nazariyelerine artık aldanamaz, çünkü umumî harbin ferdasında Amerikan nazariyelerini acı acı tecrübe etmiştir.

Rooseveltin mesajı hakkında Italyan mehafilinde hakikî bir sulhun ancak hakka ve adalete istinat edebileceği ve binaenaleyh fakir milletlere yapılmış olan haksızlık tamir edilmedikçe hakikî sulhun teessüs edemiyeceği söyleniyor.

Amerikada infiratçılar Mister Roosevelt'e karşı geleceklerse de ilk intibalar gayet iyidir.

İlk Nutkun Akisleri

Mister Roosevelt'in dünkü nutku da Almanyada çok fena karşılanmıştır. Matbuat, onu İngiliz kabinesi tarafından takip edilen muhasara siyasetine yardım etmekte itham etmektedir.

Alman istihbarat bürosunun Vaşington muhabiri yazıyor:

"Roosevelt, Chamberlain ve Wilson'un izleri üstünde yürüyor, Amerika devletlerine lüzumsuz bir garanti vaadediyor ve Avrupa işlerinde katî bir rol oynamak iddiasında bulunuyor."

Yarı resmî Deutscher Dienst gazetesi, "Roosevelt harbe teşvik ediyor" başlığı altında Amerika Reisicümhurunun tahrik yolile sendelemekte olan haksızlık cephesini Hitler ve Mussoliniye karşı müdafaa etmek istediğini yazmakta ve bu iki devlet adamının cesaret ve azimle Avrupada yeni bir adalet tesis ederek garp demokrasilerinin sebep oldukları karışıklıkları izale etmeğe çalıştıklarını ilâve etmektedir.

Londra Matbuatı

Londra matbuatı ise nutuk dolayısile Amerikanın klâsik infirat umdesinden geniş mikyasta ayrıldığını ittifakla kaydeylemektedir.

Times gazetesi, sulh tarafdarı olan bütün dünya milletleri tarafından ittihaz edilen kararın Amerika Reisicümhurunun dikkate şayan nutkile iyice takviye edildiğini yazmaktadır.

Manchester Guardian gazetesi, Avrupanın sulhperver kuvvetlerinin Amerikadan kıymetli bir teşvik gördüklerini kaydetmektedir.

Daily Telegraph diyor ki:

"Dünyanın en sulhperver bir milletinin tepeden tırnağa kadar silâhlı bir kıtada sözünü yürütmesi zamanımızın garip hallerinden biri değil midir?"

Daily Herald şöyle yazıyor:

"Avrupanın sulhperver milletlerinin büyük Amerikan demikrasisinin yardımından istifade edecekleri gittikçe büyüyen bir sarahatle anlaşılmaktadır."

Fransız Matbuatı

Epoque gazetesi, harp zamanında Amerikanın silâh ve ham madde şeklinde müzaheret etmesini istiyor ve:

"Bu hususta karar verilmesi için kaybedilecek vakit yoktur."

Diyor.

Humanite gazetesinden:

"Rooseveltin gösterdiği teşvik ve teşci Fransa ve İngiltereyi daha katî surette ileriye sevketmelidir."

Petit Journal gazetesi diyor ki:

"Bize barış ve harp zamanında tayyare satmak kâfi değildir. Amerika çok daha iyi şeyler yapmalı ve bunu şimdiden dünyaya bildirmelidir."

Oeuvre gazetesi, Amerikada Roosevelt'in ihtiyatlı ve yorulmaz icraatı sayesinde, demokrat bir memleketin her hangi bir kararı için elzem olan efkârı umumiyenin tebellürünü müşahede ve tesbit etmekle beraber: "Bu hareketin memleket zimamdarlarına sansasyonel beyanatta bulunmak imkânını verecek derecede ilerlemediğini teessürle kaydedebiliriz." diyor.

Amerika Gazeteleri

Amerika gazetelerine göre Roosevelt'in nutku, yeni bir Amerikan ittihadı umdesini ortaya atmaktadır.

Ecnebi ve bilhassa Alman umdelerinin cenubî Amerikaya sokulması Reisicümhurun nutkuna istinat eden New-York Times gazetesine şu tefsirleri telkin etmektedir:

"Bu istilâya karşı verilecek muslihane bir cevap vardır. Bu cevabı ise Reisicümhurun bahsettiği "iktısadî müzaheret" i temin etmekten ibarettir. Bu cümle şayet bir siyaset ifade ediyorsa, cenubî Aemrika milletlerinin Birleşik Devletlerden kredi istihsal edebilmelerine yardım etmek için elimizden geleni yapmalıyız. Cenubî Amerikaya karşı hüsnü niyetimiz, onun hürriyetini korumak için gösterdiğimiz azim yalnız heyecanlı bir lisanla değil, ekmek ve tereyağından bahseden bir lisanla ifade edilmelidir."

New-York Herald Tribune gazetesi, Amerika milletlerinin iktısadî istiklâllerinin korunacağına dair olduğunu ve doğrudan doğruya mihver devletlerine hitap ettiğini yazmaktadır.

•

Vaşington, 15 (A.A.) — Hariciye Encümeni Reisi Sol Bloom, bütçe encümeninin salı veya çarşamba günü bitaraflık kanununun tâdili hakkında yapılacak teklifleri dinliyeceğini beyan etmiştir.

İtalyan Askerlerinin İspanyadan Çekilmesi Yine Geri Bırakıldı

(Başı 1 incide)

Pariste asabiyet

Zafer alayının mütemadiyen tehiri Pariste asabiyet uyandırmaktadır.

Le Jour gazetesinde Pietri, Ispanyada Italyan—Alman propagandasına dikkati çekiyor ve orada iki "reklâm tablosu" mevcut olduğunu bildiriyor: Tanca ve Cebelitarık.

Muharrir Madritte yapılacak olan zafer resmi geçidinin mütemadiyen uzağa atılması sebebini soruyor ve ilâve ediyor:

Alman filosunun Ispanyada arayacağı şey, diplomatik bir karardır. Alman filosu bir korkutma manevrası, bir Alman prestiji seferi yapmak istiyor.

Le Journal gazetesinde Saint - Brice yazıyor:

Alman filosunun seyahatindeki esas hedef, Italyanları Chamberlain tarafına kendilerine resmen kiyasete davet ederek yapılan müracaatı dinlememeğe teşvik değil midir?

Figaro gazetesinde Romier diyor ki:

Almanlar ve Italyanlar halen Ispanyaya büyük bir ehemiyet atfetmektedirler. Bunun da bir çok sebepleri vardır. Iki otarşinin Ispanyanın imarı için icap edecek olan malzeme ve ihtısasın inhisarını vaktinde almak arzusu bu sebepler arasındadır. Uyanık bulunmak vazifesi hiç bir zaman bu kadar katî olmamıştır. Fakat Fransa ve Ingiltere için selâmet endişeler yayılmasında değil, gerçek kuvvetlerin arttırılmasında ve aralarındaki ahenk ve seyyaliyettedir.

Fransanın Burgos sefiri M. reşal Petain vazifesinin başına dönmüştür.

✱

Santiago, (Şili), 15 (A.A.) — Ispanyanın sulhe kavuşmasını tesit için nasyonalist Ispanyol kolonisi tarafından tertip edilen bir nümayiş esnasında bir kargaşalık çıkmış, neticede bir kişi ölmüş, ve birkaç kişi yaralanmıştır.

Polis bir çok kişileri tevkif etmiştir.

★

Nevs Chronicle gayet iyi bir membadan alarak verdiği bir haberde son günler içinde Ispanyaya yeniden 4000 Italyan askerinin geldiğini bildirmektedir.

Av Derileri Satışları

Amerikaya gönderilen av derileri arasında bir miktar dağ kedisi postu da bulunmaktadır. Amerikalılar bu derilere talip olduğundan yeni gönderilen partilere bir miktar dağ kedisi postu da ilâve edilmiştir. Tavşan, sansar ve zerdovadan başka diğer muhtelif av derilerine fazla ihtiyaç gösterilmediğinden ihracat bu sene geçen seneye nazaran daha az olmuştur. Yalnız tavşan derileri isteklidir. Holanda tarikile ve Triparti Enter Şanjabl takas tarzile Anadolu malı tavşanlar satılmaktadır. En son elli bin tavşan derisi sevkedilmiştir. Orta Anadolu malları tavşanlar 16 - 18,5 ve Ege Trakya tavşanları ise 13 - 16 kuruş arasında satılmıştır.

Beşinci Devlet: Türkiye

(Başı 1 incide)

kudret ve salâhiyetini haiz devletleri arasında ve Londra, Paris, Berlin, Roma ile beraber beşinci devletiz. Emniyetimiz ve salâhiyetimiz, o kadar esaslıdır ki, icap ettiği zaman başkalarına da selâmet teminatı vermekte, insaniyet ve umumî sulh ideali namına bir an tereddüt etmeyiz.

Türkiyenin malî, iktısadî, siyasî ve sulhü koruyucu müesseselerinden bir saniye şüphe etmek bir manevî düşmanlık değilse, en azı akıllıktır. İstenilen tecrübelere, bilhassa malî bakımdan sahnemiz açıktır. Millî bankalarımız ve memleketimizde âzamî emniyetle çalışan yabancı malî müesseseler kaya salâbetindedir.

Biz, bu kudret ve mevkii üç şeyde bulduk: Birincisi, Atatürk bize her cephesinde sağlam bir devlet bıraktı. İkincisi bu mukaddes emanet, âzamî bir liyakat, fazilet ve besaletle Millî Şefin Başkanlığında idare olunmaktadır. Üçüncüsü de, millet, dünkü kadar hattâ daha fazla yekparedir, imanlıdır ve şefine bağlıdır.

Bankadaki üç buçuk kuruşu üzerinde endişeye düşen gafil ve gayretsiz kim olursa olsun, şunu ihtar edebiliriz ki, Avrupa sulhü ve emniyeti beşinci kudretli söz sahibi olan Türkiyeye emniyet edilirken, senin bir kaç kuruşun değil, bir çok milyonların haydi haydi emniyettedir. Kudretli ve sesi duyulan Türk milletine, saman altından yürütülmesi ihtimali olan sulara karşı uyanık davranmasını tavsiye ederiz.

Mühim Temaslar Oluyor

(Başı Birincide)

şı hareket etmesi esası kararlaştırılmak üzeredir. Alâkadar memleketler, Rusyanın hava kuvvetlerinden görecekleri yardımı kabul etmekte ve bunda hiç bir mahzur görmemektedirler.

Bütün müzakereler, Fransa, Türkiye, Lehistan ve diğer alâkadar devletlere her lâhza bildiriliyor. Londra ile Ankarada Türkiye ile temas muhafaza edilmekte ve Türkiye ile mühim konuşmalar yapılmaktadır. Fransız gazetelerinden Petit Parisiene göre, Baltıktan Küçük Asyaya kadar uzanan zincir Türkiyenin iltihakıyle tamamlanmak üzeredir ve Rusyanın muazzam insan ve ham madde deposu da sisteme girmekte gecikmiyecektir.

Kalineskonun beyanatı

Romanya Başvekili Armand Kalinesko, İngiltere ve Fransa tarafından Romanyaya verilen garanti hakkında matbuata aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Romanya, İngiliz Başvekilinin ve İngilterenin icabında memleketimize bütün kuvvetiyle müzaheret edeceği hakkındaki beyanatını büyük bir memnuniyetle karşılamıştır. Keza dostluğunu ispata daima âmade olan Fransanın da bu suretle beyanatta bulunduğu ayni memnuniyetle haber alınmıştır. Müsmir terakkimizin ve bütün devletlerle iyi münasebetlerimizin tâbi bulunduğu barışı takviyeye matuf her türlü hareketi alâka ve sempati ile takip ediyoruz.

Romanyanın politikası malûmdur: Hükûmetimiz kendilerine biribirlerini tamamlayıcı menfaatlerle bağlı bulunduğumuz memleketlerle sıkı ekonomik münasebetleri inkişaf ettirmeğe çalışmak suretile iyi anlaşma arzusunu göstermiştir. Keza hükûmetimiz, Romanya milletinin istiklâlinin ve hudutlarının müdafaasına daima hazır bulunduğunu göstermiştir. Fransa ve İngilterenin muslihane gayretlerimize müzaheret edeceklerine dair kendiliğinden ve bizi mütehassis eden dostane ifadelerle vâki beyanatları umumî barışın takviyesi eserine kıymetli bir hizmettir. Bu kabil tezahürler, hangi taraftan gelirse gelsin, bütün milletlerin pek ziyade ihtiyacı olan itimat ve iyi anlaşma havasını temin eylemektedir..,

✱

Bükreşten resmen bildirildiğine göre, 13 Nisanda Macaristan Hariciye Nazırı Kont Casky'nin hariciye encümeninde beyanatta bulunarak Macaristanın Romen hudutlarına riayet edeceğini söylemesi ve bu beyanatı Macaristanın Bükreş elçisi tarafından Romanyaya bildirilmesi üzerine Romanya hükûmeti silâh altına alınmış olan ilk sınıfları terhis etmiye karar vermiştir.

Yunan gazeteleri memnun

Atina Ajansı şu malûmatı veriyor:

Chamberlain ve Daladier'nin beyanatları hakkında tefsiratta bulunan gazeteler, İtalyan hükûmetinin çok vazih ve katî teminata bu beyanatın ayni katî ve resmî ifade ile ilâve edildiğini yazıyor ve diyorlar ki:

"Elen milleti bu suretle hakkının ve büyük millî gayretinin teslim edildiğini görmektedir. 4 Ağustos 1936 tarihindenberi daha büyük bir şevk ve heyecan, daha büyük bir gayret ve daha büyük bir iman ile sarfedilmekte olan bu gayret Yunanistanın, diğer dost Balkan devletleriyle birlikte barış hizmetine tahsis ettikleri millî ve yapıcı kuvvetlerinin ihyasını istihdaf etmektedir. Elen milleti bu beyanatı katî surette tatmin edilmiş bir hissiyatla karşılamaktadır. Ve gayretlerine artan bir imanla devam edecektir.

İki taraflı paktlar

Pariste salâhiyettar bir menbadan bildirildiğine göre Fransa ve İngiltere tarafından Şarkî Avrupa devletlerine verilen şimdiki garantiler muvakkat bir müddet için muteberdir. Bu müddet zarfında bir takım iki taraflı paktlarla daha geniş bir mütekabil emniyet sistemi vücude getirilecektir.

Londrada çıkan Daily Express gazetesinin diplomatik muharririnin bildirdiğine göre Romanya Kralı Carol'ün biraderi Prens Nicolas "gizli bir vazife,, ile Londrada bulunmaktadır. Prens, geçen Çarşamba günü Londraya gelmiştir.

Polonya Sefiri Berlinde

Berlin, 15 (A.A.) — Varşovaya gitmiş olan Polonya sefiri Lipski, Berline avdet etmiştir. Mumaileyh henüz resmî Alman ricali ile temas etmemiştir. Von Ribbentrop, Münihte, Hitler, Berchtesgaden'de bulunmaktadırlar.

Polonya ile hali hazırda müzakereler cereyan etmiyeceği salâhiyettar mahfillerde söylenmektedir.

Ecnebî müşahitler Şarki Silezya'da Almanya aleyhindeki tahrikâta dair Alman istihbarat bürosu tarafından verilen haberleri alâka ile takip etmektedirler. Alman istihbarat bürosu, bu tahrikâttan Polonya makamlarını mesul tutmaktadır.

Diğer cihetten Almanyadaki Polonya ekalliyeti Polonya hududu civarında Alman topraklarında Almanların bu ekalliyete karşı taşkınlıklarda bulunduklarını iddia etmektedir.

✱

New york, 15 (A.A.) — Deniz sigortaları Baltık, Akdeniz ve Karadeniz limanlarına gönderilen veya bu limanlardan gelen eşyanın harp tehlikelerine karşı sigorta bedellerinin yeniden arttırıldığını bildirmektedirler.

✱

Amsterdam, 15 (A.A.) — Neşredilen bir kararnamede bildirildiğine göre ilk hizmet müddetlerini ikmal eden kıtalar terhis edilmiyerek silâh altında bırakılacaktır.

yı nm'yD H-lnv- z zz

İNHİSARLAR U. MÜDÜRLÜĞÜ İLÂNLARI

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira kuruş	% 7,5 te.ı Lira kuruş	Eksiltme Şekli	Saati
Bulaşık yıkama makinası	1 Adet	1200. —	90.—	Açık	14
Su tesisatı malzemesi	21 Kalem	4775.—	358.12	"	14,30
Pirinç Etiket	31.770 Adet	572.—	42.90	"	15,30

I — Değiştirilen şartnamesi mucibince ve şeraiti sabıka dairesinde (1) adet bulaşık yıkama makinasile yukarda cins ve miktarı yazılı (2) kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları ve eksiltme saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 18/4/939 salı günü Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve listeler her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi etiket nümuneleri de görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde kanunî vesaik ile birlikte mezkûr komisyona gelmeleri ilân olunur. (2166)

✱

I — Şartnamesi mucibince (60) adet alttan sürme, araba kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli (6000) lira, muvakkat teminatı (450) liradır.

III — Eksiltme 20/IV/939 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız olarak alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak edecekler münakasa gününden bir hafta evveline kadar fiatsız teklifleri tetkik edilmek üzere Inhisarlar Umum müdürlüğü tütün fabrikalar şubesine verilmesi ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır.

VI — Kanunî vesaikle mühürlü teklif mektubunu % 7,5 güvenme parası makbuz veya banka mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflar eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (1419)

✱

1 — Şartname ve nümunesi mucibince idare ihtiyacı için 20x25 ebadında olmak üzere (20) milyon mantar kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konacaktır.

II — Eksiltme 26.4.939 çarşamba günü saat 14 de Kabataşta levazım şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muhammen bedeli 74.000 lira muvakkat teminatı (5550) liradır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden ve İzmir Ankara baş müdürlüklerinden (370) kuruş bedel mukabilinde alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

V — İsteklilerin kanunî vesaikle yüzde 7,5 güvenme parası veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek zarflar ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mazkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (2135)

Sinir Zafiyeti, Vücut Yorgunluğu, Ağrıları ve Sızıları

KARA ÇAM

Kolonyası firiksiyonu ile geçer.

Kara Çam, Vücuttaki Faaliyeti arttırır, Kanın devranını tenbih eder, Ciğerlere kuvvet verir.

Eczane, Ecza deposu, Parfümeri mağazalarından isteyiniz.

Deposu İstiklâl Caddesi No. 94 Beyoğlu

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 ingiliz Lirası

ihtiyat akçesi: 1.250.000 ingiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN ve HATAY'da

Filvalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlâı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — 2 Sayılı Motör için Galvanizli Saçtan beş tane benzin sarnıcı 17/4/939 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tasınlanmış tutarı 750 lira ve ilk teminatı da 57 liradır. Fennî şartnamesi komisyondadır. Görülebilir.

3 — Isteklilerin kanunî vesikaları ve ilk teminat makbuzlarile tekliflerini saat 14 de Galata Eski ithalât Gümrüğündeki komisyona vermeleri. (2192)

23 Nisan Çocuk Haftası

İlkmektep talebesinin bilgisini kuvvetlendirecek ve zihnini açacak en güzel ve en sevimli çocuk romanları:

Tarihî Çocuk Romanları

Yazan: İskender F. Sertelli

1 — Tanrının oğlu, 2 — Çanakkalede küçük Ahmedin kahramanlığı, 3 — Karakurumdan Tunaya Türk Akını, 4 — Avcı Mehmet, 5 — Tarihin çocukları, 6 — Temuçin ve oğulları 7 — Kutuplarda bir Türk kızı, 8—Kubilây hanın akınları, 9 — Sokak çocukları, 10 — Çocuklara küçük hikâyeler, 11 — Çocuk şiirleri, 12 — Kız çocuklarına ev işleri.

Beher kitabın fiatı 30 kuruştur

Kanaat Kitabevi

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan: Müflis Avundukların İzmirdeki Bulgurce Çiftliğinin satışı hakkında İdarece verilecek izahatı dinlemek ve icap eden kararları vermek üzere alacaklılar toplanmıya davet edildiği halde müzakereye kâfi alacaklı gelmemiştir. Satışın aldığı vaziyet ehemmiyetli olmasına göre idare bir defa daha alacaklıların çağırılarak son teklif ve satış işinin kendilerine anlatılması için toplanmayı 24/4/939 pazartesi saat 14 de talik etmiştir. Alacaklıların o gün toplanmıya gelmeleri aksi takdirde satışın alacağı neticelerden dolayı idarece hiç bir mesuliyet kabul edilmiyeceği ilân olunur. (16948)

Dr. SUPHİ ŞENSES

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.

Tel: 43924

TAN Gazetesi

İlân Fiyatları

1 inci sayfa santimi	400
2 " " "	250
3 " " "	200
4 " " "	100
İç sayfalarda "	60
Son sayfa "	40

Dikkat:

1 — 1 santim; gazetenin ince yazısile 2 satırdır.

2 — İlânların fiyatı gazetenin tek sütunu üzerine hesaplanmıştır.

3 — Kalın yazılar da gazetede kapladığı yere göre santimle ölçülür

YENİ NEŞRİYAT:

KÜÇÜK ROK — Mopasan'ın en güzel hikâyelerini bir araya toplayan bu eser, Mustafa Nihat Özön tarafından çevrilerek Remzi Kitabevinin (Dünya Muharrirlerinden Tercümeler Serisi) nin 32 nci kitabı olarak intişar etmiştir.

Dr. Hayri Ömer

Zührevî ve cilt hastalıkları mütehassısı öğleden sonra Beyoğlu Ağacam arsısında No. 133 Telefon: 43581

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lâtfü DÖRDÜNCÜ Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. Basıldığı yer TAN Matbaası

Evinizde neş'e ile vakit geçirmek...
Evinize bütün dünya haberlerini almak istersenız?

SABA

Radyolarını Tercih Ediniz.

Satış yeri: Beyoğlu İstiklâl Caddesi No. 34

ARŞİMİDİS MÜESSESESİ T. A. Ş.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere 28,800 Lira İkramiye Verecek

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4,000	Lira
4	"	500	"	2,000	"
4	"	250	"	1,000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4,800	"
160	"	20	"	3,200	"

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kuralar senede 4 defa, 1 Eylûl. 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

APARTIMAN DÖŞEYECEKLERE:

Sandalyalar, Karyolalar, Portmantolar

vesair her nevi ve şık mobilyalar

FABRİKA FİATINA SATILIYOR

Asrî Mobilya Mağazası: Ahmet Feyzi

İstanbul, Rızapaşa yokuşu No. 66. Tel. 23407

İstanbul 5 inci İcra Memurluğundan: Satılmasına karar verilen muhtelif cins ev eşyası 20 . 4 . 939 tarihine müsadif perşembe günü saat (9) dan (10) kadar Arnavutköy Üvez sokak 38 sayılı evin önünde satılacağından talip olanların gösterilen gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

Dr. HAFIZ CEMAL

Dahiliye Mütehassısı

Pazardan maada saat (14,30 dan 13 e, Salı, Cumartesi 12 ye kadar fıkaraya. Divanyolu No. 104.

KAYIP: Rizenin Pazar kazası nüfus dairesinden aldığım ve içinde askerî terhis muamelem kayıtlı bulunan hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Rizenin Pazar kazası Kemer kariyesinden Kasap oğullarından Tevfik oğlu Mustafa Yılmaz.

Telefon:

Santral Memuresi

Büyük müesseselerin telefon santralini idare etmiş iktidarı tecrübe ile ve elindeki vesikalarla sabit bir bayan iş aramaktadır. İçabında İstanbuldan hariç şehirlerde de çalışabilir. İdaremizden sorulması.

EN TABİİ SESLİ RADYO

Marconi

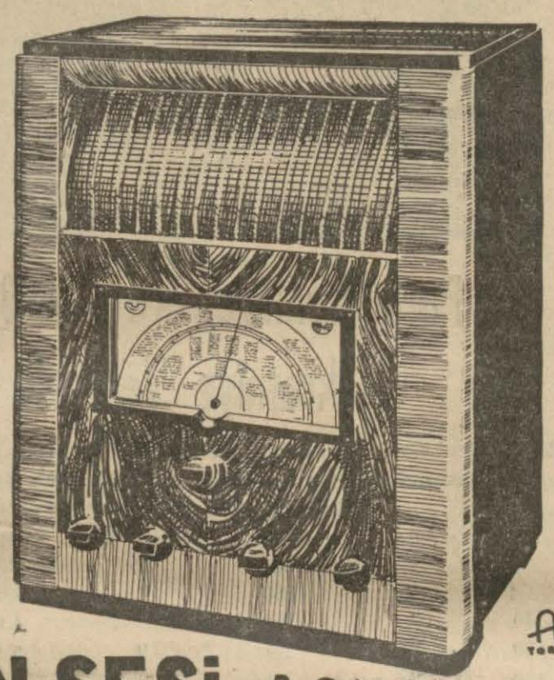

Yalnız
DİNLEMEKLE
MARKONİ
OLDUĞU ANLAŞILIR

VERESİYE SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ
VE AGENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD.
BEYOĞLU

GÜZELLİĞİNİZ İÇİN

KREM BALSAMİN
KANZUK

Bütün dünyaca takdir edilmiş sıhhî güzellik kremleridir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız halis acıbadem çeşitleri hususî vazo ve tüplerde satılır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
İSTANBUL — BEYOĞLU

EN FAİDELİ ADRES:
İstanbul İş Bankası karşısında 15 No. lu
MALÛL CEMAL
GİŞESİDİR
Her Piyango gişesinin uğuru bir olmaz,
Bir de mezkûr gişeden uğrunu tecrübe et,
Pişman olmazsın.

Muhabere ve Münakale Vekâleti İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden :

1 — Silâhtar fabrikası memur ve müstahdemlerine Silâhtarda idarenin bilâ ücret tahsis edileceği yerde yemek ihzarı ve temini açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 29/4/939 cumartesi günü saat 15 de idarenin Tünel üstünde Metro han binasının 5 nci katında toplanacak arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

3 — Bu işe ait şartname ve mukavele projesi idarenin levazım müdürlüğünden ücretsiz olarak alınabilir.

4 — İsteklilerin 100 yüz liralık muvakkat teminatı nakit olduğu takdirde eksiltmeden evvel vezneye tevdi etmeleri ve kanunî vesikaları ile mezkûr gün ve saatte komisyonda bulunmaları ilân olunur. (2526)

MUSTAFA KEMALPAŞA BELEDİYESİNDEN :
500 Adet Elektrik Sayıcısı Alınacaktır.

10/4/939 tarihinde belediyece alınacak olan 500 adet ilânda markaları gösterilen sayıcıların ihale gününün gösterilen lüzum üzerine 1/5/939 pazartesi gününe tehir edilmiştir.

İhale ayni günde saat 14 de yapılacaktır. Taliplerin ayni günde belediye encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur. (2525)

ADEMİ İKTİDAR
ve BEL GEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBİN
Tabletleri her eczanede araymız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

Iki asırdan fazla
tecrübe mahsulüdür..

Büyük GIBBS Laboratuarları uzun seneler devam eden bir çalışma neticesinde GIBBS Diş Macununu tekemmül ettirmişlerdir.

Her gün, bu Laboratuarların daimî nazareti altında, tonlarca Diş Macunu yapılmaktadır.

GIBBS, İngilterenin en eski ve en mühim güzellik müstahzarat Müesseselerinden birisidir; tesisi 1712 senesinde vuku bulmuştur.

Yalnız ismi, yüksek kalitesini temin eder.

GIBBS
Mükemmel Diş Macunu
Yemeklerin
yağlı maddelerini
eritir
Ağzın asitlerini
geçirir
Dişleri aşındırmadan
parlatır
Diş etlerini
kuvvetlendirir
Nefese
serinlik verir

GIBBS
DİŞ MACUNU

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan: Müflis Kostantin Grizagoridise ait olup evvelce satışa çıkarılan Basmalara verilen bedel kâfi olmadığından satışın pazarlıkla yapılması Masa menfaatine uygun görülerek 19/4/939 Çarşamba günü saat 11 de Dairede satış yapılacaktır. Pazarlıkla almağa talip olanlar Dairede Müflisin Masa Mümessiline müracaat etmeleri ilân olunur. (16949)

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

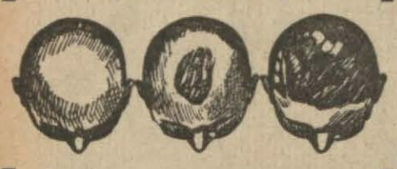

Petrol Nizam
Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerrep bir ilâçtır.

100,000 lerce
Kadının
Nazarı dikkatini
celbeden

KREM PERTEV

İnce bir zevkin, titiz bir itinanın,
derin bir tecrübenin mahsulüdür.

TÜRK HAVA KURUMU
27. ci TERTİP
BÜYÜK PİYANGOSU
Birinci keşide : 11/Mayıs/939 dadır.
Büyük ikramiye : 40.000 Liradır...
Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...
Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mesut ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

YAZ GİRİŞİ...
ALMAN BALDA
Fotoğraf Makineleri
1: 3,8 - 1: 2,9 - 4,5X6 - 6X9 - 6X6
6 AY VERESİYE
Komple Bisikletler
6 AY VERESİYE
İsviçre Cep ve Kol Kadın, Erkek Saatleri ve Hediyelikler
6 AY VERESİYE
Ev elektrik âletleri ve avizeler
VERESİYE
OSMAN ŞAKAR
Galata : Bankalar Cad. No. 47. Voyvoda Han, Zemin Kat.
Beyazıt : Üniversite Cad. No. 28.
Kadıköy : İskele Cad. 33/2

Atletik hututunuzu muhafaza, ediniz

Şişmanlıkla mücadele ediniz ve bunun en iyi çaresi olan SHORT LİNİA yı giyiniz. Daimî masajının tesirile yağlı tabakayı giderir. Hususî elâstikî bir trikodan yapılmış olan SHORT LİNİA adi bir külot gibi yıkanır.
Fiyatı: 10 liradan itibaren.
Satış yeri yalnız :
J. ROUSSEL
Paris, 166 Bd. Haussmann
İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No. lu.
Mağazamızı ziyaret ediniz veya 13 No.lu tarifemizi isteyiniz.

DÜZ VE RENKLİ HER NEVİ KLİŞE

PİRİNÇ BAKIR ÇİNKO LEVHA MÜHÜR KLİŞELER

İstanbul Ankara Caddesi No. 102 TEL: 24310